

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Minerva, sive de causis latinae linguae commentarius

Sánchez, Francisco

Schoppe, Caspar

Perizonius, Jacobus

Franequera, 1687

Ellipsis nominum & participiorum, ordine alphabetico

[urn:nbn:de:bsz:31-109138](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109138)

tivus, quod adnotatu dignum est. Qua de re est elegantissimus Ciceronis locus, qui nostrum supplendi doctrinam maximè illustrat, in 2. lib. Natur. Deorum; *Sed id*, inquit, *præcise dicitur, ut si quis dicat*, Athenienium rempublicam consilio regi, *desit illud*. Areopagi: *sic quum dicimus*, providentia mundum administrari, *desse arbitrator*, Deorum: *Pleni autem, & perfecte sic dici existimato*; Providentia Deorum mundum administrari. *Hæc Cicer.* Horat. *Milia frumenti tua triveris area centum, subaudi modicum: idem; Callidus huic signo ponebam milia centum, supple sestertium: idem; milia tum pransi tria repsumus, subaudi passuum.* Pers. Satyr. 6. *Dis igitur, genioque ducus centum paria ob res Egægræ gestas induco, subaudi bovum.*

Ellipsis nominum, & Participiorum, ordine Alphabetico.

Adjectiva nomina nunquam fiunt substantiva, ut male credidit Cæsar Scalliger; nam accidens non transit in substantiam. Vide, Ars. Nomina tamen propria undelibet trahuntur; ut, *Filius, Julianus, Fulianus*, nomina sunt Imperatorum; & *Cædo* alteram, nomen centurionis. [Recte proinde Charifus; *In adjectivis*, inquit, *ab salute positis subaudiendum, quod quisque voluerit*; sed nempe ad exempla legendis auctoribus observata.] Itaque in omni adjectivo scrutabimur substantivum, hoc ordine.

Acinus, Colligere vinacea, vel vinaceos, tritum est apud autores rei rusticæ, subaudi *acinos*. Cic. *Sennum, vel necht, aut ex acino vinaceo*.
grana. *Stellaris, Asterias, hierax, rubetarius, halætus.*

bus, fringillaris, tertiolus, triorches, subauditur *Accipiter*, vel falco.

Plin. lib. 7. * *Spinther secundarum, tertiarumque AÆtor.*
Pambilus, deest aÆtor. Vide, Partes.

Ter. Adelph. Ubi ad Diane veneris. Horat. *Ædes*,
 I. Serm. *Ventum erat ad Vestæ, † subaudi ædem.*
 A Græcis hoc manavit, qui etiam dicunt;
Eo ad præceptoris, subaudi domum, vel ædes. Plau-
tus Bacch. Quin ipsa in æde Diane conditum est.
 Cic. 2. Philip. *Qui maximo te ære alieno ad ædem*
Opis liberaſti.

Cum persuasum haberem, genitivum *Ædes*,
 per à nomine regi, diu quæſivi, unde geniti-
 vus *Domi* regeretur: donec antiquos, *per ædes*
domi, in ædibus domi, locutos fuiſſe animadver-
ti. Id me apertè docuit Plaut, in Casina,
dum inquit; Inſectatur omneis domi per ædes. Græ-
ci dicunt, κίλαδες δόμων; Hiſpanè, En las ca-
ſas de la morada. „[Itaque ſicut Terent. dicit;
„Solut Sannio ſervat domi: ſimiliter Plautus Mo-
„ſtell. Natus nemo ſervat in ædibus. Nempe Do-
„mus totum eſt, Ædes vero pars illa domi,
„in qua ſunt cubicula. Servius in Æneid. 2.
„Omne ædiſcium ædes dicuntur; ſed Varro locum qua-
„tuor angulis concluſum docet Ædem vocari debere.
„Itaque, Domi, non aliter quam, Humi, uſur-
„patur in genitivo, ſicut & in ablati-
 C c vo,

* *Spinther ſecundarum]* De iſdem eodem modo Valer.
 Max. IX. 14. 4. *Alter ex quodam ſecundarum cognomine*
Spintheris traxit, alter, niſi Nepoïs a moribus accepſſet;
Pambili tertiarum habuſſet.

† *Subaudi ædem]* Sic Liv. 1. 33. *Quibus ad Murcia data ſe-*
der cap. 41. Habitabas Rex ad Jovis Sparoris. Cic. pro Mil.
Cum ſalcibus ad Caſtoris. Famil. XIV. 2. quemadmodum à Ve-
ſte ad tabulam Verriam ducta ſtes. Similiter Græci paſſim,
αἱς πικρακίως, ἑδὸς φέρονται αἱς ἑδὸς, ἢ φαρμακὸς ἢ ἢ
ἢ ἢ ἢ, ſcil. πικρακίως.

vo, Venire domo, pro, ab domo: Tollere humo,
 pro, ab humo, quod usurpat Virgilius. Sed
 Propert. Domo, pro, in domo dixit; Mox
 Amythaonia nupta futura domo: pro quo dicere
 poterat, Amythaoniae domi.]

Ætas. Peruenit ad decrepitam. Plinius lib. 2. cap. ult.
 senectâ diem obiit, sc. etate. Plaut. Aulul. Quem
 senectâ etate ludos facias. Cic. 1. Tuscul. Ex his
 igitur, quæ hora octava mortua est, provecâ etate
 mortua est; quæ vero occidente sole, decrepita. Sallust.
 Senectâ etate. Senectâ membra dixit auctor Æt-
 næ. Lucret. lib. 3. membris senectis: & lib. 5.
 etate senectâ. Sallust. 4. Hist. Omnes quibus sen-
 ectâ corpore animus militaris erat. Serv. in Æn. 11.
 Si dicamus, Senectâ, aut addendum, Ætas,
 aut intelligendum.

Ætate. Varro lib. 2. Rust. cap. 7. Videndum ne sint
 minores trimæ, majores decem annorum, sc. etate:
 idem cap. 2. castrare oportet agnum non minorem
 quinque mensium. Valla lib. 1. cap. 19. Nam &
 hoc, inquit, licet dicere; ego sum major viginti an-
 norum, id est, etate tali; ego sum etatis majoris
 etate viginti annorum. [In hoc, Ubi agit nunc,
 subauditur etatem. Ter. Fuerit præstabilius ubi-
 vis gentium etatem agere, quam huc redire.]

Æs alienum. Livius; Quum populus solvendo non esset, subau-
 di æri alieno: idem; Quum & privati equum pos-
 sularent, nec tamen solvendo æri alieno respublica esset.
 Vide Aptus. [Vitruv. 10. cap. 6. Pecuniam
 contrivit, ut ad solvendum non esset.]

Æs, Tanti emi quanti præfixisti; magni doces; parvi
 æstimo, subaudi æris: omnia enim pecuniâ æsti-
 mabantur. Colum. lib. 3. cap. 7. Quem vulgus
 parvi æris posse comparari putat. Huc refer illa,
 de meo, de tuo, de suo, subaudi ære Plaut. Mo-
 stell. Ratio accepti, & expensi constat. [Cice-
 ro

ro 3. Verr. *Habeo & ipsius, & patris eius accipit tabulas*, subaudi *æris*. Alconius interpretatur, *acceptarum pecuniarum*: sic,] *Quanti doces*, id est, quanti æris pretio doces. Hoc ignoravit Valla lib. 3. cap. 1. Vide, *Assium, & Pretio*.

Cic. pro Cluent. *Cecidisse ex equo dicitur, & Affectus*, homo infirma valetudine latus offendisse vehementer, subaudi *affectus*: idem Tuscul. *Affectus optima valetudine*: idem Divinat. *Qui sunt morbo gravi, & mortifero affectu*. Terent. Phorm. *Tantane affectum hominem quenquam audacia?*

[In Diaria, Menstrua, Annua, subauditur *Alimenta*. Liv. 44. *Consul milite menstruum ferre ta secum iussu*, supple *alimentum*.]

Est qui dicat; sunt qui affirmant, subaudi aliqui. Aliquis. Horat. *sunt quos curriculo pulverem Olympicum Collegisse iuvat*.

[Fluvius, vel Fluvia, subaudi *annis*, vel *Annis*, alveus, vel aqua: nam ut à Pluo pluvius, & pluvia, sic à Fluo fluvius, & fluvia. Sisen. lib. 4. *Oppidum inter duas fluvias collocatum; & transfessus fluviam, que ad mare pertinebat*, supple *annem*; nam utriusque generis *Annem* fuisse, auctoribus citatis docet Nonius. Virgil. *Sulfurea Nar albus aqua*, subaudi *annis*: *Nar enim neutrum est, quia indeclinabile*. Cic. *Lacus Velinus in Nar defluit*. Sic cum dicimus, *Albula magnus, ferrosus Turia ripis, alvus Sequana, deest annis*. Virgil. libro II. *Annis & Adriacas retro fugit Ausfidus undas*. Livius lib. I. *Tiberin flavium*: & lib. 4. *Tiberi anne septus*: idem; ad Rhodanum fluvium: idem; ad Eurotam *annem*. Curtius lib. 3. *Pyramum annem transire*: ibid. *in ripa Pyrami annis*.]

Animus, Deus in adiutorium meum intende, deest animum, vel confidit. Horat. Si non intendis animum stultis, & rebus hominum. Terent. Repudio consilium, quod prius intenderam. Cic. 2. Agrar. Sed attendite animos ad ea quæ consequuntur.

Anguis, Serpens adjectivum est, à serpo; ut, serpens vel bestia vitis; secula serpentina; aqua serpens. Sed cum legis, caruleus serpens, vel diva serpens, * deest anguis, vel bestia. Ovid. 1. Metamorph. Pythia perdomitæ serpentis nomine dictos: ibid. Incognite serpens. Nec audiendus est Valla, qui duo adjectiva uni tribui substantivo posse negat. Plaut. Quasi proserpens bestia: idem Afin. Fac proserpentem bestiam. Serpentem rivum dixit Lucanus lib. 9.

Annus: Virgil. Adco in teneris consuescere multum est, subaudi annis.

Aptus, Cic. 2. Philip. † Nec tu solvendo eras, subaudi vel idoneus, vel idoneus: integrum est; Nec tu solvendo æri alieno sufficiens eras. „[Liv. 38. Paucitas conjuratorum celandæ, quam agendæ rei aptior erat.] Plinius; Ferrum non est tundendo: idem; Radix ejus vespando non est, id est, esui apta. Celsus lib. 5. cap. 28. Quodlibet puri moriendo accommodatum. Vitruvius lib. 2. cap. 8. Ea non potest in structura oneri ferendo esse firma. Colum. lib. 1. cap. 9. Dummodo perpetiando labori sit idoneus. Vide, Æs alienum.

Aqua. Frigidam subfundere, Proverb. sc. aquam. Juve-

* Deest anguis, vel bestia] Vel etiam Draco. Sueton. Tib. 72. Serpens Draco erat ei in oblectamento, eumque sua manu cibabat.

† Nec tu solvendo eras] Liv. II. 9. Tributo plebs liberata, ut divites conferrent, qui oneri ferendo essent. Tac. An. XI. 3. quæque alia concilianda misericordia videbantur. Sall. Catil. 46. Panam illorum sibi oneri, impunitatem perdundo Resp. fore, scilicet, idoneam.

venal. Satyr. 5. Quando vocatus adest calda, gelidaque minister: ibid. petitur decocta. Martial. Iam defecisset portantes calda ministros: idem; Caldam poscis aquam. Cic. 1. Catil. Si aquam gelidam biberint. Apul. 2. Metamorph. aqua calida injecta, Columella lib. 6, cap. 16. perfunduntur aqua frigida.

„[Piscina, subauditur aqua: nam Piscinus, Aqua,
est ad pisces pertinens. Hinc Petimen piscinum,
dixit Nævius apud Festum.]

Pluvia ingruit, subaudi aqua: nam dicimus, Aqua,
pluviois diebus; & apud jurisconsultos Titulus est,
de aqua pluvia arcenda. Ovid. pluvioque madescit ab
Austro. „[Lucr. Mittunt honorem pluvium; Hu-
mor quo pacto pluvius concrevit in altis Nubibus.]
Cato R. Rust. Quem tempestates pluvia fuerint.
Æneid 1. Pluviasque Hyadas.

Confluens, profluens, torrens, adjectiva sunt, Aqua,
in quibus absolute positis intelligitur aqua, flu- s. fluvius,
vius, vel amnis. Cic. 2. Natur. Nam ut profluens s. amnis.
amnis aut vix, aut nullo modo, &c. Lucanus
lib. 2. Torrenti sanguine. Livius lib. 1. Pueros in
profluentem aquam mitti jubet. Virgil. 2. Georg.
Nec non est torrentem undam levis innatat alnus: idem
lib. 10. Torrentis aque more furens: idem; Tor-
rentia flumina.

„[Ulpianus leg. 1. ff. de flum. Fluminum
quedam sunt perennia, quedam torrentia. Perenne
est, quod semper fluit; Torrens, quod tantum hyeme.
Ovid. 2. Pont. 3. Quo magis admiror, non ut
torrentibus undis Communis vitii te quoque labe trahi.
Curtius 8. Urbs cingitur amne torrenti. Justin.
lib. 4. Nusquam alias tam torrens factum.
Curtius 9. Torrentia precipitia altoeo inew-
runt. Lucret. In medioque sitis torrenti flumine
potans.]

Aque. Bajanae, Albule, Calidae, Frigidae, Stativae sup-
ple aque.

Arbor. Delphica laurus, tarda morus, patula fagus, sub-
audi arbor: nam nomen generale rectius sub-
auditur; aliquando additur. Plinius libro 12.
cap. 21. Taxi arboris succum. Suetonius Vesp.
Arbor quoque cupressus in agro avito. Gellius
lib. 9. cap. 6. Folia olearum arborum. Unde pro-
priè Ennius dixit; Capitibus nutantes pinus, re-
stosque cupressos: de quo vide Gell. l. 13. c. 19.
„ [& Diomedem, qui testatur, Pinus, in masc.
„ & foem. genere inveniri.] Hinc Catullus di-
xit, ulmum maritum: nam maritus adjectivum
est. Vide Virg. „ [In Oliva, subauditur arbor,
„ sicut in Olivum, involvitur unguen.]

Arbor. Colum. lib. 5. cap. 10. Eodem tempore juglan-
dem, & pineam, & castaneam serere oportet, sub-
audi arbores; nam hæc nomina adjectiva sunt.
Vide, Nux.

*Argu- Antecedens, Consequens, adjectiva sunt, sed in
mentum.* absolutis deest, argumentum. Cic. in Topic.
Alia ex antecedentibus, alia ex consequentibus.

*Ars vel In illis, Grammatica, Rhetorica, Dialectica,
scientia.* deest, ars. Varro lib. 4. ling. artificibus maxima
causa ab arte: id est, ab arte medicina medicus ut
fit; à sutrina sutor. „ [Vide infra, Taberna. Ju-
„ lius Firmicus; Minerva artis textrine magistra.
„ Plaut. Capt. Carnificinam facere, subaudi ar-
„ tem: sicut idem dicit; facere artem ludicram;
„ Carnificinum quoque cribrum, dixit Mostel.]
Ter. Hecyr. ab arte musica: ibid artem musicam.
Quintil. lib. 2. Namque uno modo fit appositum ars
Rhetorica, ut navis piratica, altero nomen rei, qua-
lis est philosophia, amicitia. Hæc ille; cui ut in
priori parte faveo, sic in posteriore obsto:
nunquam enim ex adjectivo nomine fiet sub-
flan-

stantivum, ut diximus. Gell. lib. 16. cap. 10. *Rei grammaticæ peritus. Plin. Hippocrates clarissimus medicinæ scientiæ.* „[Hygin. fab. 274. ne quis ser-
 „*vas artem medicinam disceret.]*

Duodecim eris; octonis aris; decem milibus eris, *Assium,*
 * subaudi assibus A Gell. lib. 20. cap. 1. Si in- *vel assi-*
 juriam alteri faxit, viginti quinque aris pœnæ sunt: *bus.*
 quis enim erit tam inops, quem ab injuria facienda
 viginti quinque asses deterreat? Budæus, & Agri-
 cola.

[Livius 44. Vix gladiatorio accepto, decem ta- *Auffo-*
 „*lentis, ab rege, rex in eam fortunam recidit, sub-* *ramen-*
 „*audi aufforamento, vel præmio, quod Gla-* *tum.*
 „*diator accipit, ut aræne locet operam.*

Virg. 4. *Æneid.* Solaque culminibus ferali carmi- *Aviis,*
 ne bubo visa quiri. Retulit, inquit Servius, ad
 avem, nam bubo masculinum est: sæpe enim muta-
 mus genus referentes ad generalitatem; ut si dica-
 mus, bona turdus; referendo ad avem: aut prima
 est, A, referendo ad literam, cum A, sit neutrius
 generis. Hæc Servius; quæ verba si Gramma-
 tici adverterent, multa inepta vitarent. Ovi-
 dius; *Martia picus avis.* Martial. lib. 13. de
 Phasiano; *Argvra primum sunt transportata carina.*
 Plinius de psittaco; *India hanc mittit: idem de*
apodib. lib. 10. cap. 39. Hæ sunt quæ toto mari
cernuntur. Lucret. lib. 4. de accipitribus,
Visæque volantes. Hinc Virgilius; Aeria græves,
 & *Strymonie græves. Vide, Arbor, Amnis,*
 Herba, Urbs.

C c 4

In

* *Subaudi assibus*] Ego potius subaudirem *lbris*, quod
 est vocabulum generalius, & proinde distinctionis gratia
 recte ac passim recipitur *eris*. At vero *eris* vix
 purem antiquis temporibus dictam, quippe quàm *ass*
 nil aliud fuerint, quam libræ aris. Unde recte apud
 Gellium *viginti quinque aris*, scil. libræ, exponuntur per
 XXV. *asses.*

Avis, In illis etiam adjectivis, *ales*, *præpes*, *volutris*, deest, *avis*. Cic. in Arato, *Inde est ales avis lato sub tegmine cæli*; idem; *Pulcherrima præpes læva volavit avis*: idem 1. Natur. *cum volucres angues ex vastitate Libyæ*. Valer. Maxim. lib. 1. cap. 6. *quarum majorem numerum præpetes diripuerunt aves*. Apul. de Deo Socrat. *igitur ales bestia prævenit*: & lib. 5. *Afini*; *Alitibusque bestiis*. „ [In 3. Pervigilio Veneris; *Pueri mater alitis*; pro 3. alati Cupidinis.]

Bestiæ,
vel pecudes.

Ovidius; *Terra feræ cepit*, *subaudi bestias*. Cicero; *Nam cum cæteras animantes abjecisset ad pastum*. Virgil. *Nulla neque ammen Libavit quadrupes*, *neque graminis attigit herbam*. Varro 2. Rust. *Et pertinent ad feræ bestias, ac sylvestres*. Cicero; *Quam varia genera bestiarum, vel cicurum, vel ferarum*. Livius lib. 34. *sicuti feræ bestia irritata*. Valer. Maxim. lib. 2. cap. 2. *feris bestiis objecit*. Curtius lib. 5. *Quasi feræ bestias ipsas posse deprehendi*: idem lib. 6. *cum feris bestiis res est*: idem lib. 8. *Mittor ad feræ bestias*: *ibid. vivendum esse in solitudine, veluti feræ bestie*. Potest & intelligi, *pecudes*: nam *pecudes omnia dicuntur animalia*. „ [Lucretius; *Inde feræ pecudes persultant pabula læta*.] Varro libro 2. Rustic. cap. 5. *Qui gregem armentorum emere vult, observare debet primum, ut sint hæc pecudes etate potius*, &c. *ibid. cap. 1. Etiam nunc in locis multis generæ pecudum ferarum sunt aliquot*. Mart. *Affuit immistum pecudum genus omne ferarum*.

Bonæ,

*Homo frugi, homines frugi, * subaudi bonæ: Frugi enim*

* *Subaudi bonæ*] Non necesse arbitror subaudiri *bonæ*, quum per se sententiam hac quidem parte absolvat ista phrasis, significetque hominem frugi natum, utilem sibi vel aliis. Plaut. Afin. 1. 3. 23. *Læna, quæ frugi esse vult*, non

enim genitivus est, à *Frux*, extrito S. „ [sicut
 „ in *Mehercle* factum ait Cicero, pro, *Meher-*
 „ *cules*.] Antiqui dicebant *bonæ frugis*, postea,
bonæ frugi, deinde, *frugi* tantum. „ [Servius
 „ in illud Virg. *Immitis Achilli*; Propter homæote-
 „ *leuton*, inquit, *detraxit S*, literam, non solum
 „ *necessitatis*, sed & *euphoniæ causa*. Sallust. A
 „ principio urbis ad bellum *Perfi Macedoni-*
 „ *cum*. *Detrahitur autem S*, *tertiæ declinationis ge-*
 „ *nitivo*] Cic. *Attic. lib. 4. Permodestus ac bonæ*
frugi homo. Plaut. *Capt. Fui ego lepidus, neque bo-*
nus vir unquam, neque frugi bonæ: idem *Ca-*
Bonæ frugi hominem jam pridem esse arbitror. Ul-
pianus; Sed si *bonæ frugi servus* intra annum, &c.
Badæus in pandect. Frugi bonæ, & bonæ fru-
gi, cum dicebant, probum, officiosumque consummate sig-
nificabant: quanquam apud Gellium, frugis bonæ legi-
tur. Hæc ille. Plaut. Milit. Fac sis frugi.

„ [Cacumen subauditur, in isto Horat. *Ven-*
 „ *tum est ad summum*. Lucr. extremo lib. 5. *Nam-*
 „ *que alia ex alio clarescere corde videbant, Artibus*
 „ *ad summum donec venire cacumen.*]

C c 5

Ho-

non bene agit cum quâquam amante. h. e. utilis sibi, & suam
 artem diligenter curans. Neque vero rō *frugi* Geniti-
 vum in his arbitror, sed Dativum, & intelligi vel *id-*
neus, vel *natus*. Sic Tacit. An. I. 51. *Incessi itineri &*
præto, scil. paratus, idoneus. Sall. *Catil. 32. Quod neque*
insidia Consulis procederem, h. e. insidiæ Consuli structæ.
 Cic. *Parad. V. 3. Quæ est ista servitus tam cloro homini,*
tamque nobili. Certe illa detractio literæ S. in Geniti-
 vis, non probatur exemplis *Achilli*, *Perfi*, à Servio alla-
 tis. Sunt enim hi Genitivi, non ab *Achille*, *Perse*,
 sed ab *Achilleus*, *Perseus*. Etenim triplici modo enuncia-
 verunt Veteres Græci & Latini hæc propria nomina,
 ut scil. dicerent *Perse*, *se*, *Perse*, *si*, *Perseus*, *sei*, vel
si. Exempla singulorum passim occurrunt. Et à Nomi-
 nativis in *En* formatos esse hos Genitivos, multis, ut
 solet, ostendit exemplis Vossius *Anal. II. 9.*

Campus; Horat. 3. Carm. *Catus idem per apertum cervos*
vel spaciari, subaudi campum, ut notat Lambi-
nus.

Canis. *Molossus, Gallicus, Lacon, Canarius, subaudi*
canis. Virgilius: canibus succincta Molossis. Ho-
ratius 2. Sermon. simul domus atra Molossis Per-
sonuit canibus. Canis Gallicus, Ovid. lib. 1. Me-
tamorph.

Canti- „[In, *Glasticum, Bellicum, subauditur canti-*
cium. Cic. Bellicum me cecinisse dicant. Livius;
„Vocatis classico ad concilium militibus.]

Capilli, Cic. *Non cani, non ruga repente auctoritatem*
vel cri- *asserre possunt, subaudi capilli. Ovid. 2. Meta-*
nes. *morph. Et glacialis Hyems canos hirsuta capil-*
los. Lucanus 1. Turrigero canos effundens vertice
crines.

Caro. *Utor bubula, suilla, ferina, ovilla, agnina, ca-*
prima, subaudi carne. Sallust. Getulus cibus erat
caro ferina: idem; Numidae plerumque lacte, &
ferina carne vescabantur. Pomp. Mela lib. 1. cibus
est caro; plurimum ferina. Horat. epist. 15. vilis
agninae. Vide Lambin.

Castra. Curt. 3. *Stativa illic habuerat Cyrus, * deest*
castra. Cic. Omnes agros, stativa, portus. Caesar
3. Civil. Eodemque die uterque eorum ex castris sta-
tivis exercitum educunt: & paulò post; Scipio in
castris stativis biduo moratus. Cic. 7. Verr. castra
stativa: idem 12. Philip. Haec custodia, hoc pre-
sidium stativum. Sallust. Jugurtha; plerumque mi-
lites in stativis castris habebat. Te-

** Deest castra] Idem vocabulum deest etiam, quando oc-*
currit aestiva & hyberna. Cic. Famil. II. 13. Cum primam
aestiva attingerem. XVI. 27. Incredibile est, quae ego scio illos
in aestivis fecisse. Liv. XXXVII. 14. Quinta aestiva aetivos,
Suet. Tib. 21. Ordo aestivorum tuorum. Additur castra ab
eod. Suet. Claud. c. 1. Obiit in aestivo castris, quae ex eo
seclerata sunt appellata. Tac. An. 1. 16. Castris aestivis etiam
simul Legiones habebantur.

Terent. Adelph. *Ne id assentandi magis, quam quod habeam gratum, facere existimes, deest* *vel causa, vel gratia, vel ergo.* *id est, causa, vel gratia, vel etiam ergo.* Virgil. illius ergo *Venimus: idem; Justitiane prius mirer, belline laborum?* Ovid. 2. Metam. *successorumque Minerva Indoluit.* Sallust. 1. Histor. in oratione Philip. *exercitum opprimende libertatis habet.* Vide Aldi scholia in Sallust. & Briffon. Tacitus lib. 2. *Germanicus Egyptum proficiscitur cognoscenda antiquitatis: ibidem; Pugnam pro Romanis ciens, ostentande, ut ferobatur, virtutis: idem lib. 3. Erectis omnium animis ostende e Pisone ultionis: ibid. Crebro se militibus ostentasset, ab Narnia vitande suspicionis: ibidem; Multa populus paravit tuende libertatis, & firmande concordiae: idem lib. 5. Qui pecuniam a Vario Ligure omittenda dilationis ceperat.* Horat. lib. 3. *Da Luna tropere novae, da noctis medica, da puer auguris Muræna, supple causa.* Vide Festum in voce Ergo; & Priscianum lib. 18. „ [Nepos „ Timol. *Nunc demum se * voti damnatum esse, id*

* *Voti damnatum*] Dicitur id eodem modo, quo *Votivus*. Est autem *Voti reus*, qui se obligavit Deis ad præstandum aliquid, si consequatur id, quod petit. Id vero ubi jam consecutus est, dicitur *damnatus voti*, h. e. qui iam damnatus est ad præstandum id, quod voto promisit. Sic *Damnari pæne capitalis*, h. e. ad subeundam eam. Liv. XLII. 43. *Novus deinde Prætor capitalis pæne absentes decreto damnat.* Cic. de Sen. 12. *Qui in vinculis erant damnati rei capitalis.* In his intellige *sententiã*, vel subeunda pæne ergo, isthic *voti solvendi ergo*. Certe *gratia vel ergo* intelligendum in phrasi, qua quis dicitur *damnari scelum*, quod memoravimus p. 114. Immo nihil frequentius hac Ellipsi in locutionibus quamplurimis. Unde & is, qui Urbi relinquebatur præfectus tempore Latinarum feriarum, ad quas omnes ex Urbe Magistratus proficiscebantur, dicebatur simpliciter *Præfectus Latinarum feriarum sc. cautã*. Vide Insær apud Spon. Itiner. To. 1. p. 344. G

„id est, propter votum, quia id impetrârit,
„cuius causa votum fecisset.]

Censura. *Debet decies, aut debet sestertium decies; * Integrum erat, debet decies centena millia nummum sestertium.* Martial. *Habet Afranius millia.* Vide Bud, de Ase.

Cibus. Terent. *Vix de demenso suo, deest cibo:* sic dicimus, *diurno vivit, diario contentus est, subaudi cibo.* Plaut. Stich. *vos meministis quot Calendis petere demensum cibum.*

Clitella. *Impono tibi, quia tu mihi imposuisti, subaudi clitellam: urbanitatis gratia non exprimitur.* Cicero Attic. *clitella bovi sunt impostæ.* Plautus Mostell. *Sarcinam imponam seni, id est, clitellam: ibid. Vehit hic clitellas, vehit hic autem alter senex: & infra; Ego homines habeo clitellarios.* Cic. 2. Natur. *Nos onera quibusdam bestiis, nos juga imponimus.*

Cælum. „[*Lucescit, Vesperascit, subaudi cælum. Ne-*
„*pos in Pelopida: Cum Athenis interdum exissent,*
„*ut vesperscente cælo Thebas possent pervenire.*

Sub dio, subaudi cælo: teste enim Capro Grammatico, sub divo veteres dicere solebant.]

Horat. 1. Carm. *Namque Diespiter plerumque per pterum egit equos.* Lucan. 1. *Fulgura fallaci micuerunt crebra sereno, subaudi cælo.* Virgilius Ge-

344. Ut adeo mirer Doctiss. ceteroqui Casaubonum ad Capitolinum in Marco Ant. cap. 4. ubi dicitur *Nec multo post presertu feriarum Latinarum fuit, tradere, neque di-* etiam aut dici potuisse, *presertu feriarum Latinarum.* sed *presertu Urbis Latinarum feriarum causa.* quomodo & istic referri proinde voluit, non sine manifesto, ut ex dictis patet, errore.

* *Integrum erat, debet decies centena]* Immo vero integrum est, *debet decies centies sestertium pondus argenti in nummis,* sicuti id quam eruditissime ostendit Vir Summus Joh. Frid. Gronovius in præclaro opere *de pecunia Vetere.* Vide eum imprimis lib. 1. cap. 5.

Georg. multa forent quæ mox caelo properanda sereno.
Horat. lib. 2. Satyr. 4. Massica si caelo supponas vina
sereno. Livius 7. Maced. Nivisæ sereno: & infra;
sereno caelo. Vide, Tempus.

In verbis copiae, & inopiae, si sit genitivus,
potest intelligi copia; * vel more Græco, ^{Copia,}
præpositio cæ: ut, *eges medici, subaudi copia,* ^{vel cæ.}
vel egestatem; abundas pecuniarum, deest copia.
Cæsar 2. Civil. Quæ res omnium rerum copia com-
plevit exercitum: ibidem lib. 1. Gall. Abundare
copia omnium rerum: & lib. 8. abundare copia fru-
menti. „[Livius 38. Urbem plenam omnium rerum
„copia invenit. Vide infra in Hellenismo.]

Sueton. August. Convivabatur assidue, nec un-
quam nisi recta: idem Vesp. Sed & convivabatur
assidue, ac sæpius recta, ac dapibile, ut macellarios
adjuvaret. Martial. lib. 8. Promissa est nobis spor-
tula, recta data est, subaudi cæna, Sueton. Do-
mitian. Sportulas ad rectas cænas redegit.

„[Plautus Capt. Collus collaria caret, subaudi
„corona: quicquid enim coronat, sive ambit
„collum, corona dicitur: ut Nævius; Collum
„marmoream torquis gemmam coronat.]

Civica donatus; muralem, & obsidionalem ade-
ptus; Gramineam ei milites obtulerunt; lauream me-
ruit; subaudi coronam. Sueton. Jul. Fus laureæ
coronæ: idem; Nero coronam capite gerens Olym-
picam, dextra manu Pythiam. Plinius lib. 7. Pri-
mus omnium eques coronam muralem acceperat, sex
civicas: idem lib. 16. cap. 4. Hinc civica coronæ
militum virtutis insigne. „[Servius in 1. Æneid.
„Si fertos dixerò, adde, Flores, si fertas, adde
„Coronas, ut Lucanus; Accipiant fertas nardo
„surrente coronas. Hæc Servius. Itaque & ferta,
„ad-

* Vel more Græco præpositio cæ. At tu vide, quæ notavi
in pag. 116, 117.

adjektivum est, addique debet, coronamen-
ta. Virgil. *Serra procul capiti tantum delapsa*
jacebant; aut subaudi *negotia*, ut *serra ne-*
gotia florum, sint ferti flores. Vide, *Ne-*
gotium.]

Consilium. *Perstat in proposito; arcanum celat; secretum*
custodit, subaudi consilium. Juvenal. *Si te propo-*
siti nondum pudet, atque eadem est mens, subaudi
consilii. Horat. in *Odis*, *arcana consilia dixit.*
Val. Maxim. lib. 2. cap. 1. *arcana consilia patrum:*
idem lib. 3. cap. ult. *propositum consilium.* Hinc
dicimus, à *secretis*, subaudi *consilii.* Sallust.
Falso queritur genus humanum, subaudi consilio.
Vide & *Judicio.*

[*Certum est facere, abire, subaudi consilium.*
Plaut. *Epid.* *Eundem senem oppugnare certum*
est consilium mihi, pro, *consilium bene visum,*
& *consultum.* Etiam *inconsulto*, subauditur
consilio. Plaut. *Truc.* *Consulta sunt consilia,*
quando *intro advenerunt*, id est, jam inter se
compacti sunt. Paulus quoque *Jurisc.* dixit,
consulto consilio.

Constitutus. Cicero de *Senect.* *Ille vir haud magna in re,*
sed fidei plenus. Horat. *Me libertino patre natum,*
& *in tenui re, subaudi constitutum.*

Crimine, vel actione. In *verbis accusandi*, aut, *absolvendi*, si *ge-*
nitivus reperitur, deest *crimine*: ut, *furti*
damnatus; repetundarum absolutus. * *Barbare*
ve-

* *Barbare vero dicitur, &c.* Non ita *barbare* hæc dici
ostendimus allatis exemplis jam supra pag. 114. Vera qui-
dem est ratio, quæ subjungitur, à nullo verbo regi *Ge-*
nitivum, sed non opus est *crimini* regi in hac locutio-
ne à verbo, cum satis commoda statui queat *Ellipsis* vel
causa, aut *o*, ut in *Damnare paulo* ante fieri ostendimus,
vel *Nomine*, ut ex *Cicerone* mox censet *Sciopius*,
vel etiam *Legibus.* Quomodo *Sallust. Catil. 18.*

verò dices; *accuso te crimine*; quia nullum verbum regit genitivum. Cicero pro Ligar. *Fuerint cupidi. fuerint irati, fuerint pertinaces, sceleris verò crimine, furoris, parricidii liceat Pompejo mortuo, liceat multis aliis carere: idem 5. epistol. Ne vitium arrogantia subsequatur.* „[Nepos „ Milt. *Hic etsi crimine Pario est accusatus: & Themist. Hoc crimine proditoris absens est damnatus.*] Valer. Maxim. lib. 2. cap. 1. *Quapropter non es damnandus rigoris rustici crimine.* C. Mari: idem lib. 4. cap. 2. *Qui incesti crimine a tribus Lentulis accusatus: ibid. cap. 6. Et dirifati crimine sub magno iudice damnatum: & lib. 6. cap. 1. crimine impudicitia damnatus est: ibidem cap. 5. Filius ejus adulterii crimine damnatus.* Apul. lib. 7. in princ. *crimine latrocinii in hospitem mihi charissimum postulabar.* Vide Hadrian. Cardin. *Facinoris crimen.* Horat. lib. 2. Sat. 3. *An commot a crimine mentis Absolves hominem, & sceleris damnabis eundem?* „[Virgil. 6. *Æneid. „ falso damnati crimine mortis.*] Ovid. 5. *Fast. Sceleris crimine damnat avos.* Martial. lib. 11. *Arguimur lenta crimine pigris.* Statius 2. *Theb. Nec furibunda crimine mentis Argerim.* Specialia enim crimina in genitivo possunt aptè poni, si a generali voce regantur; scelus autem, ut inepti aliqui disputant, generale nomen non est, ut ex testimoniis citatis colligitur. Nec me movet illud ad Herennium lib. 4. *si quam unius peccati mulierem damnabant: nam nomen peccati. etiã si generale sit, ut crimen, ad unctiōne adjectivi, unius, fit speciale; itaque, deest crimine.* Quo etiã modo Livius lib. 3. dec.

Legibus ambiguit interrogati (h. e. accusati) penas deder. & Liv. XXXVIII. 50. N. mi. em unum civem tantum criminare debere, ut legibus interrogari non possit. Quidni eodem modo Legibus variorum criminum accusatus quis dici queat?

dec. 1. dixit; *Unius tantum criminis nisi te vindicet*. Quo in loco Perionius, aut Græco more dictum, aut aliquem ablativum deesse contendit: mihi videtur deesse, *actione*, ut sit; nisi te vindices ab actione, sive accusatione unius criminis. Cic. 2. Offic. *judicio capitis arcessas*.
 „ [Potest tamen & ablativus, *Nomine*, subaudi,
 „ *dir*, ut *Criminis nomine*, sit causa criminis,
 „ seu criminosa. Cic. *Damnatus nomine conjunctionis*]

Culmen. *Superba tecta, hospita tecta, recipere se in tecta sua, subaudi, culmina, fastigia, vel negotia, vel adificia*. [Servius in *Eclog. 1. Ideo Culmina dicta sunt Tecta, quia veteres adificia culmo contegebant, id est, paleis, vel stipula è messibus*. Virgilius 2. *Æneid. Turres, & tecta domorum culmina convellant*. Potest etiam subaudiri, *tuguria*. Vitruv. lib. 2. cap. 1. *Nonnulli ex ulva palustris componunt tuguria tecta*. Similiter in *Lacunar*, subauditur *regmen*: nam *Lacunar* pro *lacunare* adjectivum est.]

Capital. Cic. 2. de legibus; *Quisque non paruerit, capital esto*. Plaut. *Menech. Nunquam Ædipol fugiet, tametsi capital fecerit*, subaudi *crimen*. **Capital** etiam erat *linteum capitis* in sacrificiis. Vide *Festum*.

Culpa. Magna est quæstio inter eruditos, de *noxâ* & *noxia*. Valla lib. 1. cap. 35. asserit, *noxam* esse *damnum*, *noxiam* vero nusquam reperiri. * Ego assero, *noxam* esse *damnum*, sive nocu-

* Ego assero *noxam* &c.] Accipio hanc distinctionem, & *noxiam* arbitror cum *sanctio* esse potius *Adjectivum*, in quo intelligatur *culpa*, quam *Substantivum* ex *Noxa* formatum, per *antidiscip* literæ I. ut voluit *Donatus* & alii, sed *Noxam* censeo non modo significare *damnum* seu *nocumentum*, sed & *pœnam* *maleficii* & *nocumentum*.
 Hinc

tumentum; noxiam vero esse nomen adiectivum, in quo subintelligitur culpa. Terent. Eunuch. Unam hanc noxiam mitte: idem Heaut. Magnum hoc quoque signum est, dominam esse extra noxiam: idem Phorm. Hic in noxia est; ille ad defendendam causam adest. Ita dicimus, nocere noxiam, id est, dare damnum, non autem, nocere noxiam. Hæc vera differentia est, quicquid dicat Tribonianus. Juvenal. Satyr. 4. Rubrius offensæ veteris reus, atque tacende, subaudi culpa. „[Ser-
„vius in illud Virg. Unius ob noxam; Noxam,
„inquit, pro, Noxiam. Et hoc interest, inter Noxam,
„& Noxiam, quod Noxia culpa est, id est, pec-
„catum; Noxia autem pœna.

Exoletus, adiectivum est, unde exoleti dicuntur cinædi adultiores, qui jam adolefcere, id est, crescere desierunt, ut ait Festus, Cic. Semper exoletus, semper lupas ducebat.

Plinius lib. 30. cap. 6. Post hæc iubent eum in Cubiculi pariete dormitorii ejus, tectore includi: ibid. Eo lum. liberat & lacerta viridis virga in olla ante cubiculum dormitorii ejus suspensa.

* „[Cursum subaudi, in Tendimus in Latium. Cursum.

D d

„Ne

Hinc vulgata locutio ICTIS, Noxe dedere: & Noxam mereri, apud Petron. & Liv. VIII. 28. Vide & Festum. Quin & ipsam culpam ac reatum significat. Hinc apud Gell. IV. 2. ex edicto ædilitio titulis vendendorum servorum adscribi debebat, quis fugitivus, erroris sit, noxam solutus non sit. Sic & Liv. XXIII. 14. Eos noxia, pecuniave, sese exsolvi iusseram. h. e. reatu, cui erant obnoxii, & pecunia, quam debebant. Sic XLV. 31. Nova liberati interfectores. Sed & in sensu damni datur, & mali per pœnam accipiendi poni potest. Noxia, ita ut intelligatur Res. Liv. XXI. 23. Sine ullius eorum, quos aderat, noxia. h. e. damno & malo. Et sic Plautus sæpe, commereri & mereri noxiam. Vide Moshell. V. 2. 6. & Trin. I. 1. 1.

* Cursum subaudi &c. Vel etiam iter. Virg. Aen. VI. 240. Quam super hanc ulla poterant impune volantes Tendere

1817

„Nepos in Milt. Morandi tempus non habens, cum sum direxit, quo tendebat.]

Datum. Virg. 4. Georg. Scis Proteu, scis ipse, nec est fallere cuquam, subaudi datum, vel concessum. Vide, Facultas, & Notas ad Libido.

Dei. Per superos, & inferos rogatus, subaudi deos. Horat. Carmine Dii superi placantur, carmine Manes: idem; Me Diis miscent superis: idem 4. Carmin. Dii superi. Apulej. Utrum Lar sit, an Larva, deum manem vocant.

Dent. Perfrus; & genuinum fregit in illis, subaudi dentem. Sic in illis, caninus, maxillaris, molaris, columellaris, de quibus Plin. lib. II. cap. 37.

Dicto. Virgil. Ocyus huc omnes: idem; Ocyus incubuere omnes, * subaudi dicto: idem; Et dicto citius tumida aequora placat.

Dies. Ovid. in Fast. Bruma novi prima est, veterisque novissima solis, subaudi dies, vel lux: Dies enim, quia est ambiguum, utroque in genere suppletur: ut, quarto Idus, tertio Kalend. subaudi die.

Dies. Virgil. Meus est natalis, subaudi dies. Cicero Attic. Hæc ad te die natali meo scripsi: idem Bruto; Nam die tuo natali victoria nuntiata. Terent. Phorm. Ubi erit puero natalis dies. Errat igitur Valla lib. 4. cap. 10. „[Plautus Trin. Tu in perendinum paratus sis, ut ducas uxorem, subaudi diem: Cicero; Utrum diem tertium, an perendinum dicere oporteat. Cæsar 5. Gall. Perendino die. Afranius Privigno; Festis promiscue, atque profesto concelebras focum, subaudi diebus,

„ &

iter pennis. VII. 7. postquam alta quierunt Aequora, tendit iter velis. Ovid. Met. am. II. 547. Ad Dominum tendebat iter Similiter Auct. B. Africani cap. 11. Sic gressumque ad moenia tendit. Virg. Aen. I. 414

* Subaudi dicto] Malim Solis. Vide quæ notavi ad pag. 364.

„ & die. Plaut. Aulul. Festo die si quid prodege-
 „ ris, profesto egere liceat. Cicero; Aliquem in
 „ crastinum differre: idem; Aliquid crastinus dies
 „ nobis pollicetur.]

Agonales, Apollinares, Fasti, Nefasti, subaudi
 dies. Vide, Festa. Plinius lib. 33. cap. 1. pu-
 blicatis diebus festis.

Cicero i. Catil. Dixi, eadem te optimum con-
 sulisse in ante diem V. cal. Novemb. idem Attic.
 lib. 3. de Q. Fratre nuntii nobis tristes venerunt, ex
 ante diem Non Jun. & lib. 2. Comitia Bibulus cum
 Archilochio edito in ante diem XV. Kalend. Novemb.
 distulit.

Adagium; Minimo provocare, subaudi digito:
 sic auricularis, annularis, medicus, infamis: Perf.
 Infami digito, & purgalibus ante salivis.

Ovid. Regia Solis erat sublimibus alta columnis;
 subaudi domus. Seneca in Agamem. perluceat
 omne regie vitium domus. Sic basilica, subaudi do-
 mus. [Vitruv. lib. 8. cap 4. Zama civitas Afro-
 rum, cujus menia rex Fuba duplici muro sepsit,
 „ ibique regiam domum sibi constituit.]

Uxorem duxit, subaudi domum, vel in domum.
 Plaut. Aulul. Volo te uxorem domum ducere. Te-
 rentius Phorm. Dotem si accipiet, uxor ducenda est
 domum: idem Hecyr. Nunquam se illa virva uxo-
 rem ducturum domum. [Plaut. Aulul. Redi, at-
 „ que intus serva, * subaudi domum: idem Ci-
 „ stel. Sine filiam tuam esse hic triduum, & servare
 „ apud me: Et Mil. Serva istas fores: hoc observabo
 „ ostium. Terent. Solus Sannio servat domi, subau-
 „ di aedes. Plaut. Mostel. Natus nemo servat in

D d 2

edi-

* Subaudi domum] Malim rei meas. Sic mox supplendum
 illud ex Mostell. V. 2. 28. Natus nemo servat in ausibus,
 intellige rei.

„edibus, id est, nemo est domi, qui domum
„velut custodiat.]

E N S.

Livius; Ego Annibal peto pacem, subaudi Ens. Priscianus lib. 18. cap. 1. Est autem quando per ellipsim verbi, vel participii substantivi, hujuscemodi casuum, id est, nominativi cum obliquis constructio solet proferri: ut, filius Pelei Achilles bellans multos interfecit Trojanos; subauditur enim participium verbi substantivi, Ens, quod in usu nunc nobis non est, pro quo possumus, qui est, vel qui fuit Pelei filius, dicere, vel subaudire, &c. Idem eodem lib. cap. de finitivorum constructione; Graeci autem participio utuntur substantivo: ut, Ἀχιλλεύς ὁ δὲ διδάσκεις, Τεῖχος δὲ ἐκείνου, quo nos quoque secundum analogiam possemus uti, nisi usus deficeret participii frequens: quamvis Caesar non incongrue protulit, Ens, à verbo Sum, es, est; quomodo à verbo Possum, potes, potens: idem l. 5. cap. de casu; Rege Latino, pro, regnante Latino: quamvis in hujusmodi quoque constructione subauditur participium substantivum. Hæc Priscianus, Quintil. l. 8. c. de ornatu; Multa ex Græco formata nova, ac plurima à Sergio Flavio, quorum dura quedam admodum videntur, ut, E N S, & ESSENTIA, qua cur tantopere aspernema, nihil video, nisi quod iniqui Judices adversus nos sumus, ideoque paupertate sermonis laboramus. Acron autem ait, laudem meruisse philosophum, quod hoc sit usus participio. Hæc ille. Mihi vero propterea exprimi non videtur, quia facillimè possit intelligi; ut, Adjum Trojus Æneas, scilicet, ens, vel qui sum, quomodo etiam locutus est Cæsar 2. Civil. Carmonenses, qua est longe firmissima totius provincie civitas. Grammatici nescio quam Appositionem, & Evocationem, hoc ignorantes, sinxerunt. Plaur. in Mi-

Milite obscure dixit; *Mirum est te lolio visitare,*
 * *tam vili tritico*, id est, cum triticum veniat
 vili. Scævola vero in l. creditor, §. Lucius Ti-
 tius. ff. mandati, expressit participium sic;
Concedo tibi de omnibus meis, ut vis, negotiari, sive
vendere vis, sive pacisci, sive emere, sive quodcum-
que operari, ut domino enti meorum.

Ferus, sonipes, cornipes, quadrupes, adjectiva
 sunt; si sola ponantur, equus intelligitur.

Equus.

Terentius; *Transfuit in Eunuchum suam, sub-*
audi fabidam: nam *Eunuchus, Ajax, Orestes*
 etiam pro tragœdia, masculina sunt; sed fre-
 quentius ad nomen generale respicimus. Vi-
 de, Avis.

Fabula.

Horat. *Vel qui pretextas, vel qui docere ro-*
gatas. Juvenal. *Impiis ergo mihi recitaveris ille*
rogatas. Sic *Atellanæ, pallatas, &c.* subaudi
fabulas, vel comœdias.

Fabula.

Luce mihi, praluce nobis, subaudi facem, vel
cereum. Plaut. Cal. *Primum omnium huic lucebis vel ce-*
noxe nupta facem: idem Curcul. Tute tibi puer es remm.
laurus, lucet cereum.

Facem.

[*Mira sunt, ni Pissoclerus Lydium pugnis contu-*
 ,, *dit, subaudi facta, apud Plaut. Bacchid. vel po-*
 ,, *nam sic idem in Rud. Haud miranda facta dieis, tuis Ne-*
 ,, *st Deos decepit, & homines. Sic Antebac, Post-*
 ,, *gotia. Vi-*
 ,, *hoc, Postea, Interea &c. subaudi facta: Hac de infra,*
 ,, *enim pro Hæc dicebant. In Adhuc, pro ad*
 ,, *hoc † subaudi factum. Plaut. Mil. act. 4.*

Facta.

D d 3

sc. 5.

* *Tam vili tritico*] Non est obscura hæc dictio; Expone,
 tam vili ente, vel existente tritico.

† *Subaudi factam*] Quidni *Tempus*? Certe sic in Plinii Pa-
 neg. *Adhuc avi* intellige omnino *tempus*: & in Negari-
 vis locutionibus, quæ frequentes sunt cum hoc vocabulo.
 Vatin, ad Cic. Famil. V. 10. *Cæsar adhuc de meis sup-*
plicationibus non refert. Cic. Fam. III. 5. *Quod quibus adhuc*

mss

„sc. 5. Ante hoc factum hunc sum arbitratus semper
„servum pessimum.

Facultas. * Quoad ejus fieri possit. Ejus, inquit Budæus,
s. Potestas. apud Latinos paret con est, id est, abundat: mihi
videtur deesse, *facultas*, vel *potestas*, quod
Græcè dicitur *δύναμις*. „[Vide supra lib. 3.
„cap. 6.]

Famulus. In illis, à pedibus, à secretis, &c. deest famu-
lus, vel *servus*. Sueton. lib. 1. Philemonem à ma-
nu *servum*. Vide, *Servus*.

*Fasti-
gium.* „[Ex alto, subaudi fastigio. Liv. 27. Nomen
„regium ex tam alto fastigio aspernantis.]

Febri. Laborat quartana; tertiana, quotidiana, subaudi
febr. Juven. Satyr. 4. *Fam quartanam speranti-
bus agris*. Cic. de Natur. Vide ne tertianas qui-
dem febres, & quartanas divinas esse dicendum sit.
Cic. Attic. lib. 8. *Quartana discessit*.

Fer.æ. Horat. In diebus Latinis; subaudi feriis. Sic
Furinales, Laurentinæ, Tarentinæ, Sementinæ, Pa-
ganicæ, Conceptivæ, Nundinæ, Stativæ. Varro;
Latinæ feriæ, dies conceptivus: idem lib. 1. Ru-
stic. cap. 2. Sementinis feriis. Cic. 1. Nat. Nam
cum feriis Latinis ad eum venissent. Feriæ esuriales
dixit Plautus in Cas. pro jejuniis.

Festa. Accalia, Agonia, vel Agonalia, Angeronalia,
Carmentalia, Cerealia, Compitalia, Consualia, E-
quiria, Fevalia, Fontinalia, Fordicidia, Fornacalia,
Furinalia, Laurentalia, Liberalia, Lupercalia, Ma-
tralia, Meditrinalia, Megalia, Neptunalia, Opalia,
Paganalia, Palilia, vel Parilia, Portunalia, Qui-
rinalia, Robigalia, Saturnalia, Terminalia, Ve-
sta-

non satis est perspectum. Nepos Milt. 5. *Quis pugna nihil ad-
huc est nobilitus*. Petron. Neque adhuc omnia erant facta,
in quibus intellige omnino non Factum, sed Tempus.

* Quoad ejus fieri possit] Vide nos supra pag. 309. ubi
hanc locutionem aliter explicuimus, & ut putem, ve-
rius.

Italica, Vnalia, Volcanalia, Volturnalia. Vide, Dies.

Terent. Phorm. *Pro Deum immortalium: Ubi Donatus ellipsin esse, & fidem, vel simile aliquid desiderari ait. Cicero in Oeconomico; Quid igitur, pro Deum immortalium, primum eam docebas quæso?* Terent. *Pro Deum, atque hominum fidem.*

Fidem;

Terent. *Modos fecit Flaccus Claudii, subaudi filius; Sic Tullius, vel *Tullia Ciceronis.* Vide, *vel filia.*

Uxor. Virgil. *Sulphurea Nar albus aqua, subaudi fluvius; Nar enim neutrum est, quia indeclinabile. Cic. Lacus Velinus in Nar defluit. Sic cum dicimus, Albula magnus, formosus Turia ripis, altus Sequana, deest fluvius, vel amnis. Virgil. lib. II. Amnis & Adriacas retro fugit Ausidus undas. Livius lib. I. Tiberium fluvium: & lib. 4. Tiberi amne septus: idem; ad Rhodanum fluvium: idem; ad Eurotam amnem. Curtius lib. 3. Pyramum amnem transire: ibid. in ripa Pyrami amnis. Vide, Amnis.*

Filius;
Fluvius;
Amnis.

Virgil. *Hac Trojana tenus fuerit fortuna secuta; subaudi fini: nam finis etiam foeminiunum est, ut sæpè pud Lucretium invenies. Virgil. Hec finis Priami fatorum: idem; aut qua sine sequar. Sic eatenus, quatenus, hactenus, id est, tenus hac sine, vel via, „[vel ad hunc usque finem. „Hygin. Astron. 272. Quæ ad figuratorem fidem pertinent, ad hunc finem erunt nobis dicta,*

Finis.

D d 4

3370-

* *Tullia Ciceronis*] Vix ita loquebantur Romani, qui si mulieris nomen adjungerent Nomini viri, intelligebant uxorem non filiam; Sicuti id quamplurimis exemplis tum ex Auctorum locis tum ex antiquis inscriptionibus docui in dissertationum mearum Triades pag. 18... 28. Proinde *Tullia Ciceronis* scil. filia, vix uquam, quod memini, occurrit, at *Terentia Ciceronis* scil. uxor, passim.

„reliqua protinus dicemus, id est, de fiderum fi-
 „guratione dixi haftenus, porro dicam de
 „reliquis. Item fab. 82. *Stare in aqua media sine*
 „corporis. Ubi forte rectius legas, *medii, pro;*
 „usque ad medium corpus. Cicero; *Lumbo,*
 „rum tenuis. Virgil. *Crurum tenuis, subaudi sine;*
 „id est, usque ad iumbos, crura. Festus;
 „Quatenus significat qua sine; ut *Haftenus, hac sine.*
 „Virgil. 12. *Aeneid. Qua visa est fortuna pa-*
 „ti, tua menta texti, pro, quatenus, qua sine,
 „quoad, quamdiu.] Gell. lib. 1. cap. 3. *Minime*
 „dicitur quatenus, quaque fini dari amicitiae venia de-
 „beat: idem referens Chiloni sententiam;
 „Hac, inquit, fini ames, tanquam forte fortuna oscurus
 „hac itidem tenuis oderis, tanquam fortasse post amaturus,
 „Vide, Via.

Florem. „[*Florem* subauditur, in hoc Virgilii; *Cro-*
 „cumque rubentem: nam, *Crocum*, ex regula
 „terminationis, neutrum esse Servius, his
 „Sallustii verbis probat; *In qua crocium gignitur.*
 „Similiterque Curtius lib. 3. *Corycium*, ubi
 „crocium gignitur.

Fodina. „*Fodina* subauditur, in *Auraria, Argentaria,*
 „*Ferraria.* Livius; *Vestigalia magna instituit ex*
 „*ferrariis, & argentariis.* Cajus Jurisc. dixit;
 „*Creta fodinas.* Plinius, *Argenti fodinas.* Vide,
 „*Sectione.*]

Famina. „*Pregnans*, adjectivum est; ut, *pregnans arbor;*
 „*& folia pregnantis,* apud Plinium: & *pregnans*
 „*foris cerebrum.* Si absolute profertur, deest
 „*famina.* Plaut. *Que nunquam fuit pregnans, qui pa-*
 „*vere potuit?* Sic *Pedisequa.*

Famina, „*Boves meus, canes gravidas cum legimus, * ne*
 „*vel mas.* cre-

* *Ne credamus Grammaticis &c.]* De nominibus, quae
 „*h, uena* vocantur, & *communis*, vide quae disputavimus
 „su.

credamus Grammaticis qui nomina, communia duobus, maxima cum ignorantia sunt commenti, sed subintelligamus, *fœminas*, aut ad syllepsin generis recurramus; ut, *scelus qui me perdidit*. Res sic se habet: Quoties in nominibus epicœnis aliud volebant intelligere, quam terminatio ipsa præfinit, addebant *mas*, aut *fœmina*: verbi gratia, *aquila*, fœmineum est, pro maribus, & fœminis; sed si de maribus loquaris, ascendendum erit, *aquila mares*. Rursus *corvus* masculinum tantum est, pro utroque sexu; at de fœmina dices, *corvus fœmina*. Epicœna voco, quæcunque sub uno sine significant utrumque sexum, sed unum præcipuè; ut, *homo*, *latro*, *sacerdos*, *vates*, *antistes*, *miles*, *agricola*, *bos*, *canes*, *sus*, *grus*, &c.

» [Plautus Pœn. act. 6. sc 5. *Tunc audes amare,*
 » *quod mares homines amant?* Unde discimus simili-
 » liter, *hominem fœminam* recte dici; sicque per
 » Ellipsin *Hominem fœminam* esse ferri posse. Varr.
 » Sæquiul. *Quid est, quod homo masculus libentius*
 » *videre debeat, quam bellam uxorem?*] Homer. 6.
 Iliad. *BOYN ARSENA*, id est, *bovem ma-*
rem dixit. Theocritus, *THOAS HIPPOYS*,
 id est, *equos velocissimas*. Livius lib. 5. decad. 5.
Apollini bove aurato, Latone bove fœmina aurata sa-
cra Græco ritu facerent. Plin. lib. 8. cap. 46. *Fœ-*
mina bos semel ei anno ostenditur, suis & ipsa insigni-
bis: idem lib. II. cap. 51. Bubus tantum fœminis
vox gravior: ibid. cap. 37. Itaque quem apri per-
cutiunt, fœminæ sues mordent. Varro lib. 2. cap. 1.
 Rustic. *Fœminis bubus demitur cibus*. Iulianus
 lib. 1. *Invenit iuxta infantem, canem fœminam*

Epicœna
quæ sint.

D d 5

par-

supra pag. 34. 35. contra Sanctium, qui non modo hæc confundit, eorumque naturam sed & sine justa ratione prorsus ex arte Grammatica explodit.

parvulo ubera præbentem, à feris & alitibus defendentem; Motus etiam ipse misericordia, qua motam ipsam canem viderat, puerum defert ad stabulum, eadem cane anxie prosequente. Plaut. Menech. Ita me illa ab leva rabiosa fœmina observat canis. Plin. lib. 28. cap. 15. Fœmine suis. Gell. lib. 13. cap. 20. Sacerdotes quoque fœminas, Cicero antistitas dicit. Plaut. Persa; Qui Att. cam hodie civitatem majorem feci, atque auxi civi fœminâ. Plinius lib. 9. cap. 51. Polypus fœmina: lib. 10. cap. 18. piscis fœmina. Ovid. cum quo sua gaudia jungat, Invenit in media fœmina piscis aqua. Plin. lib. 10. cap. 18. Palumbes incubat fœmina. Macrobr. lib. 1. cap. 17. Satur. U; Græco ritu hisce hostiis sacrum faceret, Apollini bove aurato, Latona bove fœmina aurata. Sues fœmine quomodo castrentur, docet Plinius libro octavo, cap. 51. Columell. libro septimo, cap. nono; Fœmina sus habetur ad partus edendos. Plinius lib. 8. cap. 32. Quasdam nos principes fœminas scimus: idem in epistolis; Habebat illa Pantomimos, forebatque effusus, quam principi fœmine conveniret: idem lib. 10. cap. 60. Cornicem incubantem mas pascit: ibid. cap. 33. de perdicibus; Tunc inter se dimicant mares desiderio fœminarum: idem; Aquilinarum mares. Antiquitus multa fuerunt epicœna nomina; ut, porcus, lupus, agnus, orvis, leo: nondum enim in usu erant, porca, lupa, agna, leena, antistita, clienta, hospita, dracena, & alia id genus. Unde Varro dixit, lupum fœminam, teste Quintil. lib. 1. cap. 6. & Cato cap. 134. Rult. Priusquam porcum fœminam immolabis. Cic. 2. leg. porco fœmina piaculum pati. Virgilius, ut sentit Quintilianus lib. 8. cap. 3. primus dixit, porca, in illo carmine; Et casa jungebant fœdera porca, „ [Plautus in V. „ dul.

Epicœna
prisca.

dul. Alit
quod
Georg.
tine dicit
can. Sed
Ovidius
levo fœm
bro 4. cap
non crin
voce, Pell
non crin
maior Ag
pu] Valer
libu. Dis
2. de D
anguis m
anguis m
log. &
versâ, a
milibus
vel fœm
mination
& cum
nites cen
ligendus
fœnatis; le
trix fœm
corus; &
fol. Can.
Eg german
no ma. &
fœm. Terent
lari lra. Cic

* Fœm. porce
cibula fœm

„dul. *Audvi feminam leonem semel parere: nam*
 „quod *Lucr. 9. Leam dicit, id Servius in*
 „*Georg. 3. usurpatione factum dicit, cum La-*
 „*tine dicatur, Hic & haec Leo; Leena vero sit Gra-*
 „*cum. Sed contento Grammaticorum iudicio,*
 „*Ovidius, Lucretii imitatione dixit; Ut lea*
 „*seva sitim multa comescuit unda.] Gellius li-*
 „*bro 4. cap. 3. citat hanc legem Numæ; Fu-*
 „*noni crinibus demissis agnum feminam cedito. Festus*
 „*voce, Pellices; Agnum feminam cedito. & ag-*
 „*num marem cedito: „[idem voce Agnus; Apud*
 „*maiores Agnus communis erat generis, sicut & Lu-*
 „*pulus.] Valer. Maxim. lib. 2. cap. 1. caestisque atris*
 „*bubus, Diti maribus, foeminis Proserpinae. Cic. lib.*
 „*2. de Divin. Ego tamen miror si emissio foeminae*
 „*anguis mortem afferebat Graccho, emissio autem maris*
 „*anguis erat mortifera Corneliae. Varro lib. 4. Ana-*
 „*log. Quam ovi mari testiculi dempti, quia natura*
 „*versa, vervex declinatus. Ex his collige, in si-*
 „*milibus nominibus debere intelligi marem,*
 „*vel foeminam, si sit adiectivum contra ter-*
 „*minationem: ut, elephantus gravida; boves meas;*
 „*& cum Plinius de muribus dixit; Ex una ge-*
 „*nitos centum viginti tradiderunt. Sic igitur intel-*
 „*ligendus Suetonius in Claud. 40. Inducta veste in*
 „*senatu; haec, inquit, matris meae liberta, & orna-*
 „*trix fuit. Sic etiam Virgil. Ne sevi magna sa-*
 „*cerdos; & Amphrysia vates. sic Ovid. in epi-*
 „*stol. Can. Et rudis ad partus, & nova miles eram.*

Est germanus meus, est patruelis tuus: est germana
frater,
na mea, & tua patruelis, subaudi frater, vel vel soror.
soror. Terent. Andr. Si te in germani fratris di-
*lexi loco. Cicero saepe dicit, * fratres patruales,*
& so-

* Fratres patruales & Sorores] In patruelibus intelligi vo-
 cabula fratrum & Sororum, & proinde his vocabulis saepe
 finit

& *sorores patrieles*. Mart. *patrieles fundi*. Ovid. *patrielia regna*. Sic *uterini*, & *consanguinei*.

Frenum. Virgil. *durus parere lupatis*, subaudi *frenis*. Horat. lib. 1. Carm. *lupata frena*: ibid. *Gallica nec lupatis temperet ora frenis*. Solinus dixit *lupatos*, subaudi *frenis*: nam masculinè etiam dicitur.

Frumenta, vel **Sata frumenta**: idem; *satas messes*. Pomp. Mela lib. 3. cap. 9. pro *satis frugibus*.

Funera, vel **Officia**. *Fusta persolvere*, subaudi *funera*. Caesar lib. 6. Gall. cap. 4. *Fustis funeribus confectis*. Cornel. Tacitus; *suprema facere*. Solemnibus *justis*, Arnobius lib. 1. „ [Fortassis autem rectius subauditur, *Officium*. Liv. 9. *Populus Campanus egressus, justis omnibus hospitalibus, privatisque & publicis * fungitur officis*.

Funis. Juvenal. *duras tractare rudentes*, subaudi *funes*. Plaut. *Dum hanc tibi rudentem, quam trabis, complico, supple funem*: nam *funis* ambiguum fuit, & *Rudens* participium est, à *rudo*, *nis*.

Gemma. Plinius lib. ultimo, cap. 10. *innumera nomina in as, & es*, Græca; & in *es*, & *on*, facit *fœminina*; sed intelligitur *gemma*, ut *Adamas, Achates, Paneros, Davion, Mitrax*. Idem facit in arboribus, & herbis.

Genus, „ [Genus subauditur, in *Animal*, quod non aliud est, quam *Animale*. Lucret. 1. Unde „ *animale genus generatim in lumina vitæ Reducit Venus*. Cicero; *Animi sunt animales, id est, spirantia, sive ignei*.] Te

simpl. notari *patrieles*, quod de *Sororibus* male negaverat Schottus, ostendimus in *Animadv. Hist. cap. 3.*

* *Fungitur officis*] Adde Liv. 1. 20. *Nec calistes mo lo cerimonias sed justa quoque funebria ut idem Pompeius edoceret, Cic. de Har. resp. Omnia solennia ac justa iudorum summa cum ceremonia esse servata*. Intellige omnino officia. In loco Cæsaris legitur etiam *funebrius*, non *funeribus*.

Terent. *Vel rex semper maximas mihi agebat, Gratia.*
quidquid feceram, aliis non item. subaudi gratias:
 idem; *Magnas vero agere gratias Thais mihi?*

Plinius; *Distammum pota sagittas pellit: idem Herba.*
 lib. 26. cap. 6. *Centunculus trita in aceto: ibid.*
 cap. 7. *Centaurium, gentiana, ex aqua pota:*
 idem; *Laver quoque nascens in rivis, condita &*
pota: idem; Invenerunt & canes Canariam, sub-
audi herbam. Vide. Avis.

*Nemo nos videt, subaudi homo: * nemo enim Homo;*
 adjectivum est, „[diciturque Nemo foemina,
 „nemo nomen.] Terent. *Nemo homo est. Cic.*
Tuscul. Hominem quidem scire arbitror neminem:
 idem ad Marcel. lib. 15. *Esse hominem, qui igno-*
ret, arbitror neminem: idem Attic. lib. 8. Nemi-
nem omnium hominum pluris facio, subaudi homi-
nem. Cicero 2. leg. Pontificem neminem bonum esse:
 idem 2. Nat. *Nemo hominem homo agnoscit: ibid.*
Nemo opifex: & neminem tribuum. Plaut. Caf.
Vicinam neminem ego amo merito magis quam te:
 „[idem Merc. act. 3. sc. 1. *De lascicio neminem*
 „metuo, una etate que sit, subaudi feminam.
 „Accius Neoptol. *Ex omni Gratia nomen illius*
 „par

* *Nemo enim Adjectivum est*] Immo vero proprie est sub-
 stantivum, diciturque contracte pro *ne homo*, ut *volo*
 pro *ne volo*. Verba Accii, in quibus *nemo* nomen pro nul-
 lum nomen videtur poni, legenda arbitrer unica modo li-
 tera mutata: *Ex omni Gratia nomen illius par nemo* repe-
 riri potest. Ceterum saepe conjungitur tamen cum aliis
 substantivis, & ipso illo *Homo*. Liv. XXXVII. 53. *Nemo*
miles Romanus Cic. Famil. II. 19. Mihi Quasitor optator
nemo obtingere potuit. XII. 27. Splendore Equiti R. nemini
cedit. Intellige enti vel existenti; qua etiam ratione ex-
ponendum, quando cum feminis occurrit junctum. Ut
& quod ait Plaur. Pœn. V. 5. 32. Quod homines mareg
amant. At illud Ciceronis Fam. V. 17. In qua neminem
prudenciam hominem isunt delectat, & similia per pleonasmum
sunt dicta,

par nemo reperiri potest, pro, nullum par no-
men. Terent. Andr. Hoc ego scio, neminem pe-
perisse hic.] Dicimus, nemo rex; nemo Deus:
& nemo dies, apud Prudentium; nemo non, id
est, omnis. Cic. de Nat. Nemo nec homo,
nec Deus: & ad Heren. Nemo rex. Virg. Turno,
quod optanti Divum promittere nemo Auderet, &c.

Homo.

In omni adjectivo masculino absolute po-
sito deest, homo; ut, tu es miser, ego sum salvus;
Petrus est albus; Cicero est Romanus. Ter. Adelph.
Homini misero plus quingentos colaphos infregit mihi.
Lucan. l. 2. Hic finis Mario vitæ fuit, & cæt.
Mensoque homini quid fata pararent. „[Virg. Ve-
nerat antiquis Coriti de finibus Acron, Grajus ho-
mo. Ennius; At Romanus homo tamen est res
bene gesta est, Corde suo trepidat.] Cic. pro Ar-
chia; Ex hoc esse hunc numero divinum hominem
Africanum. Cic. Attic. Regnum non modo Roma-
no homini, sed ne Persæ quidem tolerabile: idem in
Orat. An victus hominum Atheniensium beneficio
excולי potuit oratio non potuit? Vide supra, idem
nomen.

Homo.

Mecænas, Sutrinus, Aquinas, Arpinas, nostras,
adjectiva sunt, facta ex Atis, & Ate; ut, hic
& hæc nostratis, & hoc nostrate; si absolute
dicantur, deest homo; ut, L. Cilnius fuit Mecæ-
nas. Vide Varronem lib. 1. Analog. in calce.

Homo.

Amicus, familiaris, necessarius, liber, servus,
tabellarius, nuncius, socius, maritus, „[mercenarius,]
rivalis, & multa hujusmodi, semper adjecti-
va sunt, deest homo. Cic. Nihil homine libero
dignius. Juven. Tu tibi liber homo, & regis con-
viva videtur. Ter. Homo amicus est: idem; ho-
minem amicum recipere ad te: idem; servum ho-
minem causas orare leges non sinunt. Legimus;
famulos greges; & famulas manus, dixit Alciat.
in

in emblem. Cic. 2. leg. *Easque in famulis operibus patris habent.*

Triumphalis, Prætorius, Consulæris, subaudi vir, vel homo. Vide Laurent. Vallam. lib. 4. cap. 84.

Homo, vel vir.

*Magnates, optimates, majores, minores, ceteri, mortales, subaudi homines; item * Brutij. Itali. Hispani: Cæsar: Albicos barbaros homines.*

Homines.

In verbis ad famam pertinentibus, notum est deesse, *homines*; ut, *ajunt, ferunt, prædicant*; sed quia Grammatici negant alia verba poni posse in activa, sine supposito, sed statim recurrendum ad passivam, ita ut *bellum geritur*, dicatur, non, *Bellum gerunt*; † con-

tra-

* *Brutij, Itali*] Liv. I. 32. *Hominibusque prisca Latinis, cap. 59. Romanos homines optines pro bellatoribus factos. Vide & Gronov. Observ. II. 13.*

† *Contrarium adferamus*] Recte sane Sanctius. Et imperitos atque inexercitatos oportet fuisse in lectione Veterum, qui id in dubium vocare sunt ausi. Caro apud Gell. III. 7. *Cumque inter mortuos defatigatum vulneribus, æque spirantem cognovere, eum sustulere. Phædr. lib. IV. Ut mos est vulgi, passim & certatim rursus. Sic Festus: Petimma in humeris jumentorum ulcera & vulgo appellant, & Lucilius meminit. Ita Schedæ. Quapropter male & sine causâ nunc ex conjectura Ant. Augustini editur, vulgus appellat. Idem. *frutheum in mimis præcipue vocant obscenam partem virilem. Idem: Quæquetulana vira putantur significari nymphæ præsidentes que queto virescunt, quod (lego, quo id) genus sylvæ indicant fuisse intra portam, que ab eo dicta Quæquetularia. Ponuntur hæc sine præcedente Nominativo, qui tamen intelligi debet, & est vel Homines, vel Veteres. Et proinde interpretanda hæc eodem modo, ac si diceretur forma passiva Inducuntur, vocatur, &c. De quo ne vel tantillum dubites amplius, en loca, ubi promiscue utraque locutio occurrit. Plaut. Curcul. IV. 2. 17. *Culpant eum, conspuunt, vituperant* Sall. Catil. 60. *Postquam eo ventum est, unde à ferentariis prælium committi possit; máximo clamore, infestis signis, concurrunt, pila emittunt, gladiis res geritur; pro concurritur, pila omittuntur scilicet non à ferentariis, sed militibus utriusque exercitus* Liv. V. 32. *No-***

trarium adferamus. Juvenal. Satyr. i. Una comedunt patrimonium mensa. Curtius. lib. 4. Sed cum fornacibus ferrum, quod excudi oportebat, impositum esset, admotisque follibus, ignem flatu accenderent, sanguinis rivi sub ipsis flammis extrisse dicuntur: & infra; Apud Macedonas quoque, cum forte panem quidam militum frangeret, manantis sanguinis guttas notaverunt: ibid. Totas arbores cum ingentibus ramis in altum jaciebant; deinde saxi onerabant: rursus cumulo eorum alias arbores injiciebant. Terent. Phorm. Quid tandem mihi dicent, aut quam causam reperient? idem Adelph. Occidunt me, qui, dum nimis sanctas nuptias student facere, in apparando consumunt diem: idem Heaut. Haudquaquam etiam cessant: idem Phorm. Ubi initiabunt. Plaut. Caf. Age sibi, dum illam huc adducunt foras, &c. Virgil.

*Tunc credo, cum me arbutum vidēre Miconis,
Atque mala vites incidere falce novellas,*

Et 4. Georgicorum;

Hunc

31. Neque Deorum modo monita spreta, sed humanam quoque optem, que una erat, M. Furion ab Urbe amoverunt. Similiter Græci. Ant. Liber. fab. 34. τὸ δὲ βριφθ' αἰνόμεσσαν Ἀδώνην. Ad quam fabulam Vir Clariss. Abr. Berkelius aitata Scholiastis in Lycophronem verba, εἴθ' εἰς δένδρον αὐτὴν μετίβαλε, emendat, reponendo εἴθ' εἰς μετίβαλον, pro εἴθ'... μετίβαλε. Posterius profus recipio & approbo, at prius minus necessarium putem, imprimis, quia etiam præcessit mentio εἴθ'... Sic porro Act. XXII. 25. αἷς δὲ πρότερον αὐτὸν εἰς ἱμάσιον, εἴτε πρὸς τὸν ἱερωτὰ ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος. Legendum omnino, & recipiendum ex Variantibus Lectionibus, πρὸς τὸν αὐτὸν, scil. illi, qui à Centurione adhibiti fuerunt ad dutorquendum & extendendum Paulum. Confer §. 29.

— *Hinc angustique imbrice tecti
 Parjetibusque premant arctus, & quatuor ad-
 dunt,
 Quatuor à Venis obliqua luce fenestras;
 Sic positum in clauso linqunt, & ramea costis
 Subjiciunt fragmenta. —*

*Et in sacris; Stulte, hac nocte repetent à te ani-
 mam tuam: ibidem; Nec mittunt vinum novum in
 utres veteres.*

*Adolescens, & juvenis, „[& servus, serva,] Homo,
 adjectiva sunt, deest homo, vel mulier. Cicero
 i. Orat. Adolescentes homines. Terent. Hecyr.
 Adolescentem mulier fecit, mater quod suasit sua. Ovi-
 dius 7. Metamorph. Furvenes annos. Pers. Sa-
 tyr. 6. juvenes jacas. „[Vide, Servus.]*

*Horatius; Ad quartam jaceo, subaudi horam:
 idem; Quot a Pelignis caream frigoribus. Sic dici-
 mus; Jovis prima, tertia, nona. Et Ecclesiasti-
 co; ad primam, ad tertiam.*

*Cicero pro Quintil. Non ad solarium, non
 in campo, non in convivio versatus est, subaudi
 horologium. Romanis solarium horologium statuisse,
 Plin. lib. 7. cap. 60.*

*„[Pomarius, veteribus in usu erat, teste Cha-
 risis, ut scilicet subaudiatur Hortus; in plurali
 „Pomaria, nempe Loca, vel Septa. Monet idem
 „Charis. Pometa dici, ubi poma nascuntur,
 „pomaria autem, ubi poma servantur: Cicero
 tamen, & alii, pro Pometa; dicunt Pomaria. * In*

E e Vi

* In Vineaque subauditur Hortus] Nentiquam ego qui-
 dem heic accesserim Scioppio. Hortus enim, seu locus
 multis vitibus obstrus dicebatur Vinetum; unde sua vine-
 ta cadere. Est tamca vinea revera Adjectivum; dictum
 non

Homo.

Horā.

Horolo-
gium.

Hortus.

„Vinea, quoque subauditur Hortus, quod olim
„dubii erat generis.]

*Facu-
lura.* Virgilius; *Missilibus certant*, subaudi *jaculis*.
Missilia etiam dicebantur munera, quæ à prin-
cipibus populo spargebantur; ut, tessera fru-
mentariæ, vestis, aurum, argentum, gem-
mæ, margaritæ: sed tunc deest *negotia* id est,
res missiles, „ [vel *munera*, ut ex Sen. epist.
„75. apparet.] Sueton. Calig. *Sparsit & missi-
lia variarum rerum.*

*Facu-
lura, vel
nomine.* Cic. in Topicis; *Si quis damni infecti promisse-
ram, vel vit: Briffonius supplet nomine, vel causa: * ego
dicerem, deesse iacturam.*

Pli-

non à *Vino*, quod *vini ferax* sit, ut apud Festum vult
Verrius, sed à *Vite* quasi *vitinea*. Verum intelligitur in eo
non *Hortus*, sed vel *Arbor*, vel *Porticus*. Ut hoc poste-
rius maxime intelligi putem, facit machina bellica, qua
testi milites in obsidionibus opus militare faciebant (Vi-
de Sall. Jug. 9.) & quæ formam cuiusdam porticus ex-
hibebat, unde & hoc *porticus* nomine a Cæsare insignitur.
Ex quo apparet veterum *vineas* proprie dictas fuisse item
quasi in porticus arcuatas.

* *Ego dicerem deesse iacturam*] At ego vix percipio, quid
hoc supplemento velit significari Sanctius. Nam quid
sibi vult, *promittere iacturam damni infecti*. Si quid vult,
longe illud certe alienum est à phræseos Ciceronianæ sen-
su, qui est, *in negotio seu causa damni infecti promittere
prostitutionem damni*. Sed quid multa? Genitivos istos eo
modo, quo voluit Briffonius, supplendos & construendos,
patet non modo ex frequentissimo usu istius Ellipseos in
talibus Genitivis, sed & ex ipso edicto Prætoris, ubi de
damno infecto agit. Servatum nobis ex Ulpiano id edi-
cti fragmentum l. 7. Dig. de *damno inf* ubi reperiuntur
illi ipsi Genitivi non modo cum verbo *promittere* conjun-
cti, sed & cum *Satisficere*. *Damni infecti suo nomine promitti,
alio satisficere jubebo*, h. e. in causa seu nomine dam-
ni infecti, jubebo reparationem damni promitti à singulis
suo tantum nomine, at si quis alieno velit promittere,
jubebo illum satisficere. Er ne doctores recte statui Geni-
tivos hosce cum istis verbis junctos regi à *TP* nomine,
non

Plinius; *Equo fere qui homini morbi: idem* Idem.
Tarando magnitudo quæ leoni, pro, eadem quæ
leoni.

Juvenal. *Semper ego auditor tantum, nunquamne* Idem, vel
reponam? * *subaudi idem, vel vicem, id est, vicem,*
vicem reddam. Cic. Ne tibi ego idem repo-
nam.

Dolent intestina, subaudi ista; si inveniatur Illia.
intestinus, † deest ileos, masculinum, Latinè
convolutus, Hispanè, torçoni, significat etiam
gracile intestinum: Potest & intelligi colon,
quod idem est.

Valla lib. 3. cap. 34. *Potiri verum, in geni-* Imperio.
tivo dici affirmat, cum aliis nominibus in ab-
lativo; ut, potiri victoria, Dupliciter fallitur:
nam & alios genitivos admittit, ut, potitus
Asia, Gallia; & Adherbalis potiretur, apud Sal-
lust. & ille genitivus non à verbo, sed à no-
*mine pender, * imperio puta. Vidit hoc Af-*
centius in epitome ejusdem capituli, Cæsar r.
Gall. Totius Gallia sese potiri posse sperant: & pau-
lò antiè; Totius Gallia imperio potiri. „Subaudi-
„ri etiam potest, summa: dicitur enim, sum-
„mam regni adipisci. Nepos in Eumene;

E e 2

„ Sem-

non quidem illo istic expresso, sed alio per Ellipsin sup-
 presso, ecce tibi in eod. fragm. paulo post expressum
 hoc ipsum supplementum: *Si as eo, qui in possessione erit,*
damni infecti nomine non satisfabitur.

* *Subaudi idem vel Vicem*] Vel simpliciter aliquid,
 † *Deest ileos masculinum*] Quod tamen non proprie ali-
 quam intestinorum partem significat, sed dolorem. Vide
 Hidorum Orig. IV. 6.

* *Imperio puta*] Vel communioris usus & significationis
 vocabulo *Negotii*. Veluti cum dicitur *petitus servitutis,*
Potitus hostium, passive, potitus imperii ut loquitur Nepos
 Ages. 2. & Enn. 7. De vera verbi significatione & natu-
 ra egimus supra ad pag. 166.

„Semper habiti sunt fortissimi, qui summa imperii potē-
rentur.

Imperio. „Dicto audiens, * subauditur imperio. Plaut.
„Amph. act. 3. sc. 4. Eum sequor, ejus dicto im-
„perio sum audiens.]

Insula. Delphica Delos, Phæbea Rhodo, subaudi insula:
nam quamvis Delos, ex terminatione possit
esse fœmininum, libentius tamen adjectivum
respicit nomen generale. Virgil. Est in conspe-
ctu Tenedos notissima fama Insula. Plautus Rud.
Totam Siciliam devoraturum insulam. Vide Urbs.

Iter. „Quo is? Quo tendis? Quo pergis? subaudi iter,
„[vel cursum. Lucret. 3. Stravit, iterque dedit
„legionibus ire per altum. Prop. Concessum nulla le-
„ge redibit iter.] Lucan. Quo tenditis? inquit. Vir-
gil. Tendit iter velis. Sallust. Maturavere iter perge-
re. Valer. Flaccus lib. 4. Pergere iter. Stat. 2.
Theb. Quo tendis iter?

Iter, s. „[Sen. Sidera contrarium mundo intendunt iter.
„via. „Plaut. Rud. Verba facimus, it dies. Catull. Sed
„mo-

* Subauditur imperio] Nihil minus. Neutiquam perspe-
xit sensum & constructionem loci Plautini Scioppius,
quando existimat in eo secundum convenientiam Substan-
tivi & Adjectivi dici *me dicto imperio*, & proinde obi-
vis, cum *dicto audiens* occurrat, subaudiri *imperio*; cum sint
diversi prorsus Dativi, seu *in imperio* accedat huic phra-
si, eodem modo quo eidem plures alii Dativi. Veluti
ibidem loci apud Plautum, *Ego sum Jovi dicto audiens*,
Liv. I. 40. *Servio populum dicto audientem esse jubet*. Cic.
Fam. VIII 8. *Urum C. Caesar Senatui dicto audientem futu-
rus esset*. Immo sicuti hic dicitur, *dicto audientem esse im-
perio Jovis*, sic plane apud Corn. Nep. Ages. 4. *Tanta
modestia dicto audiens fuit jussi absentem Magistratum*. Vi-
des hic prorsus conciderc observationem Scioppianam,
& proinde in *eo dictum* heic intelligendum idem,
quod alibi in eo, ut & in *factum* &c. Subauditur,
quando substantive videntur poni, videlicet *negoti-
um*.

moraris; abis dies, * subaudi viam, vel iter.

E c 3

Liv. I.

* Subaudi viam vel iter] In alia sane ego sum sententia, ut qui existimo, quodcumque *iter* vel *viam* exprimitur cum verbo *Exundi*, & Compositis, aut aliis similis naturæ & significationis, exponendum id esse per Ellipsin Præpos. *κατὰ*, seu *Per*, ut satis prolixè ostendi supra pag. 124. quando egi de τῷ *Ambulare viam*. Ceterum quæ mox subiungit Scioppius de Verbo *Petere* & Compositis, eorum ut vera intelligatur ratio, emenda est primitiva istus Verbi significatio, quæ alia est, quam vulgo putatur. Etenim vulgo deducunt cum Scaligero & Vossio τὸ *petere* à Græco *πῶδ᾽* *desidero*. At si hæc prima Verbi significatio, unde igitur ortæ sunt illæ, quæ ex antiquitate in Compositis reperiuntur residuæ? Potius ergo, sine ullius insuper literæ mutatione, à Græco *πίτω*, & *πίττω* hujus Verbi originem repero, quod significat *adionem citatissimi impetu, seu motu, ruentis*. Hinc apud Hesiod. Asp. v. 308. dicitur *ἐπιεπορίσθη πίττω* *ἀγέεω*, h. e. *curruis tanto cum impetu & strepitu agitari, ut quasi volare videantur*. Nam in *Volandi* & *Cadendi*, actionum, quæ citissimi sunt motus, significatu exprimendo in primis illud Verbum suas quasi sedes fixit. Ad priorem adhibetur Passivum seu Medium *πίτομαι*, ad posteriorem Activum, *πίτω*, sed pro quo invaluit *πίττω*, plane uti pro *γίω* prævaluit *γίγγω* & *γίγγωμαι*. Residuum tamen antiquum illud *πίτω* in Temporibus τῷ *πίττω*, & in Compositis Adjectivis. Ab hoc itaque Verbo repetenda est prima origo τῷ *peto*, & prima ejus significatio, quæ est *studiosè eundi ad aliquid, citatum ad aliquid motum facienti*. Antiquissimam hanc esse ejus significationem colligitur ex eo, quod illa ex antiquitate maxime erui debeat, & ita porro desuetudine denique exoleverit, ut in folis jam Compositis supersit. Hinc ergo est, quod *appetere* dicitur *Tempus*. Partitudo apud Plaut. Aulul. I. 1. 5. h. e. *appropinquare*. Hinc, quod *Competere* pro *Convenire*, congruere alicui, simul ire cum aliquo ponitur. Suet. Cæsar. 40. *Ut neque messium feræ aestati, neque vindemiarum autumno competere*. Liv. XXII. 5. *Ut vix ad arma capiendâ aptandâque pugna competere animus*. Unde explicandæ sunt locutiones *Salustii* & *Taciti*, *Non competere animas, auribus, oculis, lingua*, Scilicet, ad agendum id, quod agendum erat. Quæ ma-

le

3, Liv. I. *Sipendii*, vel *induciarum dies novdum*
 3, *exierat*, puta *iter suum*: quod etiam in *Va-*
 3, *aere*, *Evadere*, *Evenire*, *Appetere*, & *Expetere*,
 sub-

le promde & imperite explicantur ex Nonii cap 4. per
 rei cuiusque memuisse, vel constanter valere. Porro jam
 Expetere in aliquem pro evenire, incidere passum positum
 reperias. Pl. Amph. II. 1. 4. *Mendacia ista expetent in*
tergam tuam. Liv. I. 22. *Ut in eum expetant huiusce cla-*
des belli. Sic Pl. Pœn. III. 3. 23. *Boo si quid malefacias,*
atam expeti, scil. in te, h. e. ejus maleficii poena tibi
 perpetuo evenit. Jam *Impetere aliquem* est invadere, ire
 in aliquem. Plaut. Amph. III. 13. *Impetivisti uxorem meam*
impudencia. *Opvetere panem*, *pestem*, *morium* eodem mo-
 do dicitur, quo *Obire*. *Repetere ad Vada*, pro redire, ex
 Virgilii Calice attulit Scioppius, & similia in Indice Apu-
 leji Barthius. Denique *Suppetere* pro subvenire, sic sup-
 peditare passum occurrit. Liv. XL. 56. *Si vita longior sup-*
petisset. Pl. prol. Amph. *Lucrum ut perenne vobis suppetat*,
 Afri. I. 1. 41. *Non suppetunt deditis data* h. e. non subsi-
 quantur, non conveniunt. Sall. ad Cæs. orat. 1. *Animus*
ferox, uti consuevit non sustinet, fertur in socios. Hinc jam
Suppetere pro auxilio, quod alicunde subvenit, frequen-
 tissimi usus vocabulum. Sic autem vidimus per singula
 Composita superstitem primitivam hujus Verbi, & ab sua
 origine repetitam significationem, à qua dein deducenda
 est altera illa, quæ deinceps invaluit. Nempè *impetus*
 iste ad aliquid ruentis, in homine quidem manifeste præ-
 fert intentum studium & desiderium ejus rei, ad quam
 tendit, unde factum, ut omne illud, ad quod quis ita
 tendit, vel quod desiderat, simpliciter *petere* dicatur.
 Ergo *petere locum aliquem* proprie significat, magno studio
 moveri & ferri propter seu ad locum illum obtinendum,
 contendere ad eum locum, per Ellipsis præpositionis in
 ornati Motu ad locum satis usitatum. Notum est illud Vir-
 giliii *Spuluncam Dido, Dux & Trojaniis eandem Devenere*. Sim-
 pliciter *Petere aliquid* primo quidem notat moveri pro-
 pter aliquid, & isto motu ferri ad aliquid, dein vero
 simpliciter aliquid desiderare, cupere, rogare. Plane si-
 cuti illud ipsum *Disiderare* primitus ex originis suæ ra-
 tione significare debuit, sidera studiose intueri propter ali-
 quid, & sic ejus rei, quam in votis quis habet, succes-
 sum explorare: ac vero deinde ad significatum cupiendi
 & expetendi illud ipsum, propter quod sidera intuebatur,
 constanter vit adhibitum.

subauditur. Terent. *Quo vadis? Licentia illa*
 „ *evadet in magnum malum.* Cic. *Vereor ne idem eve-*
 „ *niat in meas literas; id est, meis literis: idem;*
 „ *Mibi somnium evasit, id est, evenit quod som-*
 „ *niaram.* Plaur. *Appetit merides, nequiter penè*
 „ *expetivit parasitatio: In servitute expetunt multa*
 „ *iniqua, id est, exeunt, evadunt, eveniunt;*
 „ *in quibus omnibus subauditur viam: sicut*
 „ *enim Ire, vadere, venire viam, similiter &*
 „ *Petere viam, iter, vel cursum dicebant.* Virg.
 „ *Sic Turno quacumque viam virtute petrosit.* Cic.
 „ *Ille incertus ubi essem, alium cursum petivisti: idem*
 „ *pro Planco; Iter à Vibone Brundisium terra pe-*
 „ *tere contendi: ibid. Dyrrachium petere contendi.*
 „ *Jam, Expetere viam, est idem, quod, Eva-*
 „ *dere viam, id est, pervadere, finire: sicut*
 „ *Eludere lusum, elugere luctum, est ludo, & lu-*
 „ *ctu finem facere. Similiter Repetere ad locum*
 „ *aliquem, pro, Redire dicitur, subaudito viam.*
 „ *Virgil. Cul. de capris; Inna susurrantis repe-*
 „ *tebant ad vada lymphæ: ubi Scaliger perperam,*
 „ *repebant, invitis omnibus libris reponere co-*
 „ *natus est. Livius quidem lib. 35. plena ora-*
 „ *tione dixit; Viam, qua venerat, repetere me-*
 „ *lius visum.*

„ Subauditur quoque iter in hoc Cicero-
 „ nis; *Incitata semel in proclive labuntur.* Liv.
 „ *Quo magis successeris in arduum, eo facilius per pro-*
 „ *clive pelli poteris.* Simili modo, *Via acclivis*
 „ & præceptum dicitur: nam *Iter est Via.* Liv.
 „ 36. *In illa valle iter est non latius quam sexagin-*
 „ *ta passus.]*

Cicero Attic. *Nos in castra properabamus, quæ Iter, vel*
aberant tridui, subaudi itnere, vel via: idem via, vel
 12. epist. *Nunciatum esse, quatruidui iter à Laodicea spatium,*
abfuisse: idem Planco; quon abesset aliquot die-

rum viam: idem 10. epist. Bidui spatio abest ab eo. Cæsar; Cum tridui viam processissent: idem lib. 6. Non longius bidui via aberant: idem 2. Civ. Biduque iter progressus. Livius libro 30. Zama quinque dierum iter ab Carthagine abest.

Judices. Mittere in consilium, inquit Asconius, est, perorare. nam mittere judices in consilium, est, dimittere judices ad sententiam dicendam, ubi allegatis omnibus argumentis, orator dixit, Dixi. Cic. 3. Verr. Testibus editis, ita mittam in consilium, ut etiam, &c. * Valer. Max. expressit lib. 6. cap. 2. Jam de tuo prius, quam de Manili capite in consilium judices mittam.

Judicio, vel jure. Sallustius; Falso queritur genus humanum, subaudi judicio. Terentius; Sororem falso creditam, &c. Cic. pro Balbo; Pompeji decretum, judicium de consilii sententia pronunciatum recognoscimus. Adverbia in o. debent omnino corripri, † aliter adjectiva sunt nomina; ut, imò; crebro; cito;

* Valerius Max] Et Cælius Famil. VIII. 8. Mittit in consilium eosdem illos judices. Similiter Plinius Paneg. sed alium tamen accusativum adhibens, omnibus annis in consilium de te Deos mittis, Deos scilicet tanquam judices, qui de tua salute inter se consilium agitent.

† Alii r. ad. Cliva sunt] Immo pene omnia sunt Adjectiva. Ablativi casus; certe illa crebro, cito, sero. Nec obstat, quod illorum ultimæ aliquando etiam corripiantur. Idem enim accidit Gerundis in DO, licet & illa omnino sint Participia Ablativi casus. Vide me supra pag. 86. Ratio autem istius mutationis, quæ evenit in quantitate ultimæ syllabæ, est, quod ipsi Veteres sæpe non attendebant ad naturam Grammaticam istorum vocabulorum, sed simpliciter ad usum. Ne dubites, ipsum illud Quomodo, quod utique dubitare nequis, esse Ablativos Adjectivi & Substantivi secundam solitam constructionem inter se convenientes, in postremâ correptam sæpe deprehendes, quod fieri non potuisset, si ad vocabulorum naturam attendissent semper veteres. Ceterum in his Adverbialiter positis Adjectivis intelligi putem non tam Judicio vel jure, quam, Modo vel Negotio.

est; serò. Cic. pro Marcell. quod ei quidem merito, atque optimo jure contigit.

„[Justo subauditur, in nominibus comparatis; ut, Est liberior, est ad rem attentior. Nepos in Themist. Liberius justo vivebat, & rem familiarem negligebat. Quintil. Membrum justo longius Sicut Horat. plenius aequo laudare merces suas. Livius 8. Cultus justo masudior.]

Justo.

Ovid. 3. Metamorph. Dextraque molarem sustulit, subaudi lapidem. Stautus lib. 5. Vestrae sedes, fractique molares. Vide, Dens.

Lapis.

Cur mihi detrahis? * supple laudem. Cic. Nec vera laus ei detracta. Hor. Neque ego illi detrabere ausim Haerentem capiti multa cum laude coronam.

Laudem.

Sallust. Jugurt. † Per Saturam sententias exquisitis. Sic Julia, Oppia, Manilia.

Lex.

Cic. Attic. scriptum est in tuo annali, subaudi libro. Virgil. Et vacet annales nostrorum audire laborum. Dicitur etiam lex annalis, & annale tempus.

Liber.

Diurnus, aliquando accipitur pro libro, in quo singulorum dierum rationes notantur. Juven. Sat. 6. Et cedens longi relegit transacta diurni. Sueton. in Claud. c. 41. Extat talis scriptura in plerisque libris, ac diurnis, titulisque operum. Vide, Cibus.

Liber.

Pugillaris, adjectivum est; ut, Vitelliani, ebori, citrei, duplices, triplices, subaudi libelli. Vide, Tabellæ.

Libelli.

E e s

„[Vir-

* Supple laudem] Vel potius vulgatum illud Aliquid scilicet negotium. Sic certe apud Nep. Euth. 1. Multum ei detraxit inter eos viventi, quod aliena erat civitas. Cic. Famil. VI. 18. Quantum de illo libro, eundem de meo iudici fama detrahitur. De Offic. III. 6. De alterius commodu detrabere. &c.

† Per Saturam] Vide Schottum Observ. I. 2;

Libido. „[Virgil. *Nec sit mihi credere, * subaudi*
 „*libido*, pro, nec libeat mihi credere. Propert.
 „*Nec tibi sit duros montes, & frigida saxa adire,*
 „pro, ne velis adire. Tibul. *Tunc mihi non ocu-*
 „*lis sit rimuisse meis: idem; Nec tibi sit duros acuisse*
 „*in praelia dentes.*

Libra. Falluntur Grammatici, qui credunt, *Pon-*
do, significare libram; imo vero ubi est *pon-*
do, deest *libra*; ut si dicas, *corona centum pondo*,
 aut *mille pondo*, deest, *librarum*. „[Festus; *Gen-*
 „*tenas pondo dicebant antiqui, referentes ad libras,*
 „† ut *Pondo* significet, ratione ponderis,
 „Cic. *Auri quinque pondo abstulit*, id est, quin-
 que

* *Subandi Libido*] Nihil ego hic subaudio. Sensus est,
 ne mihi eveniat illud credere, ne tibi eveniat illud ipsam,
 ut adeas &c. Sapissime Verbum Substantivum ita abso-
 lute ponitur cum Infinito, ubi certe nullo modo possis
 subaudire *libido*, & ubi Auctor ipse aliud quid subau-
 diti vult, Vide, supra *Datum*. Porius explicacione hæc
 juvanda sunt, ut satis commode queunt. Liv. XLII. 47.
Verbo objecta Verbo negare sit, h. e. detur mihi; sit mihi
 per vos illud negare. Pl. Trucul. II. 6. 20. *An me male-*
ficio vincere est? scilicet, cuiquam, h. e. an cuiquam suppet-
 tit illud vincere me. Geil. VII. 20. *Est adeo invenire and*
Poëtas hujusmodi multa, Notum & illud Virgillii, *Si mihi*
susceptum fuerit decurrere manus, h. e. evenit, contigerit.
 Aliquando tamen etiam aliquid subauditur, Veluti *ope-*
ra pretium, ut in illo Petronii; *Nunc erat à torva sub-*
mittere cornua fronte, Plura hujus generis vide apud Gron-
 nov. Observ. IV. 8. Tum imprimis *Negotium*, quod intel-
 ligitur maxime, quando Verbum Substantivum prorsus
 absolute ponitur sequente quod, vel *quum*, vel *Cur*, vel
Ut. Ciceroniana sunt, *est quod gaudeas*. *Plano est quod gra-*
tias agas. *Ubi non sit, qui fueris*, non est, *cur velis vivere*.
 Sic Auct. ad Herenn. IV. 26. *Est, quum non est satis*.
 Plaut. Capt. II. 2. 77. *Est etiam, ubi damnum præset sa-*
cere, quam lucrum, III. 3. 1. *Nunc illud est, quum me fuisse*
maurum.

† *Ut pondo significet &c.*] Est ergo *Pondo* Ablativi Casus
 ab obsoleto *Pondus*, *pondi*. Et dicitur *pondo* res *libra* iti-
 dem ut *Numero* res *homines*. Vide hæc doctissime, ut so-
 let, demonstrantem Gronovium de pec. vet. I. 6.

que libras auri. Plaut. Afin. Quot pondo te
 censet nudum? id est, quot librarum pondera-
 lium.] Nam Romanis duplex erat libra, ut
 Galenus ait lib. 1. & lib. 6. de compositione
 medicamentorum; altera ponderalis, mensura-
 lis altera. Quum igitur ponderalem indicabant,
 addebant, pondo; quum mensuralem, mensura.
 Livius lib. 4. decad. 1. Dictator coronam auream
 libræ pondo ex publica pecunia, populi iussu, in Ca-
 pitolio Fori domum posuit: idem lib. 6. decad. 3.
 Patere aurea fuerunt CCLXXVI. librales feruæ
 omnes pondo. Plaut. Pseud. Eo laserpiti libram
 pondo diluunt: idem Rud. nec piscium libram unam
 iam hodie pondo cepi: idem Menech. Huic addas
 auri pondo unciam: idem ibidem; Pondo datum num-
 mium. Columell. lib. 12. cap. 20. item myrrhæ
 quincunx, calami pondo libram, armoni pondo quadrans:
 ibid. cap. 57. Mellis adjicies pondo semunciam. De-
 lirar igitur Valla lib. 3. cap. 13.

Ad incitas redactus sum, subaudi lineas. Vide Linea.
 Adag. Ad incitas; & Josephum Scalig. in Var-
 ronem, 200.

„[Litem, vel causam, vel rem * subaudi- Litem,
 tur, vel cau-
 sam.

* Subauditur in judicare] Est & hoc Verbum ejus Gene-
 ris, ut natura sua & origine sit Neutrum, actionem ip-
 sam suo significato absolvens. Compositum quippe est
 ex Verbo & ipso Accusativo Nominis. Quid enim
 aliud est judicare, quam sui dicere? Ne ergo alium re-
 quiramus Accusativum in natura hujus Verbi indaganda,
 & quam maxime proprie dictum putemus, judicare de
 re aliqua hoc vel illo modo. Sic Plaut Trin. II. 2. 102.
 Istac judico h. e. in istam partem. At vero deinceps usu
 translaturum quodammodo videntur in significationem Tran-
 sitivam, seu transeuntis Actionis. Ut adeo judicare litem,
 rem significet dijudicare; judicare hoc vel illud de aliqua
 re idem sit, quod existimare, censere. Quamvis hie qui-
 dem Accusativus, si naturam hujus locutionis consideres,
 revera per Ellipsin præp. *re* primum fuerit huic Ver-
 bo

„tur, in *Judicare*, vel cognatus accusativus
 „*Judicium*. Cic. *de re aliqua inter aliquos judicare*;
 „*Res judicata, cognitæque*. Plaut. *Rem istam perfi-*
 „*diõse judicasti; Tres mihi lites judicandæ sunt*. Poë-
 „*ta vetus apud Cicer. 1. Divin. Pars judicavit*
 „*judicium inclytum inter tres Deas.*]

Litera. In illis, *vocalis, consona, muta, liquida, deest*
litera. Vide, *Avis*.

Litera. Cic. *Attic. Et paulõ post triplices remiseras, sup-*
ple literas: idem; Nam triduo abs te nullas acce-
peram: idem 1. 7. epist. Quo mitterem, aut cui
darem, nesciebam: idem; acceperam autem à Lentu-
li triumpho datas. Tacitus in vita Agricolæ;
Ne laureatis quidem gesta profecutus est, supple liti-
ris. Sic & duplices, triplices. Vide, Tabellæ.

Litus, vel „In *Continens*, subaudiri potest *litus*, vel
terra. Liv. 44. *Pars eorum, qui propiores erant*
 „*continenti litori, enãrunt.*]

Locus. Livius lib. 1. *Et castris in apertis positis, sub-*
audi locis. Plaut. hic senex de proximo. Virg,
compulerantque greges Corydon, & Tyrstis in unam:
idem 3. Georg. Exsilit in siccum: & 4. Sic posi-
rum in clauso linqunt. Plaut. Mostell. Ab humi-
li ad summum. „[Virgil. 1. *Æneid. Classẽ in*
 „*convexo nemorum Occulit: ubi Serv. In convexo,*
 „*subaudimus loco; si dixisset, Convexum nemo-*
 „*ris classẽm occulit, subauditur, locum, sicut in*
 „*Inviũm, Avium: Prisci enim dicebant, Locus*
 „*& Locum, unde loca, Lucr. Avia Pieridum per-*
 „*agro loca. Etiam in profectus peregrẽ, subaudi-*
 „*tur locum, pro, in locum peregrẽ seu pere-*
 „*grinum: & esse peregrẽ, pro, in loco pere-*
 „*gri, seu peregrino. Etiam in Cavus, subau-*
 „*diri potest locus, ut significetur grãa rima.*
 „Ho-

bo additus. Ut ita *judicare* hoc sit dictum, quasi *judi-*
care ad hoc negotium, seu ad hunc modum.

„Horat *Mætra carum repetes arctum*, quem ma-
 „*era substi.*] Plaut. Aul. Nam compressit eam ado-
 „*lescens de summo loco.* Val. Max. lib. 5. in desertum
 „*locum.* Juven. Satyr. 5. *Primo fige loco.* Sic dici-
 „*mus; primo, secundo, quarto, quæ Grammati-*
 „*ci inepte adverbia vocant.* Vide, Sermo,
 „*Spatium.*

Averna, supera, infera, inferna, secreta, rosa-
ria, pomaria, tesca, æstiva, hyberna, adjectiva
sunt, deest loca. Actius apud Varronem;
 „*Quis tu es mortalis, qui in deserta, & tesca te appor-*
 „*tes loca? Supera loca dixit Varro.* „[Et Propert.
 „2. El. 28. *Sunt apud inferos tot millia formosa-*
 „*rum, Pulchra sit in superis, si licet, una locis:*
 „*pro apud inferos locos.* In urbium quoque,
 „*provinciarum, & insularum nominibus in*
 „*Genitivo positis, * locus, subaudiri potest;*
 „*ut, Natus Romæ, Cretæ sepultus.* Virg. *Hic lo-*
 „*cus urbis erit.* Horat. *Non est aptus Equis Ithacæ*
 „*locus.]*

Cede majori; concede præceptoris, decede calori, tu
mibi succedes; † subaudi locum. Virg. in Bucol.
Nec seræ meminit decedere nocti. Cic. *Decedere fu-*
rori tribunitio. Statius; *Hortantur, ceduntque locum.*
 Cic. 2. Nat. Deor. *Videtur quasi locum dare, &*
cedere, idem; in dando & cedendo loco: idem in
toga candida; An oblitus es, te ex me, quum
præturam peteremus, petissè, ut tibi primum locum
concederem. Hinc fortè Juvenalis Satyr. 3. *Hic*
ubi nocturnæ Nupta constituebat amica: idem Satyr.

6. *Nam*

* *Locus Subaudiri potest.]* Vel potius *Urbs* aut *Regio.* Vide
 infra *Urbs.*

† *Subaudi locum.]* Immo vero hic *Accusativus*, quando his
 Verbis additur, additur per *Ellipsin præpositionis.* Ut
 adeo *cedere locum alicui* sit idem dictum pro *cedere alicui*
 quod *ad locum.* Vide me supra pag. 224.

Loca.

Locum.

6. Nam si constituit, id est, si venire ad constitutum locum decrevit. Vide Lamb. Oda. 6. lib. 2.

Loquor. „[Loquor, vel dico subauditur, in * Ita, affirmantis. Plaur. Pseud. act. 4. sc. 7. *Mist* „te herus tuus? HA. ita dico. BA. miles? HA. „ita loquor. BA. Macedonius? HA. admodum.]

Ludis. Virgil. Magnis Circensibus actis, subaudi ludis. „[Ascon. in C. Antonium; Cum Sulla post vi- „toriam, Circenses faceret.] Sic Megalestis, secu- laribus, funebribus, [compitalitiis.] Vide, Sa- cra.

Lumen. „[Lumen subauditur, in Funali, † & Ceres. „Cicero de Sen. c. 13. Drullius delectabatur „crebro funali & tibiocine: idem; Lumina dimisera- „mus, id est, faces, nec satis lucebat. Plaur. „Curc. Tute tibi luces cereum.]

Lychnus. „Lychnus subauditur, in Cereus. Martial. Hic tibi nocturnos praestabit cereus ignes.

Maceratus. Terent. Eunuch. Quo pacto ex jure hesterno panem atrum vorant. * Donatus supplet, macera- tum,

* Ita affirmantia] In hac particula subauditur plerumque Est. Integra est responsio, res ita est, uti rogas. Plaur. Curcul V. 1. res ita est. Cic. Famil. III § Quod certe non ita est. Sed & idem in initiis Epistolarum saepe adhibet, ita est. Similiter in interrogationibus. Petron. Isane est? etiam dormire vobis in mente est? Desiderari porro in tali responsione, uti rogas, patet ex solenni formula, qua utebantur Cives Rom. in respondendo ad legum rogationem. Nam si acciperent eas suo suffragio, simpliciter dicebant, uti rogas.

† Et cereo.] Adhibere Veteres hoc vocabulum in masculino potissimum Genere. Cic. de Offic. III § 0. Omnibus vicis statua, ad eas vitus. & cerci, Festus, Cereos Saturnalis muneri dabant hamiores potentioribus. Eodem ergo Genere positus videtur etiam Accusativus Cereum in Verbis Plauti, statnendaque Ellipsis, quam vult Scioppius.

* Donatus] Si ulla hic Ellipsis, potius supplerem sumptum, positum ex jure hesterno.

2127, vel emollitum, vel madidum. Frequens est hic loquendi modus apud Plin. & Cornelium Celsum; ut, *radix ex aceto, ossa ex vino.*

Hor. *Ibis Liburnis inter alta navium Amice propugnacula,* * pro, Amice magne. Curius ad Cic. *Sed amice magne noli hanc epistolam Attico ostendere.* Juvenal. *Magni delator amici: idem; Calcas conjugis Urinam magnos visurus amicos.* Vide Turneb. lib. 2. cap. 24. Adversar.

Vitandi omnis causa multa subdicebant antiqui, è quibus illa sunt præcipua; *Cave tibi, timo tibi, metus à te, de te, pro te, subaudi malum, vel damnum, vel incommodum.* Plaut. Mostell. *Lubet cavere malam rem: ibid. Tamen malum metuunt.* Cic. 1. Orat. *Quam sit bellum cavere malum.* Alii etiam accusativi frequenter adhibentur. † *Ridiculi sunt Grammatici, qui hæc verba nunc activa, nunc neutra faciunt, & multarum, ut vocant, specierum.* Inepti igitur Valla lib. 3. cap. 45.

Dextra, sinistra, leva, adjectiva sunt, supple manus. Catullus; *Non belle uteris manu sinistra.* Cic. *Cum levam manum admoveret.* Plaut. Menech. *Demam hanc coronam, atque abjiciam ad levam manum.* Sueton. Nerone; *Dextra manu Pythiam.* Vide, Pars.

Adagium, In tranquillo est; & Tranquillo quilibet gubernator esse potest, subaudi mari. Virg. *vel e Terris jactatus & alto: idem; Et cæcula verrunt. quor.* Plaut. Cistell. *Tranquillo mari.* Georg. 4. *Et se jactu dedit aquor in altum.*

Plin.

* *Pro amice magne*] Ineptum sane, ubi *Amicus* occurrit, velle intelligi *Magnus*. Immo vero quoniam *Amicus* naturalis est Adjectivum, subaudiendum potius Substantivum *Homo*, sicuti ipse Sanctius supra docuit. Vide *Hmo*. † *Ridiculi sunt Gramm.*] At vide, quæ disputavimus supra pag. 222, 223, & 227.

Membrum. Plin. lib. 10. *Cuniculus averſa genitalia*: idem; *Pulpis maſcula genitale*, ſupple *membrum*. Ovid. 2. *Amorum*, eleg. 3. *Qui primus pueris genitalia membra recidit*.

Melodia. *Muſica*, nomen eſt adjectivum, ut *Rhetorica*, & *Grammatica*: deeſt igitur *melodia*; ex *Ariſt.* lib. 1. *Polit.* in princip.

Menſis. Nomina menſium faciunt Grammatici maſculina, ſed falſo: Adjectiva enim ſunt, deeſtque *menſis*. Idem ſentit *Valla* in *Raudenſem*. Sed accipe teſtimonia. *Cic.* *Attico*; *Vario* nunc ad menſem *Januariam*. *Martial.* lib. 10. *Menſe novo Jani*: & lib. 12. *Jani menſe*. *Horatius*; *Qui dies menſem ſindit Aprilem*. *Adag.* *Menſe Majo nubunt male*. *Junius*, * *dictus quaſi Junonius*. *Varro*; *Fanum Fortune dedicavit Junio menſe*. *Martial.* lib. 12. 32. *O Juliarum dedecus Kalendarum*: idem lib. 6. 59. *Menſe vel Auguſto*: idem lib. 10. 87. *Octobres age ſentiat Kalendas*. *Horat.* 1. *epiſt.* *Sextili menſe caminus*: idem; *Septembribus horis*. *Cic.* *Attic.* lib. 6. *ibi quom Junium menſem conſumpſiſſem*: *ibid.* lib. 1. *menſe Septembri*. *Varro*; *cujus ferie Octobri menſe*. *Adag.* *October equus*, apud *Festum*. *Cicero*; *Naviges de menſe Decembri*. *Horatius*; *Age libertate Decembri Utere*: idem 3. *Carmin.* *Quom tibi Noſ redeunt Decembres*. *Martial.* lib. 5. 18. *Decembri menſe*.

Mens. *Pendeo animi*, *diſcrucior animi*, *infelix animi*, *Budæus* aſſerit, *Græcas eſſe formas*; quod ego non inficiarer, ſi ille fateretur * deeſſe præ-

* *Dictus quaſi Junonius*] Immo potius *Majus* à majoribus, *Junius* à junioribus, prout omnis civitas Romana diviſa erat in centurias ſeniorum & juniorum.

† *Deeſſe præpoſ. Æc.*] Nihil hoc eſſe oſtendimus ad pag. 116, 117.

præpositionem *en*, quæ genitivum regit. Sed placet potius ad antiquam consuetudinem recurrere, * quæ duo hæc nomina, *Mens*, & *Animus*, copulabat; ut, *discrucior mentem, vel mente animi*. Catullus ad Ortalum; *Nec potius est dulcis Musarum exprimere fatus Mens animi*. Plaut. Cistell. *Nullam mentem animi habeo, ubi sum, ibi non sum, ubi non sum, ibi est animus*: idem Epid. *Pavor territat mentem animi*. Lucret. lib. 3. *Denique cur animi nunquam mens, consiliumque Gignitur in capite*. idem lib. 4. *Nec ratione alia, cum somnus membra profudit, Mens animi vigilat*, idem lib. 5. *Animi vix mente videmus*: idem lib. 6. *Perturbata animi mens in morore, metuque*: „[idem „lib. 1. *Nec me animi fallit hoc esse difficile, sub-* „audi mens.] Virg. 4. *Æneid. isque amens ani-* „mi, subaudi mentem, vel *en*.

Martial. lib. 12. *Argentum, atque aurum non simplex Delphica portat. Politianus in Rustico; Nec Maurusiacos pulchra testudinis orbis Delphica sustentat, sc. mensa. Valerius Maxim. lib. 4. cap. 4. Extracta deinde magni ponderis aurea Delphica mensa. Cicer. Ver. 6. Mensas Delphicas è marmore, crateres ex ære pulcherrimos abstulit.*

Cic. *Quum illius diei venit in mentem, subaudi mentio, vel recordatio. Valla lib. 1. cap. 15. sic ait; Ubi quidem volunt accipi genitivum pro nominativo, mibi potius placet subintelligi conditio, status, qualitas illius diei. Hæc ille. Sed melius intelligitur recordatio, vel memoria.* „[Dicitur „lib. 3. *Veniat in animum recordatio parentis tui.*]

F f

Huc

* *Quæ duo hæc nomina.*] Sed aliquando etiam ipse Genitivus *Mentis* in simili locutione occurrit. Plaut. II. 4. 33. *Satin tu sanus mentis aut animi tui. Intellige igitur negotio vel parte h. e. illa tui parte, quæ consistit in animo.* De constructione ipsa actum jam supra pag. 119.

Huc refer omnia verba memoriae; ut, *memini*, *recorder*, *obliviscor*, si genitivum habeant; ut, *memini tuorum consiliorum*, scilicet, *recognitionem*: vel Græco more deest, *en.* „[Præ-
„stat tamen subaudiri *meminisse* seu *memorianam*.
„Plautus. Capt. *Qui fueris, & qui sis, meminisse*
„*ut meminevis*: *ibid. Ne monueris, facile memoria*
„*memini tamen*: & Trin. *Tribusne poteris te me-*
„*moria oblitum?*]

Mensura. Trita suntilla, *Altus septem pedum, decem pedum profundus, subaudi mensura*. *Lentulus in epist. Cic. Naves onerarias, quarum minor nulla erat autum millium amphorarum.*

Mercator. „[Plaut. Capt. *De pacto rem gerunt, quasi in Velabro olearii, subaudi mercatores.*]

Milites. *Triarii, hastati, pilati, lancearii, sagittarii, ferentarii, peltati, cetrati, &c. subaudi milites.*

Modium. *Horat. Saryr. I. Millia frumenti tua triverit area centum, * subaudi modium: medimnorum, supplet Porphyrio.*

Modo, vel pacto. *Quum dicimus; Quo pacto istud fiet, intellige modo, id est, quo pacto modo; nam pactus adjectivum est: Item quum dicimus; Qui fieri potest, subaudi modo, vel pacto: nam, Qui, in sexto casu adjectivum est; ut semper. Plaut. Aulul. *Aut thure, aut vino, aut aliqui semper sup- plicat: idem Stich. Quadrigas qui vebar.* Sic dicimus, *Inveniam viam, quomodo me expediam.* Plaut. Epid. *Ipsi hi mihi dant viam, quo pacto a se argentum auferam, id est, qui Terent. Pro se quisque facere, quo mihi illam lenrent miseriam; id est, qui. Grammatici exponunt quo, pro ut;**

* *Subaudi modium*] Recte Sanctius, male Porphyrio. *Modius* enim erat usitatissima Romanorum mensura, quæ proinde intelligitur, quando nulla certa exprimitur, sicuti *sestertium* in re nummaria.

ut; frigidè, ut omnia. Hor. *Quo pessime pacto?*

Horat. *Quir me funesto properent arcere veterno,* Morbus,
supple morbo. Catull. *Non est sana puella, nec ro-*
gate, qualis sit; solet hæc imaginofum, subaudi
morbum pati. Morbus imaginofus, est phre-

nitis.
Dare gladiatorium, subaudi Mumus, ut notat Mumus,
Afcon. Pædianus ex Philip. 9. & lib. 2. epist.
ad Attic.

Juven. Magnus civis obit, & formidatus Otho- Mortem,
ni, subaudi mortem. Virg. *Queis ante ora patrum*
contigit oppetere, supple mortem. Terent. *Ea obiit*
mortem. Cic. pro Mil. *Primum illud vulnus acce-*
pit, quo teterrimam mortem obiret. Virg. *Morte obita.*
Cic. I. *Divinat. Equius esse censuit, se maturam*
oppetere mortem, quam, &c. idem I. Officior.
Ajax traditur milites mortem maluisse oppetere, quam,
&c. Mortem accumbere, passim legis. „[Apud
„Ciceronem tamen Tusc. in plerisque vete-
„ribus libris scriptum legitur; *Qui pro patria*
„*morte non dubitaret accumbere, ut Occumbe-*
„*re sit velut occidere, procumbere, à mor-*
„*te velut caufa. Obire valet adire, nam ob,*
„*pro ad, dicebant, teste Festo. Est ergo*
„*Obire mortem, vel diem suum, ad con-*
„*stitutam mortis diem adesse, adire mor-*
„*tem, ad mortem pervenire. † Oppetere,*
„*pro appetere, hoc est, adipisci: nam Pete-*
„*re per Metonymiam antecedentis dicitur,*

F f 2

pro

* *Morte non dubitaret]* Patet hinc, non magis ergo in-
telligi Accusativum, quam Ablativum in hoc Verbo sim-
pliciter pòsito, quum eadem ratione uterque casus illi
accedat, quippe Verbo significationis vere Neutralis. Vi-
de supra pag. 205. & 392. ubi data est ratio *16* *Mo-*
ri mortem & morte.

† *Oppetere pro Obire.]* Immo potius significat magno impetu
ruere ad mortem. Vide me ad pag. 437. 438.

„pro accipere, fumere. Virgil. I. Æneid.
 „Seu versare dolos, seu certa occumbere morti, pro,
 „morte. Liv. I. Cacus clava iectus morte occubuit.
 „Ovidius 15. Metamorph. Credulitate patris,
 „scelerata & fraude noverca Occubuisse neci; pro,
 „nece.]

Mons. *Altus Ossa; præaltus Ida; ignivomus Ætna;*
 supple *mons*: item, *Aventinus, Palatinus, Quirinalis, Viminalis.* Cretæa *Ida*, dixit Ovidius, *secutus terminationem; & Lucan. lib. I. Sicula Ætnæ ora.*

Morem, Terent. Andr. *Optime hospes pol Crito antiquum*
vel Inge- *obtime*: ubi Donatus, per ellipsin supplet *morem*,
niium. *vel ingenium.* Plaut. Mostell. *Antiquum obtime*
obtime hoc tuum, tardus ut sis, supple ingenium.
 Terent. Hecyr. *At tu Eccestor morem antiquum,*
atque ingenium obtime: idem Eunuch. *Non cognosco vestrum tam superbum*: ubi Donatus; *subaudimus vel ingenium, vel animum, vel morem, vel institutum.*

Munuscula. „[*Missilia in vulgus sparguntur, subaudi munuscula.*
 „*scula, ut ex Seneca discimus epist. 75. Vide*
 „*jaculum.*

Munus. „Plaut. Menech. *Date mihi præconium.* Cic.
 „*Facere præconium, * subaudi munus, sive officium præconis.]*

Navis. Virg. 5. Æneid. *Centauri vehitur magna, supple navis.* Vide, *Avis.*

Navis. Plaut. Afin. *Quo hanc celocem conferam? supple navem*: *celox enim à celeritate adjectivum est.* Plaut. Pœnulo; *obsecro hercle operam celocem hanc mihi date.* Varro; *Nautæ remi vagam movent*

* *Subaudi munus*] Mea sententia substantivum potius est id vocabulum formæ Græcicæ, in quo proinde nihil subaudiatur. Sic *Manganum* à *mangone* pro artificio ipso; sic *τελευτιος* à *τελευτης* & *familia*

vent celocem. Apulejus; Qui celocem regere nequit, onerariam petit. Livius lib. 7. decad. 4. Naves quinquereemes celoces: ibid. Naves longæ 160. celoces, 12. Huc adde liburnicas, prætorias, rostratas, triremes, quadriremes, „[onerarias. Cic. In aliam, quam onerariam corpendum est.] Cæsar 2. Civil. Conspicitæque naves triremes duæ, navem D. Bruti: idem 3. Civil. Navesque triremes duas, quas Brundisii faciendas curaverat. Horat. Ibis Liburnis inter alta navium, subaudi navibus: & lib. 1. Oda 37. Deliberata morte fevacion, sævis Liburnis scilicet invidens deauci, &c. sic enim legunt Victorius, & Lambinus, subaudito navibus. „[Etiam in Corbita, quæ à Corbe videtur dicta, navis, subauditur. Lucill. Quam malus navi corbita maxime, ximus ultra.]

Solvit e portu; conscendit statim; * appulit ad portum; subaudi navem. Plaut. Mercat. confestim navim solvimus: „[& Mil. Nisi eat, se solutum esse navim: & Amph. hac nocte navis nostra soluta est e portu Persico.] Juvenal. Satyr. 6. Durum est conscendere navim. Cic. Haberesque in animo navem conscendere. Cæsar 1. Civil. Milites silentio naves conscendere jubet. Valer. Maxim. lib. 1. cap. 7. Quum ad littus navem appulisset. „[Cic. Cum ad villam nostram navis appelleretur: idem; Nos ea die canati solvimus: Mercatores Alexan-

F f 3

„ dria

* Appulit ad portum, [subaudi Navem] Recte: quoniam ille Accusativus maxime additur huic Verbo. Sed tamen, quod monent Erasmii, & ipsi Lexicographi, dicendum semper appellit Navim, non navi, nec appellit navu, id falsum usu & lectione deprehendi. Etenim Suet. Tito 5. Cuius Tuticlos oneraria nave appulisset: intellige autem se, vel cursum. Tac. An. 11. 24. Sola Germanici triremis Chaucorum terram appulit. IV. 27. Cum velut munere Deum: tres triremes appulera. Cic. Verr. V. 16. Quæ essent navigiæ appulsi Sall. Jug. 25. Brevi Uiscam appulsi, scil. navibus,

„aria soluisse, Quod è portu solventibus præcipitur.]
 Ovid. Certus es Ænea cum fœdere solvere navem.
 Græcè ἐὼν. „[Cic. Tu velim quam primùm
 „conscendas, ad neque venias: idem; Conscende
 „nobiscum, & quidem ad puppim. Dictys lib. 6.
 „Postquam impositis, quæ singuli bello quæsi-
 „rant, adscenderunt ipsi, solutis anchoralibus navi-
 „gant.]

Nego- Negotium sæpiissime idem est, quod Græcè
 sium. *νεγώγιον* seu *ἡγεμονία*, aut Res, „[Factum, Opus.

„Unde sæpius apud Plautum legitur; Ita ne-
 „gotium est; Ita mihi res est, eodem sensu, pro,
 „ita opus est. Scipio Africanus apud Festum,
 „Ut negotium natum erat, pro quo Plaut. Ut res
 „nata erat: Trucul. Ut rem natam video, acci-
 „piendum est quod datur. Dictys libro 2. Ubi ani-
 „madvertit procul magnam vim classium, ratus ut ne-
 „gotium erat, propere suos instruit: & lib. 4. Ar-
 „mati, instructique pro negotio pugnam aggrediuntur,
 „id est, pro re nata, ut res ferebat, Plau-
 „tus diceret; Pro re, pro copia: Aul. act. 3. sc.
 „5. Pro re nitorem habere, & gloriâ pro copia,
 „id est, secundum rem familiarem, & se-
 „cundum copiam, seu facultatem. Lucretius. 6.
 „Quisque suam pro re consortem mæstus humabat.]

Negotium Græcè, & Latine desideratur in
 omni neutrali adjectivo. Virg. Parvoque poten-
 tem Fabricium. Terent. Aliena ut cures. Cicero
 4. Verr. A quo mea longissime ratio, &c. Ubi
 Ascon. A quo, à qua re, à quo negotio. Terent.
 Adelph. act. 3. Utinam hoc sit modo defunctum:
 ubi Donatus supplet, negotium. Val. Max. Leta
 quidem, & prospera negotia. Cic. lib. 15. epist. 1.
 Ad tanti belli opinionem, quod ego negotium, &c.
 Plaut. Casina; Timeo hoc negotium. „[quid est,
 „pro, quid hoc sit negotii.] Horat. 2. Serm.

Alio-

*Aliena negotia curo, Excussus propriis: idem; Fortuna sevo leta negotio. Plaut. Pcenul. Id negotium institutum est. Cic. Attic. Magnum negotium est navigare. Val. Max. lib. 3. cap. 7. Ut de frumento emendo, atque ad id negotium explicandum. Sic dixit Cic. lib. 12. ad Attic. Unam rem ad me scripsisti Sic * Triste lupus stabulis; malum videtur esse mors; tua refert; nostra non interest; subaudi negotia. Sic strata viarum, abaita rerum, opaca domorum, pessima munerum, ad sacra vatium, Beata Seraphim. „[Lucret. Duētores Danatū Dele-*

„Ti, prima vivorum.
 Similiter in istis, *Negotium, seu Res deest. Nego-*
 „Plaut. † *Mille nummum mihi credidit. Lucill. tium.*
 „Tu mille nummum potes uno quereve centum: idem;
 „Ad portam à porta est sex inde Salernum, subaudi
 „passuum. Cato; *Inde est ferme mille passuum. Cic.*
 „In fundo ejus facile mille hominum valentium versa-
 „batur: nam negotium, sive res mille homi-
 „num, nihil est aliud, quam mille homines;
 „sicut apud Terent. Phorm. *Res talentum decem,*
 „idem est, quod talenta decem.]

Deest & in neutrali relativo; ut, *Virga tua, Nego-*
 ff 4 *et ba-tium.*

* *Triste lupus stabulis*] Sic Cic. de Offic. I. 4. *Commune amantium omnium est conjunctionis appetitus. Ter. Heaut. III. 2. 1. Idem visa est tibi hæc meretrix? supple negotium. Eadem etiam est Ellipsis in his, quæ Adverbia creduntur, interea, præterea, postea. Sall. Jug. 47. Inter hæc negotia. Vide supra Falsa.*

† *Mille nummum mihi credidit*] Intelligendum in his esse negotium, clarioribus etiam locis evincam, ut quæ præterunt Adjectivum ejus Substantivi. Ter. Heaut. III. 3. 40. *Hæc drachmarum mille dederat munum. Ubi quid aliud subaudire queas, quam negotium? Cic. Parad. III. 1. Depositum auri pondo decem reddere. Integrum est, depositum negotium decem auri librarum pondo.*

Et baculus tuus * ipsa me consolata sunt : item ; Lunam, & Stellam, quæ tu fundasti. Nec in hac parte audiendi sunt Grammatici, cum sua inepta syllepfi. Terent. *Qui habet + salem, quod in te est, subaudi negotium.* Vide Syllepsi.

Negotium.

In illis, quæ vulgo vocantur adverbia comparativa; ut, *melius, pejus, brevius, doctius, &c.* supple *negotium*; ut, *Doctius scribit Cicero, quam Cato*, id est, *multo doctius negotium.* Hoc apud Græcos vulgare est. Vide Hellenismum.

Negotium.

Non est quod agas gratias, id est, non est negotium, ob quod agas gratias. Plinius lib. 2. 63. Ob hoc quod. Nam dictio *quod*, ubique locorum est relativa; ut, *quod scribis de pecuniis, parata sunt*, id est, respondeo ad illud negotium, quod scribis de pecuniis. Ita Thom. Linacer. Plaut. *Paucis est quod te volo*, supple *negotium.* Terent. And. *Quo æquior sum Pamphilo*, id est, „[à quo nomine, id est, qua de causa,] in quo.

Quid

* *Ipsi me consolata sunt*] Sic Cic. Famil. VII. 20. *Tuam domum, tuosque agros, eaque remoto loco X. 34. Si meam viam, studiumque perspecta habes.* Liv. XXVI. 21. *Merico urbs ægerque iussu dari.* Sall. Catil. 10. *Igitur primo pecunia, dein imperii cupido crevit, et, quasi materies omnium malorum fuerit.* Cap. 31. *Ex latetia atque lascivia, qua diuturna quies pepererat.* Tac. An. IV. 5. *Quantum terrarum viginti sinu ambitur, quatuor legionibus cetera.* Obseq. cap. 78. *Sacrarium & laurus ex mediis ignibus inviolata steterunt.* Vide & Gronov. Obferv. III. 2.

+ *Salem, quod in te est*] Sic Cic. Famil. XVI. 4. *Ne sumptu parcas ulla in re, quod ad valetudinem tuam opus sit, pro, ulla in re negotii, quod negotium &c.* Nep. Cim. 3. *Testarum suffragiis, quod illi ἐσπασίονος vocant, electus est.* Cæcilium apud Fest. in *Relare*: *Ut aurum & vestem, quod matris fuit, reluat; quod viva ipsi opposuit pignori.*

Quid rerum portas? supple negotium: falsum Negotium enim est quod ajunt, quid, id, aliquid, [nihil] tium. esse substantiva, regereque genitivum: nam adjectiva sunt, & genitivus regitur ab nomine subintellecto negotium, etiam si dicas, quid* negotium negotii. Et esse adjectiva, multa probant testimonia; sed accipe pauca. Plaut. Aliquid, Pseud. Sed quid est tibi nomen? Terent. Nam An- sunt Ad- driae illi id erat nomen. Valer. Maxim. lib. 4. Nul- jectiva. lo ad id negotium accedente, Terent. Imo id genus hominum est pessimum. Valer. Maxim. lib. 4. cap. 1. Non fore ut postea id officium ab illis praestari possit. Plaut. Menech. Nisi occupo aliquid mihi consilium, „[Sic, Nihil pensi habere, aut ducere, aut face- „re, subauditur Negotii. Plaut. Epid. Si plus „dederis, referam, nihil in ea re capto. est. Sym- „mach. lib. 1. epist. 69. Nihil negotium est rebus „cognitis immorari.]

† Moris est; pessimi exempli est; non opis est nostrae; Nega- supple negotium: Ita est, subaudi negotium, Plaut. tium. Mil. Ita negotium est. Vide, Res.

Horat. Est, ut viro vir latius ordinet arbusa, Nego- „[pro, ejusmodi est negotium, ita res se ha- tium. „bet:] idem; Non est, ut copia major ab Forve donari possit tibi. Terent. Adolph. Si est, facturus

F f 5

ut

* Negotium negotii] Tale certe est illud Ciceronis, si sup- pleatur, de Offic. III. 2. Si discendi labor est virtus, quare vo- npta. Integrum enim est, si negotium discendi negotii est labor &c. Simile etiam, quod modo attulimus ex eodem nullo in re, quod ad valetudinem etiam attinet. Et ita Plaut. Aulul. IV. 12. 40. De alia re te refecisse censui, quod ad me attinet. Sed in primis versu 72. Quid hu- jus veri sit; h. e. quid negotium hujus negotii sit nego- tium veri negotii, Similiter Caes. III. 2. 26. Si quid eius esset.

† Moris est? Cic. Famil. III. 12. Non horum temporum, non horum hominum est morosa negotium est. Similes Genitivos, qui reguntur ab intellectu negotium vel res, vide in No- tatis ad pag. 117.

ut sit officium suum: idem Hecyr. Nam saepe est, quibus in rebus alius ne iratus quidem est, cum de eadem causa est iracundus factus inimicissimus: idem Phorm. Sin est, ut velis illam manere apud te, dos hic maneat, subaudi negotium. » [Cic. 14. » epist. fam. 9. Ejusmodi spero negotia esse, ut vos » istic commodissime sitis, pro, spero esse, ut ist- » hic commodè sitis: idem 9. Attic. 11. De » Domitio opinor esse, ut in Cosano sit, & consilium » ejus ignoretur, pro, ita negotium esse. Plaur. » Poen. act. 5. sc. 2. Si ita est, ut tu sis Iaccho- » nis filius.

Negotium loco infiniti. In participiis neutralibus, deest negotium, id est, infinitum ipsius verbi; ut, lectum est, legendum erit, id est, hoc negotium, quod est legere, lectum est. * Vide supra in Regulis generalibus.

Nuncium. Renunciare vitæ, subaudi nuncium. Sueton. Galba, 11. Non multum absuit, quin vitæ renunciaret. Quinctil. Mea quidem sententia civilibus officiis renunciabit, subaudi nuncium, vel repudium. Plaut. Aulul. Is me nunc renunciare repudium iussit tibi. Virg. Æneid. 11. sed gnato manes perferre sub imos, supple nuntium.

Numero. Cic. Mario lib. 7. Sed eo vidisti multum, quod præsumisti, quo ne pluris emerem, id est, † numerum,

* Vide supra in regulis] Sed imprimis, quæ nos disputavimus pag. 318. &c. Quibus adde notabilem Terentii locum, Heaut. I. 1. 106. peccatum à me maximum est. Sic habent optimi codices, Vaticanus & Bembli. Sequiores nonnulli hic adhæserunt ut & Interpretes. Sentus est & integra constructio, peccatum à me negotium, est maximum peccatum negotium.

† Numero, quo numero] Immo vero, negotium, quo negotio ne &c. Pater id utique ex verbis Livii, Cautum erat, quo ne plus auri. Nam in quo subaudiendum omnino illud ipsum, quod in plus subauditur. At vero in

rum, quo numero ne, &c. Livius lib. 4. dec. 4. *Cautum erat, quo ne plus auri, & argenti facti, quo ne plus signati, & aris domi haberemus.* Suetonius in Julio. 10. *Cautum est de numero gladiatorum, quo ne majorem cuiquam habere Roma liceret;* „[Etsi *Quone*, sicut apud Terentium „*Quine*, dictum accipi potest pro, *Quomo* „done, *Utne*.]

Quaternarius, quinaris, denarius, adjectiva Numus, sunt Charisio, in quibus ait deesse numus: ali- vel nu- quando intelligitur numerus. merus.

Avellana, Basilica, Juglans, Pineæ, Persica, Nux. subaudi nux. Virgil. Castaneasque nuces. Plinius lib. 15. cap. 22. Nuces juglandas, quæ & regie dictæ sunt Nuces pineæ, Martial. lib. 13. ibid. Nux Persica.

Terent. Eunuch. *Ego limis aspecto sic per stabellum clanculum: vide Donatum, suppletem oculis. Plaut. Bacchid. vident, limulis ut obscuro intueantur: idem Mil. 4. 6. 2. Aspicio limis oculis. Plin. lib. 8. cap. 16. Nec limis intueantur oculis.*

Regis est gubernare, patris est filios erudire, vel Officium regium est. & patrum est, supple officium, munus, vel Munusnegotium. Terent. Andr. Neutiquam officium esse nus. liberi puto. Cic. Oratoris officium est de iis rebus posse dicere, quæ res, &c. idem I. Orat. Oratoris officium est dicere ad persuadendum accommodatè: idem I. Offic. Est igitur proprium munus magistratus. Ter. Andr. Nunc tuum officium est, has bene ut assumules nuptias: idem Adelph. Meum officium facio: idem Phorm. isthuc viri est officium. Plaut. „[Truc.

eo certissime subauditur *negotium*. Alia est ratio loci Suetoniani, qui provincie non evincit statendam ubique Ellipsin τὸ Numerus in similibus ex parte locutionibus.

„[Truc. Non amantis mulieris, sed sociæ fidentis
 „ officium fuit, facere quod hæc fecit mihi: &] Most.
 Matronæ, non meretricum est, uni in servire amanti:
 idem Cas. Non Matronarum est officium, sed meret-
 ricum, alienis viris blandiri. Vide, Opus.

Officia. Regis interest gubernare, tua interest docere, * sub-
 audi officia, id est, est inter officia regis, &
 inter officia tua: tunc enim interest, com-
 positum non est, ut notavimus in constru-
 ctione præpositionis. Hoc sentit Cæsar
 Scaliger, hoc Cælius Calcagninus in Episto-
 lis.

Opera Terent. Adolph. Scire est liberum ingenium, at-
 pretium. que animum. Sic dicimus; Videre est, cernere est,
 supple operæ pretium. Cicero 4. Finib. Opera
 pretium est considerare. Terentius Andr. Audire
 que eorum est operæ pretium audaciam. † Vide, Po-
 testas.

Opera. Rhetorica, Bucolica, Georgica, adjectiva sunt;
 in quibus deest Græcè τῆ ἐργῶν, id est, opera;
 ut, opera physica, in Rhetoricis, in Geor-
 gicis.

Opere. „ [Mutuo amare, subaudi opere; sicut Maximo
 „ opere, summo opere amare; mirari, erra-
 „ re, edicere, expetere, censere, facere,
 „ quærere: Potest etiam subaudiri * amore,
 „ vel animo. Catul. Mutuus animis amanti, aman-
 „ tur.]

Cic.

* Subaudi officia] Potius negotia. Nam τῶν officia semper
 intelligi in hisce nequit, veluti, mea interest illud fieri.
 At tum heic, tum ubivis commode subaudiri potest &
 debet τῶν Negotia. Vide & supra pag. 303. 304.

† Vide Potestas] Ut &, quæ notavimus ad Ellipin, quam
 statuit Sanctius, τῶν Libido.

* Amore vel animo] Vel etiam modo. Suet. Aug. 53.
 Officia cum multo mutuo exercent. Cic. Famil. V. 1. Sa-
 lutino videatur his omnibus rebus tuis adventus mutus re-
 spondiss.

Cic. in officiis; *Est igitur adolescentis, majores natu vereri, supple opus, munus, vel officium; idem pro Archia; Sed enim hoc non solum ingenii, ac literarum, veram etiam naturæ, atque virtutis fuit.* Quintil. lib. 12. cap. 3. *Cognitionis sunt enim non inventionis: & paulò inferius; Sed etiam si nosse, quid quisque senserit, vobis, lectionis opus est; id est, munus, & officium: [idem l. 1. c. 2. Ipsius etiam magistri hoc opus est, temperare vires suas, non statim onerare infirmitatem discipulum, id est, magistri officium est, hoc opus, seu munus habet magister, ut temperet vires.] Illud Planci in Epistolis Ciceronis l. 10. malè intelligitur à Grammaticis; sed aliquantum temporis, & magni laboris, & multæ impensæ opus fuit: * putant enim, opus, regere genitivum. Sed hos genitivos regi à particula aliquantum, quis non videt? Sic in Apuleji lib. 9. corruptè legitur; Sed mihi operæ ejus opus est, pro opera, Ergo, opus, hic pro negotio, vel labore sumitur, quasi dicat; opus, & negotium fuit & temporis, & laboris, & impensæ. Sic Ovid. Non minor est virtus, quam querere, parva tueri; Casus inest illis, hic eris artis opus, id est, negotium, & labor artis.* Mar-

* Putant enim Opus regere Genitivum] Sic tamen etiam post Sanctium putat Vossius, nec ratione destituitur. Quidni enim æque ἀνάλογως dicatur, opus est mihi impensæ; ac in impensæ. Vide Voss. de Construct. cap. 8. In verbis Ciceronis unus ille Genitivus temporis regitur ab aliquantum, reliqui ab opus. Idem Vossius è contratio rejicit Accusativum cum hoc vocabulo conjunctum, & proinde in illo Plauti, Opus est pro cibum, suspicatur τὸ Cibi esse obsoletum Nominativum neutrius generis. At vero sic idem Plautus Trucul. l. 1. 71. Quid istis propositum puerum opus pessime. Neque etiam huic locutioni valde repugnat analogia. Nam sicuti si Ablativus adjungitur τῷ Opus, intelligenda præpositio In vel Cum, sic eidem Accusativus accedere potest Ellipsin per τὸ Ad.

Martial. *Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.* Plaut. Mostell. *verum id videndum, id viri docti est opus,*
 „ id est, vir doctus hoc efficere, & præstare
 „ debet. Vide, Opus, infra de analogia signi-
 „ ficationum.

Opus. „ Etiam in *Tectorium*, subauditur opus. Vi-
 „ truvius 2. cap. 8. *Parietes ita tectoris operi-*
 „ *bis expositi, ut vitri perluciditatem habere videantur.*
 „ Varro 3. rei Rust. 2. *Villa polita opere tectorio*
 „ *eleganter.* Inscriptio lapidis Salernitani: *Pavi-*
 „ *menta marmorea, opus tectorium.*

Opus. „ Cum legimus, *Hoc age*, similiter opus sub-
 „ audimus. Horat. 1. epist. 6. *Si virtus hoc una*
 „ *potest dare, fortis omittis, Hoc age delicias: & mox;*
 „ *Hoc primus repetas opus, hoc præremis omittas.* Sic
 „ lib. 1. epist. 3. *Hoc opus, hoc studium parvi pro-*
 „ *peremus & ampli.]*

Oppi- Horat. *Aptum dicit equis Argos, ditæque My-*
 dum. *cenas: idem; Impositum saxis latè candentibus An-*
 „ *xur.* Virg. *Altum Præneste*, supple oppidum;
 „ & oppidum ita passim exprimitur, à Pli-
 „ nio præcipue, ut supervacuum fit indicare.
 „ Solet ille etiam conjungere multas civitates,
 „ deinde subdit in plurali; *civitate à Romanis da-*
 „ *nata, vel libera, vel stipendiaria, supple oppida.*
 „ Vide, Urbs.

Oratio. *Prorsæ, non versibus scribit, subaudi oratione.*
 „ *Prorsæ, ut ait Donatus, à prorsus dicitur, non*
 „ *prosa quasi profusa. Prorsum antiqui rectum ap-*
 „ *pellabant: unde prorsus limites, apud Festum;*
 „ & *Prorsam deam* vocabant, quæ rectos partus
 „ educeret. Esse adjectivum hinc collige. Colum-
 „ mella lib. 10. in præfat. * *Prorsæ oratione pri-*
 „ *ori-*

* *Prorsæ oratione]* Sic Suet. Aug. 85. *Alta varii gene-*
 „ *ræ prosa oratione composuit.* Dicitur autem *prorsus*, qua-
 „ si porro *versus*, ut ait Festus & Donatus ad Ter. And.
 „ III. 2. 30.

oribus subnectentur exordis. „ [Ex Prosum po-
„ steriora fecerunt Prosum, sicut Sursum &
„ Susum.]

Vir claris natalibus; homo loco obscuro; supple
ortus, vel oriundus, vel natus ex vel de &c. Liv. Ortus,
oriundus,
natus.
lib. I. Turnus Herdonius ad Aricia: „ [Omnes La-
„ tini ab Alba oriundi.] Sic in sacris; Joseph ab
Arimathea. Sic dixit Virgil. Pastor memorande ab
Amphriso.

Postico falle clientem, subaudi ostio: posticus Ostium.
enim adjectivum est, „ [à Post; sicut ab Ante
„ anticus: unde antiquus, pro quo barbari, An-
„ terior] Perius; Postica occurrere sanne. Plin.
Postica pars mundi. Posticus vicinus, & Posticum
ostium, apud Festum. „ [& Plaut. Stich. act. 3.
„ sc. 1.] Vide, Pars.

Gallina, vel aves incubant, subaudi ova. Plin. Ova.
ova incubari intra decem dies edita utilissimum: idem;
Quarto die postquam capere incubari.

Virgil. Centum lanigeras macerabat risé bidentes, Oves.
subaudi oves: idem; Non insueta graves tenta-
bunt pabula fetas, Nec mala vicini pecoris contagia
Ledent. Sic enim hæc dispungo carmina. Vide,
Rastrum.

„ [Cic. Merces fucose, chartis & linteis delatae, Pannus.
„ subaudi pannis. Catull. Tollis lintea negligentio-
„ rum, subaudi strophia.]

Plaut. Ut decimas solveret Herculi. Cic. pro Pars.
Flacc. Nec Herculi quisquam decumam vorit un-
quam. Sic antica, & postica. Sueton. Othon.
Postica parte. Cato in verficulis; Fronte capil-
lata; Postica occasio calva: sic enim legendum
est, subaudiendo parte postica. Arnob. lib. 5.
* Ex parte postica. „ [Cum dicitur, Suvnam re-
„ gni adipisci, subaudimus partem Vitruvius
lib.

* Ex parte postica] Adde his Festum in voce Posticum.

lib. 4. cap. 1. *Summam imperii partem Fovi ad-*
derunt.]

Pars, vel *libra.* *Quadragesima, Quinquagesima, Septuagesima, sub-*
audi pars. Sueton. Vesp. Publicanum quadrage-
sime in Asia egit: idem Calig. 40. Pro litibus,
atque iudiciiis ubicumque conceptis, quadragesima sum-
mæ, de qua litigaretur, exigebatur. Plinius lib.
14. cap. 20. Cœsti parte quadragesima.

* „[*Pars subauditur, in Doctrina, & Disci-*
plina, quæ natura sunt Adjectiva, sicut me-
dicina, furrina, rexrina, pistrina: alius
partem capit Doctoris, quæ est Doctrina,
alius partem Discipuli, quæ est Disciplina,
quasi Discipulina.]

Parte. *Admiror pro virili, age pro virili, subaudi parte.*
Cic. 13. Phil. Plus quam pro virili parte obliga-
tionem puto. Tacitus in vita Agricolæ; Pro vi-
rili portione, Cic. 5. Verr. Plus etiam, quam
pars virilis postulabat. Apul. 7. Meram. Pro sua
parte. Sic dicimus, prorata, scilicet parte,
vel portione. „[Vitruv. lib. 4. cap. 1. Capitu-
rum alitudines efficiunt eas pro rata altiores.]

Partes. *Cic. Et si utrique primas, priores tamen dese-*
rerunt Lælio: idem; Cui prima sine controversia
deserebantur. Colum. lib. 10. Mustum quam
dulcissimi saporis decoquitur ad tertiam. Cic. 3. ad
Q. Frat. Tibi istius generis in scribendo priores par-
tes tribui, quam mihi. Terent. Non posteriores
feram, supple partes: idem; Primas partes qui
aget, is erit Phormio. Horat. Ne fortè seniles
mandentur juveni partes, pueroque viriles.

„[*In Qua, Hac, Ea, illac, subauditur*
parte mundi, id est, loco. Ovid. Quaque
erat

* *Pars subauditur.]* Hæc Ellipsis si unquam in his voca-
 bolis fuit agnita, usu certe prorsus est oblitterata. Si
 quid tamen subauditur, vel olim subauditum in his fuit,
 putarem id esse *ars vel scientia*.

erat & tellus, illic & pontus, & ether. Liv. 37.
 Insulam, qua regnum Hieronis fuerat, tueri iussit.
 Tibull. eleg. 2. lib. 2. Gemmarum quicquid felici-
 bus undis nascitur, Eoi qui maris unda rubet.
 Virgil. Jupiter hac stat, pro, ab hac parte.
 Lucr. Nam quacumque vacat spatium, quod mane
 vocamus, Corpus ea non est, pro, ibi non est
 corpus. Prop. 3. eleg. 20. Omnia sunt tentata
 mihi quacumque fugari Possent, & ex omni me pre-
 mit ipse Deus. Horat. Qua parte debacchentur ig-
 nes, Qua nebula pluviique rores, Qualibet exsules
 in parte regnante; id est, in quo vis loco, ubi-
 cunque vis. Prop. Et disco, qua parte fluat vin-
 cendus Araxes. Sallust. Creta altior est, qua parte
 spectat orientem]

Cæsar de Britannia; Hujus est longitudo lateris, Passuum.
 ut fert illorum opinio, septingentorum millium, sup-
 ple passuum. Horat. Millia tunc transi tria res-
 psumus. Cæsar 1. Civili; Pons qui erat ab oppido
 millia passuum circiter tria. [Lucill. 3. Sat longe
 tria millia passuum.]

Ignosco tibi, subaudi peccatum. Virg. Parvum si Pecca-
 Tartara noissent Peccatum ignovisse. tum.

Quintil. lib. 4. Insulari repetendarum. Ta- Pecunia,
 citus lib. 4. Postulare aliquem repetundis. Valla
 lib. 1. cap. ultimo, in hoc gerundio, ut ipse
 vocat, nescio quas ineptias texit. Participi-
 um est, quod cum suo substantivo Cicero
 protulit pro Cluentio; teneri lege pecuniarum re-
 petendarum; idem 6. Verr. Ferre legem de pecuniis
 repetundis, idem pro Cluent. Ab aliqua rationem
 repetere de pecuniis repetundis. Sic in expensis, &
 impensis, subaudimus, pecuniis.

Juvenal. Substitit ad veteres arcus, madidamque Porta.
 Capenam, subaudi portam. Sic Collina, Viminia-
 lis, &c.

G g

Non

Pretio. Non minoris, nec plurius, sed tanti, quanti tu, emi, supple pretio: integrum erat; Tanti aris pretio emi. Vide, Æs. Horat. i. Serm. Unius assis, Non unquam pretio plurius licuisse. Plaut. Epid. Quantie emi potest minimo: & paulo post; Ad quadraginta fortasse eam posse emi minimo minas. » [Virg. » Hoc Ithacus velit, & magno mercentur Atrida: » Ubi Serv. Magno, id est, pretio. Afcon, in 3. » Verr. Asiatici magno pretio aestimant equos. Lucill. 27. Trado ego illis minimo, quod mihi constat » carius. Horat. Luscinias soliti impenso prandere cotem » tas. Cæsar 4. Gall. Fumenta quæ Galli impenso » parant pretio.] Livius lib. 2. decad. i. Hic modus magis placuit, quoniam pretio minori redimendi captivos copia fieret. Plaut. Menech. Ego tibi redimam bis tanto plurius pallam. Martial. lib. 6. Parvo quum pretio diu liceret. Valla lib. 3. cap. i. docet, licere dicere, emi magno, & magno pretio, non autem magni pretii, sed magni, tantum. Rectè quidem ille, sed causam ignoravit hujus locutionis; ea vero est hæc: In verbis pretii, si sit genitivus, à nomine pretio, regitur; ut, emi magni, subaudi pretio. Ovid. lib. i. Amorum 10. Et pretium, quanti gaudeat ipsa, facis, supple pretio. Terent. Eunuch. Quid facias, nisi ut te redimas captum quam queas minimo; si nequeas paulo, at quanti queas. Quum vero dicis; emi equum magni pretii, alia res est: non enim significatur emptio, sed laus. Terent. Agrum in his regionibus meliorem, neque pretii majoris nemo habet; perinde est ac si dicas; est bonna magni ingenii.

Pretium. Perfusus; Lunæ portum est opera cognoscere civis, supple pretium. * Vide, Operæ pretium. Plaut.

* Vide Opera pretium] Et quæ notavi ad Ellipsis 18 Libido.

Plaut. Caf. Dum mea facta itero, est opera auribus accipere. Valer. Maxim. lib. 1. cap. 6. Non est opera inter patrem & filium, &c. „ [Curtius 8. „ Multa & alia traduntur, quibus morari ordinem verum haud opera videbatur.]

Plaut. Persa; Quasi juream esse jus decet colliricum: sic enim est legendum. Cato cap. 82. ta. Placenta
Rust. Spheritam sic facito, supple placentam.

Virgil. Nec non & Tityon terræ omnipotentis alu- Potestas,
muntum Cernere erat, supple potestas, vel datum, vel concessum. Vide, operæ pretium: idem; Non fugis hinc præceptum dum præcipitare potestas Plin. lib. 5. cap. 23. Non est fateri, rerum natura largius mala, an remedia genuerit: & cap. 37. Suspensio, ac fame necatur, aliter non est occidere: idem lib. 9. cap. 31. Tantæ velocitatis, ut consequi non sit. Virgil. Bucol. Tu procul à patria, nec sis mihi credere tantum. „ [Horat. lib. 1. Satyr. 5. Man- „ fari oppidulo, quod versu dicere non est.] Hujusmodi locutiones innumeræ sunt apud Plinium; sed Valla in Raudensem illas damnat, sed fallitur.

Porcelli quum lactari desierunt, Nefrendes dicunt. Porcelli-
zur, eò quod subam nondum frondere, id est, fran-
gere possunt. Varro 2. Rust. „ [Similiter & puer,
„ in Nefrendis subauditur, ut apud Festum ex
„ Livio Andron. Quem ego nefrendem alui, la-
„ steam immulgens opem.]

Venit Tusculanum, Pompejanum, Perustum, Præ-
Suburbanum, supple prædium, vel agrum, vel dium.

„ [Præmium deest in Corollarium, quasi quod Præ-
G g 2 „ de- miun,

* Præmium deest in Corollarium] Substantive potius hoc vo-
cabulum usu & significatione adhibetur, licet natura sua
sit, & primitivo usu fuerit Adjectivum, in quo intellige-
ba-

„detur ad parandas sibi corollas. Cic. *Ne sine*
 „*Corollario tam festiva acroamata de convivio disce-*
 „*derent. Seneca ; Opificii vilissima mercis, & in*
 „*diem se locanti, corollarium adspargimus, & aliquid*
 „*supra constitutum adjicimus. Petronius, Indisium,*
 „*dixit, pro præmio ei dando, qui fugitivum*
 „*indicasset.]*

Preditus. *Vir magna doctrina, sed pravus moribus, * supple*
præditus. Donatus supplet natus. Terent.
Ita dissimili argumento sunt factæ. Cic. I. Verr.
Homo singulari cupiditate, audacia, scelere præditus.
Falsum igitur est, partes corporis, & animi,
poni in ablativo, vel genitivo : nam, vir
magna doctrina, subaudito præditus. Vir magna do-
ctrina, possessive dicitur. Terent. Hecyr. Ego
sum animo leni natus. Vide Donatum.

Propositum. *Cic. Quam animo haberem navigandi, supple*
propositum, mentem, voluntatem. Valla lib. I.
cap. 25. [Plaut. Trin. act. 3. sc. 3. Si operiri
vis adventum Charmidis, quod longum est, huic du-
cendi interea abscesseris: subaudi voluntas.]

Puer, vel puella. *Infans, à non fando, adjectivum est, id*
est, puer, vel puella. Falluntur, qui hoc no-
men commune duobus appellant. Horatius ;
In-

batur aurum. Nempe Imperatoribus, qui bellum in pro-
vincia quadam feliciter confecerant, eaque gratia trium-
phaturis, solebant olim à provincialibus coronæ aureæ
ad ornandum eorum triumphum dari ultra id quod legi-
timis rationibus tributi, prædæ, aut alio quo nomine
inde Romam deportabatur. Postea vero pro ipsis coro-
ronis aurum coronarium Imperatoribus dari cœpit, & que va-
riis tandem de causis, sed semper extra ordinem. Inde
factum denique videtur orollarium, eaque voce absolute
posita appellatam omne, quod extra ordinem acce-
debat ad id, quod legibus vel pacto, atque ex more
debeatur.

* *Supple præditus] Vel Existens, scilicet Ens in magna doctrina.*
Idem, Vide supra Ens.

Infans namque pudor prohibebat plura profari. Ovid.
 in Ibin. Gutturaque imbuerunt infantia lacte canino.
 Horat. lib. 2. Satyr. 5. Seu rubra cancula findet
 Infantes statuas. Cicero pro Sylla; Quum puero-
 rum infantium veniebat in mentem: idem 2. Ora-
 tor. Nutrices infantibus pueri in os inferant. Val.
 Maxim. lib. 1. cap. 6. Puerum infantem seme-
 stre in foro boario triumphum proclamasse „[Lu-
 „cill. Ut pueri infantes credunt signa omnia abena
 „vivere, & esse homines.]

Tèrent. Andr. Ego postquam te emi à parvulo, Puer
 supple puero. Plaut. Stich; Quia jam inde à
 pusillo puero ridiculus sum: idem Merc. à puero
 parvulo.

Juvenal. Vive bidentis amans, supple rastris, Rastrus
 vel ferri: nam bidens, tridens, quadridens, adje-
 ctiva sunt. Cato cap. 10. Rust. Rutra quinque,
 rastris quadridentes duos. Virg. 2. Georg. Et du-
 ros jactare bidentes: idem in Ciri; Ferroque ma-
 nus armata bidenti; 5. Aneid. Rastrisque tridenti-
 bus: sic enim legi debet, non, stridentibus. De
 Neptuno metaphorice dicitur, rastrus tridens,
 pro sceptro. Virg. Levat ipse tridenti: idem;
 Non illi imperium pelagi, sœvumque tridentem, sed
 miki sorte datum. Poteris autem, si libet, quum
 de Neptuno dicitur, sceptrus, vel sceptrum sup-
 plere. Vide, Oves.

„Catull. Hoc falsum esse putas? fugit te inapte, Ratio
 „subaudi ratio: idem; Istud quod modo dixeram
 „me habere, Fugit me ratio. Plaut. Amph. Fugit
 „te ratio, id est, falsus fuisti, errasti.]

Horatius; Ad summam sapiens uno minor est Ratio
 fove. Virg. Hec summa est, naviges, supple vel res.
 ratio. Varro lib. 5. ling. Lat. Ideo ratio putari
 dicitur, in qua summa fit pura. Cic. 2. Philip.

Quod quidem erat magnum, de *summa* re dissentientes
Sic in *Expensa*, & *Impensa*.

„ [Plautus *Truc. act. 4. sc. 2.* *Solus summam*
„ *hic habet apud nos*, subaudi *rem*, id est, potissi-
„ *mus amator est domi nostræ*. Prop. In *Vene-*
„ *ris tabula summam sibi ponit Apelles*, id est, præ-
„ *stantissimum operum suorum* iudicat esse
„ *Veneris picturam*. Plaut. *Capt. act. 4. sc. 2.*
„ *Mibi rem summam credidit cibariam*: Merc. *act.*
„ *5. sc. 6.* *Ubi loci res summa nostra est publica*.]

Rationes. Juvenal. *Satyr. 7.* Sic *Pedo conturbat*, *Matro*
deficit. *Martial. Conturbabit Atlas*, subaudi *ra-*
tionem, Cic. *Quinto fratri*; *Ad quem ego rescripsi*,
nihil esse, quod posthac *arcæ nostræ fiducia conturbaret*.
Conturbare, est *ferorum*, aut *trapezitarum*,
cum *rationibus crediti paria* non *facere se spe-*
rant. *Hispane Algarse*.

Res. *Paupertas est laudanda*; *avaritia est vituperanda*,
supple *res*: nam *adjectivum* non respicit *sub-*
stantivum, si *verbum* in *medio* sit: *Verbi*
gratia; *Mors est bonum*, & *mors est bona*: illic
deest, *negotium*, hic *res*: idem enim sunt. *Vide*,
Negotium.

Res. *Bene est*, *bene habet*; *bene procedit*; „ [*male eve-*
„ *niat*:] *bene vortat*; *bene conveniebat inter eos*;
subaudi *res*. *Terent. Adelph. Quæ res tibi ver-*
„ *tat male*. „ [*Sallust. Jug. Sed ea res longe aliter*
„ *ac ratus erat*, *evenit*.] *Vide*, *Negotium*.

Res. *Virgil. Non opis est nostræ*, supple *res*. *Cæsar*
lib. 1. Civil. Doceri sui iudicii rem non esse: *ibid.*
Nec sui iudicii, *neque suarum esse virium discernere*,
supple *res* *Vide*, *Negotium*.

„ [*Apud Plautum legimus*; *Non mihi est ope-*
„ *ræ*, subaudi *res*. *Est autem Res operæ*, non
„ *aliud quam Opera*: sicut *Res voluptatum*,
„ *Plauto est Voluptates*: *Itaque idem alibi di-*
„ *cit*;

cit; * Non est mihi opera, id est, non habeo
 operam, quam dare tibi possim: similiter
 idem in Mil. *Aliter ut facias non est copia,*
 subaudi res: in Aulul. autem dicit; *Nec lu-*
dos te facio, nec si cupiam, copia est: & Capt.
Nec me Salus si vult servare potest, nec copia est.
 Similiter dicitur; *Cura mihi est, & Cura est*
mihi: & Cause est, pro, res causæ, seu causa.
 Cicero; *Quod non affuisses, valetudinem causæ,*
non mestitiam fuisse. Livius lib. 38. *Cum Scipio*
excuset morbum esse causæ fratri, cur abesset, satis id
sibi videri Gracchus respondit. Potest tamen, Cause,

G g 4

in

* Non est mihi opera] Sic certe Merc. I. 1. 14. *Si opera*
est auribus, atque ad advertendum huc animum adest benig-
ntas. Verba, quæ mox Auctor tanquam ex Plauti Mi-
 lite adfert, occurrunt in Mercatore V. 4. 30. Similiter
 Bacchid. III. 3. 18. *Nego tibi hoc annis XX fuisse copia.*
 Ceterum non equidem rejicio hanc constructionis ratio-
 nem, quam adfert Scioppius, ut videre est supra ad
 pag. 457. Quibus addo & istius generis locutiones, *Quan-*
ti est sapere: Ter. Eun. IV. 7. h. e. quanti negotii res est
 sapere. Et proinde accipio sane, quod ad *to opera,*
 Scioppianam expositionem, ut *Non est mihi opera,* simpli-
 citer dictum, sit idem, ac *non est mihi aliquid operæ,*
quod tibi dem. Quam Livius ait lib. IV. *Neque Consuli-*
bus, quum sit bella imminerent, opera erat id negotium age-
re, vult dicere, id negotium non fuisse Consulibus ne-
gotium operæ, quam darent Reip. At mi Cura, Cause,
 immo & *Copia* haud dubie sunt dativi. Nam primo si-
 milis Dativi constructio frequentissima est. Pl. Mil. III. 1.
 77. *Quibus me esse sollicitudini.* Truc. 1. 2. 14. *Est ite*
pugna & virtutis de predonibus prædam cavere. Sic ergo &
 Trin. III. 2. 3. *Si videatur hoc esse gloria aut fama.* Sall.
 Jug. 69. *Civitas magna & opumis pæna cuncta aut præda*
fuit. Porro eodem plane modo dicitur, *Hoc mihi en-*
ra est. & Hoc mihi cura habeo. Sed & ne ullo modo du-
 bites, Dativum esse etiam in priore locutione, clarissi-
 ma sunt Ciceronis loca, quibus addit Adjectivum. Fa-
 mil. VI. 2. *Tuas res omnes non minori mihi cura esse, quoniam*
meas. XI. 27. *Quid tibi majori cura fuit, quam ut es-*
sem &c.

„in dandi casu dictum videri, pro quo alibi
 „Livius in causa esse, usurpat; ut lib. 40.
 „Non suam segnitiam, sed vim morbi in causa esse,
 „quo serius proficiscerentur.

Regio, „Cicero ad Attic. E navi recta ad me venit;
 „subaudi regione, vel via. Livius 21. Cum Al-
 „pes peteret, non recta regione iter instituit, sed ad
 „laevam flexit. Terent. Phorm. Eo recta via qui-
 „dem illuc. Vide, Via.

Rem. „Cic. Misimus qui pro vectura solueret, sub-
 „audi rem, vel argentum, pecuniam. Plautus
 „Carc. Pugnis rem solvunt, si quis postcat durius:
 „idem Aulul. Ubi res soluta est omnibus.]

Rem familiarem. Cic. 2. Philipp. Tenesne memoria prae-textatum
 te decoxisse, supple rem familiarem.

Rem. In illis, postquam, antequam, * mihi vide-
 tur deesse, rem, ut in post quod, deest negotium,
 nisi malis deesse, finem, ut in Haecenus. Vide;
 Finis.

Res. Solebant antiqui peregrè advenientes sic ro-
 gare; *satin' salve?* subaudito *res*. Terentius
 Eunuch. act. 5. sc. 6. *Satin' salve?* Livius lib. 1.
 dec. 1. *Quarentique viro, satin' salve?* minime,
 inquit Lucretia: idem lib. 10. *satin' salve?* inquit
 L. Pollexmi: „[idem lib. 3. *Rogitans satin' salve*
 „essent omnia; quo loco planum sit, † falli
 „eos,

* *Mihi videtur deesse rem*] Immo vero deest *Horam*. Vide
 me ad pag. 151.

† *Fallit eos, qui etc.*] Sine ullo dubio quam rectissime dicitur,
satin' salve scilicet *res tuae sunt?* Neque tamen propterea au-
 sum rejicere proflus alterum illud *satin' salve?* Quod uti-
 que eadem ratione & modo dici potuit, quo *satin' recte?* ut
 loquitur Terent. And. IV 3. 9. Et *Recte omnia?* de quo
 vide Brissonium in Formulis. Et *satin' omnia ex sententia?*
 quomodo Ter. Phorm. II 1. 26. Intelligi autem in his non
Agis, vel *Agunt*, sed *Res tuae se habent*. Sic Ter. Eun.
 IV, 7. 30. *Uf tibi res se habent* Phorm. II. 3. 82. *Bene ha-*
bent

„ eos, qui, *Satin' salve*, scribant.] Plaut. Me-
nech, act. 5. *Salva sis: salvone?* „ [Terent.
„ Andr. *Me in tuis secundis respice*, subaudi re-
„ bus.

„ *Rus* subauditur, in *Pascuum*. Lucret. 5. *Rus*
„ *Pandere agros pingues, & pascuam reddere vira.*
„ *Columella; Anser esuriens mittatur in pascuam.*
„ *Livius; Lucus leta in medio pascuam habuit. Si-*
„ *militer in Arva, subauditur vira. Plaut. Non*
„ *arvus, sed pascuus est hic ager.]*

Diales, Martiales, Quirinales, Salii, & in re- Sacerdo-
liquis hujusmodi, quis non intelligit *sacerdotes? res.*

Lupercalia, Bacchanalia, Terminalia, „ [Sue-
„ *ovetaurilia,] subaudi sacrificia, vel sacra. Vide*
Festa. Sed in Bacchanales, Saturnales, intellige
ludos, vel dies. Vide. Ludi, „ [Ascon. in Di-
„ *vin. Censores Sueovetaurilia sacrificia faciebant.*

G g 5 „ Fa-

hant tibi principia. V. 4. 1. Letus sum, ut mea res se habent,
Fratri obtigisse, quod vult Plaut. Cal. II. 3. 30. Opinione
melius res tibi habeat tua. Aul. I. 1. 8. Scin, quomodo tibi res
se habet? Sall. Catil. 2. Equilibrium & constantius se se res hu-
mano haberem. Cic. de Offic. II. 6. Male se res habet, cum
quod virum effici debet, id tentatur pecunia. Cael. Famil. VIII. 8.
*Recte hoc par habet. Sic ergo etiam *satin' recte? satin' salve?**
quum dicitur, intellige, tui se res habet, vel tua res se habent.
*Et sane sic videtur locus Plautus Stich. I. 1. 10. *Malta toto**
*lo tecum loqui de re Viri, resp. *salven' amabo? h. e. an salve se**
*habet vel Vir, vel Res viri? Trin. V. 2. 5. *Satin' salve?**
*dic mihi resp. *Recte. h. e. an salve se res habet; respon-**
*sio est, *recte se habet.* Agnovit etiam hanc locutionem jam*
*olim Donatus ad Terent. Eun. V. 5. 8. *diserte tradens *ro***
salve Adverbium hic esse, & per Adverbia explicans. Sed
& Appulejus, quod adverbialem hanc locutionem supplere
*voluit per *ro* Agere, licet forsan non satis recte id fecerit,*
eo ipso tamen nobis quodammodo declarat, etiam
adverbialiter olim eam esse prolatam Qui sequitur
apud Sanctium locus Plauti ex Menæchmis, aliter se ha-
*bet Editur *salva sis, salvone advenio?* sed legendum est,*
*ut voluit Gronovius ad Stichum I. 1. 10. *Salva sis: salva-**
*na (per Dativum) *advenio?**

- Sacra.* „Facere vitula, bove, agno, subaudi sacra.
 „Plaut. Stich. Quot agnis fecerat? CR. illa qui-
 „dem nullum sacrificavit. Virg. Cum faciam vitu-
 „la pro frugibus. Sed & Accusativum effere-
 „bant, Hebræorum more. Plaut. Aul. Faciam
 „fidei multæ fideliam. Liv. 10. Pocillum multæ vorvit
 „se forei facturum.]
- Salaria-
 rium.* Juvenal. Satyr. 6. Sunt qui tortoribus annua
 præstent, subaudi salaria Sueton. Tiber. Sed &
 peculio concesso à patre, præbitisque annuus, fraudavit
 per speciem publici juris: idem claris Gramm. de
 Palamone; Quamquam ex schola quadringenta annua
 caperet.
- Scriptor.* Librarius, adjectivum est; ut, librarium gum-
 mi, apud Plin. & cella libraria. Cicero tamen
 absolute dicit: ut, mihi librarius mitat, sub-
 audi scriptor. Horat. in atte; ut scriptor si peccat
 idem librarius. „[Varro 3. Rust. 2. Scriba libra-
 „rius libertus ejus, qui apparuit Varroni, Vulgo
 Amanuensis.]
- Scriptum.* Cic. Attic. lib. 1. In ea Pompeji epistola, erat
 in extremo, supple scriptum: idem; Quod epistola
 librarii manu est, subaudi scripta; idem; Que
 quidem erant manu tua, supple scriptæ: idem].
 16. epist. Tu istic, si quid librarii mea manu non
 intelligent, monstrabis, supple scriptum.
- Seclura.* „[Seclura subauditur, in Ferraria, Araria,
 „Argentaria, Auraria, &c. Cæf. 3. Gall.
 „Multis locis apud eos araria seclura sunt: & 7.
 „Gall. Apud eos magnæ sunt ferrarie Liv. Vecti-
 „galia magna instituit ex ferrariis, argentariisque.
 „Tac. Aurarias sibimet Tiberius seposuit. Vulgo
 „Mineræ.]
- Securis.* Virgil. Crebrisque bipenniibus instant. Ovidius;
 Sevanteque inhibere bipennem, supple securim. Vide
 Festum, in Anceps; & Nonium Marcell. in

Bipennis, qui citat ex Varrone; *Ferens ferream humero bipennem securim.* „[Virgil. dixit, *ferro bipenni.*

* „*Segetes subaudi, in Novales.* Virg. i. Georg. *Segetes.*
„*Alternis tonsas cessare novales.*]

Lucan. lib. 3. *Prætor adest, vacuæque loco cessere Sella,*
curules, subaudi sella. Liv. lib. 2. *Sella curuli*
septies ac vicies sedit. Javenal. 10. *Atque illi sellas*
donare curules.

„[*Consiliarius, † subaudi senator.* Plaut. Epid. *Senator,*
„*iam senatum in corde convocabo consiliarium.*

„Virg. *Stat conferre manum Æneæ: Stat casus Senten-*
„*renovare omnes, * subaudi sententia, vel consilia.*

„*lium: quoadu enim deliberatur, consilium*
„*vacillat, & sententia fluctuat; ubi certum,*
„*ac statutum est, quod quis facere vult, con-*
„*sistit consilium, & stat sententia.* Terent.
„*Eunuch. Stat sententia; idem; Peñore consistere*
„*consilii nihil potest.* Cic. *Nec adhuc stabat, quo*
„*potissimum me converterem: Modo nobis stet illud*
„*una vivere in studiis: Levatur omnis cura, cum*
„*aut consistit consilium, aut cogitando nihil explica-*
„*tur.]*

A pedibus, à secretis. „[*Circumpedes,*] *subaudi Servus.*
homo, vel servus, vel famulus, vel minister. Sueton.

* *Segetes subaudi*] Potius pro diversis Generibus, *Terras,*
Agros, Rura. *Festus Novalis ager, novæ velidus sementi.*
Virg. Ecl. 1. *Impius hæc iam culta novalia miles habebit.*
scil. *rura.* Vide & infra *Sanctium* in voce *Terras.*

† *Subaudi senator*] Non omnes *Consiliarii,* *Senatores.* Erenim *Consiliarii* sunt etiam *privatorum,* tum *singulorum Regum & Principum.* At *Senatores* *liberæ Reip* *Proceres.* Malim itaque intelligere *Homo.*

* *Subaudi sententia*] Non necesse *subaudiri* hic aliquid. Actio illa, quæ *Instituto* exprimitur, *stare* dicitur h. e. certo esse decreta. Patere eam locutionis rationem arbitror satis clare ex illo *Ciceronis; Modo nobis stet illud una vivere in studiis.*

ton. lib. 1. Philemonem à manu servum. Terent. Forte ibi hujus video Birrbiam, supple servum. Cic. 3. Verr. „[Circumpedes autem homines formosos, suos esse dicebat.]

Mart. *Esse sat est servum, jam nolo vicarius esse.*
Servus. Vicarius propriè est servi servus. Paulus de noxal. actio. Si servus tuus navem exercuerit, ejusque vicarius servus &c. Horat. Utque sacerdotis fugitivus liba recusò: idem; Tu mediastinus, supple servus: idem lib. 2. satyr. 7. Sive vicarius est, qui servo paret. Et Venales servos intelligimus. Quintil. lib. 8. cap. 2. Plaut. Aul. Etiam introduce vel gregem venalium: & Novitios; Varro 7. ling. Latin. Etiam novitii servi empti in magna familia. „[Similiter in „Major domus, quod potiores induxerunt, „servus, subauditur. Donat. in Phorm. act. „2. sc. 1. Columnellæ apud veteres dicti servi majores „domus.]

Sermo, Catullus; *Quum subito adfertur nuncius horribilis,* supple sermo, vel rumor. Cæsar; Ut talem nuncium attulisse viderentur. Unde Plautus in Milite, longinquus sermo, pro nuncio, dixit. Aliquando intelligitur homo, ut diximus ante. *Sermones perferri,* tritum est. „[Nuncius, adjectivum est. Nuncium, subaudi verbum, vel „dictum. Nuncia, supple fama. Virg. volitans „pennata per urbem Nuncia fama ruit. Ovid. epist. „Parid. Uror; habes animi nuncia verba mei: „Prima fuit vultus nuncia fama tui. Livius 5. Vo- „cis nocturnæ, quæ nuncia cladis audita fuerat.]
Sestertium. Horat. Callidus huic signo ponebam millia centum, * supple sestertium. Sic in illis, debet decies, accepit centies. In

* Supple sestertium] Quod in ista quidem locutione accipi debet pro sestertium. At in istis debet decies, intellige sc

In dies, in naves, in milites, in viros, subaudi *Singuli*.
singulos. Horat. *Mutatur in horas*. Juvenal. *Horreat, inque dies septenis oderit horis*. Plinius; *Cinnamo pretia quondam fuisse in libras denarium mille*. Cic. & in illa, *in dies singulos*. „[Sic in Pan- „dectis, *Quinis emti servi*, id est, *singuli quin- „que*: sic, *Quini solvissent*, pro *singuli quin- „que*.] Vide Vallam lib. 3. cap. 68. „[& „Brisson. in *Parergis*.]

Puteolanus, Tarentinus, Issicus, supple *sinus*. *Sinus*.
 Crediderim deesse *sinus*, quum *Adria* effertur *ma-
 sculinè*: nam mare *sinus* est, & civitas in ipso
 finu *Adria* dicitur, sed effertur *fœmininè*. *Si-
 lius* lib. 10. *Stat humectata Vomano Adria*.

Virgil. *Coëant in fœdera reges*, * subaudi *Societas*.
societatem. Cicero; *Utinam societatem aut nunquam
 coisses, aut nunquam diremisses*: idem; *Cum parva
 squilla quasi societatem cois*: idem pro *Sext. Socie-
 tas coitur*: idem *Ruffo*; *Ad coeundam societatem
 periculi*.

Oriens, & Occidens, participia sunt, in qui- *Sol*.
 bus absolutè prolatis intelligitur, *Sol*. *Cæsar*
 1. *Gall. Spectant in Septentriones, & Orientem so-
 lem Belgæ*, „[*Ennius*; *A sole exoriente ultra
 Meoti paludes*.] *Plaut. Bacch. Ante solem exo-
 rientem*: idem *Menech. Nunquam ad solem occa-
 san virerem* *Plin. lib. 21. cap. 17. Ante solem
 occidentem*. Cicero in *sonn. Quis in reliquis orien-
 tis*.

festivum singularis Numeri, neutrius Generis, Vide *Gro-
 nov. de pec. vetere*.

* *Subaudi societatem* Immo vero *coire societatem* quando
 occurrit, dicitur per Ellipsin pro *Coire in societatem*, ut
Coire in sœdum apud *Virgilium* Sic *Convenire* aliquem om-
 nino dicitur pro *convenire ad aliquem*, licet & hæc phrasis
 in passivam à *Veteribus* conversa sit. *Velati Liv. 1. §3. Ab nunci-
 o conventus fuit* Cic. *Famil. VI. 19. Tamis doloribus affeci-
 tur, ut se convenire nolit*. Vide & *supra de Adire pag. 108.*

tis, aut obeuntis solis ultimis partibus. & in XI I. Tabul. Sol occasus suprema tempestas esto. Gell. lib. 2. cap. 2. Post solem occasum.

Sol, Plaut. Mostell. Hoc* die crastini quum herus reseruerit. Gellius lib. 10. cap. 24. & Macrobius lib. 1. cap. 4. Saturn. putant, die crastini, die pristini, die proximi, die noni, adverbia esse. Ego contendo deesse, Solis, Vide Dies.

Solum, Virgil. in Moieto, Fusus erat terrae frumenti pauper aceruus: ibidem; Et terra condit aratrum. Aeneid 9. Stant terraefixa haste: Aeneid. II. Sternitur & toto projectus corpore terra: Georg. 2. Terra defigitur arbor: Corpora multa virum terra infodiunt. Ovid. 2. Metamorph. Quum vellet terrae procumbere: „[& 5. Metam. Procubuit „ terra mactati more iuueni.] Plinius lib. 14. cap. 21. Infodiuntque terra tota. Apul. lib. 9. Ille terra concidit, Julius Rufinianus, Terra, inquit, pro, in terra, positum est. Sed ego assero deesse, solum; quia saepe legimus apud Cicer. sola terra, & saepius apud Lucretium: „[Virgil. „ I. Georg. Terra pingue solum fortes inuertant iauri, „ Varro 1. Rustic. 5. Quae ad solum pertinent terra, „ ra.] Sallust. Jugurth. Aliisque generibus arborum, quae humi arido, atque arenoso gignuntur. Sic legit Priscianus in calce lib. 8. & Aldus in Sallust. & intelligunt, Loco, „[Virg. Fusus „ humi. Ovid. Prostermit humi iuuenem, sub „ audi in solo] Silius lib. 1. Adfigunt prona squallentia corpora terra. Vide, Terra. [Subauditur „ quoque Solum, in hoc Caesaris 4. Gall. Cum „ illi aut ex arido, aut paulum in aquam progressi „ audacter sela conicerent: ibid. Nostris simulat- „ que

* Die crastini] Sic Pl. Men V. 9. 95 Vis conlatari an-
Eionem fore? quo die? M. SV. die septimi ME. Auctio fiet
Menachmi mane sane septimi.

que in arido constiterunt. ibid. Naves in arido
 dum subduxerat. Virgil. Impius hac tam culta
 novalia miles habebit, subaudi sola; quod
 etiam subauditur, in Arva: nam Ager ar-
 vus, sicut & pascuus, à Plauto in Trucul.
 dicitur, * qui arvitur, id est, aratur, sicut
 duere, est dare.

In susurrus, subauditur sonus, cum sit
 Adjectivum. Ovid. 7. Metam. Procrin adit,
 linguaque refert audita susurra, pro, susur-
 rante.]

Sonus.

Virg. In medio mihi Caesar erit, subaudi spa-
 tio, vel loco, [ut Servius notat in Æneid.
 I.] Caesar i. Civil. Atque in hoc fere medio spa-
 cio tumultus erat. Vide, Locus.

Spa-
tium.

[Bubile, equile, ovile, suile, subauditur
 stabulum: manifeste enim sunt adjectiva.
 Itaque Plautus, Bubilem dixit in Perfa, ubi
 suppleendum est, stationem, vel stabulationem.
 vel causam, quæ, teste Servio, est anima-
 lium receptaculum.]

Stabu-
lum.

Meruit sub Annibale, subaudi stipendium, vel
 ara: Vide Vallam lib. 4. cap. 110. Horat.
 Hic meret ara liber Sosis. Ovid. 1. Amor. Fustis
 in castris ara merere suis: ibid. Non decet im-
 belles ara merere Deos. Turneb. lib. 25. cap. 18.
 scribit, Donativum, esse adjectivum, in quo
 subauditur stipendium. Cic. pro Mur. Meruisse
 vero stipendium in eo bello.

Stipen-
dium,
vel ara.

[Stridor subauditur, in sibilus. Virg. Ve-
 niens sibilus Austri: nam sibilus adjectivum
 est. Virgil. de serpentibus; Sibila lambebant
 linguis vibrantibus ora. Serv. in. 1. Æneid.

Stridor.

PRO-

* Qui arvitur h. e. aratur] Immo vero simpliciter arvus
 ab arando deducitur, ut pascus à pascuo, vacuus à vaco,
 contingit à contingo, & similia,

„*Proprie in funibus stridor est ; stridor autem est
„sibilus.* Lucret. 5. *Zephyrisibila, subaudi fla-
„mina.*

Scu- „*Stuprum, vel Flagitium subauditur in
prum.* „*Incestum.* Cicero de Arusp. resp. *clodium ex in-
„cesto stupro emissum ; & pro domo ; Incesto fla-
„gitio. & Stupro polluit carimonias.]*

Tabella, „*Tabella olim à materia, vel à numero folio-
vel co- rum nominabantur ; ut, eborea, citrea, du-
dicilli.* „*plices, triplices.* Erant & *laureata,* quas Im-
peratores victoria potiti ad senatum mittebant.
Ovidius 1. Amor. *Ergo ego vos duplices rebus pro
nomine sensi.* Sueton. Aug. *Et Gallum praetorem
in officio salutationis, tabellas duplices, veste tectas
tenentem.* Liv. lib. 5. dec. 5. *Ad foros publicos
laureatas tabellas populo ostendit : ibidem, lau-
reatas literas dixit.* Apud Martialem tituli sunt,
*pugillares citrei ; pugillares eburnei ; pugillares
membranei ; subaudi codicilli.* Et Catul. dixit,
nostra pugillaria, subaudi codicilla, vel epistolia.
Vide, *Literæ.*

Tabula. „*In duodecim, quum legimus, facile, tabulis,
intelligimus.* Id adnotarunt Revardus, & alii.
Cic. *Discebamus pueri duodecim, ut carmen ne-
cessarium, quas jam nemo discit.*

Taber- „*Sutrina, pistrina, medicina, teste [Var-
na.* „*rone 7. de lingua Latin. &] Donato ad act.
4. sc. 2. adjectiva sunt, & deest taberna, [vel
„ars.* Seneca epist. 90. *Pistrinum, & Sutri-
„num dixit, subaudiendo opificium.]* Plaur.
*In medicina, in tonstrinus, apud omnes adeis sa-
cras : idem, Curcul. sub veteribus, subaudi
tabernis. sub novis, Varro lib. 5. ling. Latin.
& Liv. lib. 2. & 25. Plin. lib. 25. cap. 12. Vi-
de, Ars.*

„*Augustale, est ducis tentorium : ergo*

* in

* intellige *tabernaculum*. Quintil. lib. 8. *Tabernaculum*.
cap. 2.

Homo *illiteratus*, sed cui paucos *anteponas*, subaudi *Talis*, & *talis*: teste Laurentio, & Linacro. Item in *tantus*.
Qualis, & *Quantus*, deest *Talis*, & *Tantus*.

Penetrabile, quum absolute ponitur, testam *Testa*,
desideratur. Virg. 1. Georg. *Sapientis* & *testis* vel *Te-*
penetrabilibus extulit ova: idem; *Penetrabilia* *testa* *gmina*.

„ [Vide, *Culmen*. In *Lacunar*, quod est *La-*
„ *cunare*, subauditur *tegmen*.

„ In *posterum* *providere*, subaudi *tempus*, vel
„ *diem*.]

Terent. Hecyr. *Illic non licebat nisi praefinito lo-* *Tempus*.
qui, † subaudi *tempore*, teste Donato: idem,

Andr. *Prope adest, quem alieno more vivendum est*
mih. „ [Ovid. 1. 4. Trist. eleg. 8. *Nunc erat, ut*

„ *posito deberem sine laborum vivere, me nullo sollici-*
„ *tante metu*, subaudi *tempus*. Liv. 21. *Galli cum*

„ *ad id dubios servasset animos, coacti ad vindices de-*
„ *clinant*. Cæsar 1. bell. civ. *Quoniam ad id tem-*

„ *pus facultas colloquendi non fuerit*: & lib. 3. *Hæc*
„ *ad id tempus Cæsar ignorabat*. Similiter in *Ad-*

„ *huc*, pro, *adhuc*, subauditur *tempus*. Terent.
„ *Eunuch. act. 3. sc. 5. Nunc est profecto, inter-*

„ *fici quam perpeti me possum*; subaudi, *tempus*
„ *illud*. Cicero; *Nunc ipsum sine te esse non possum*;

„ subaudi *ad hoc tempus*, ut significet, *nunc*,
„ *hoc ipso temporis articulo*: ipsum quippe

„ *tempus dicitur*, quo nullum dari potest *opor-*
„ *tunius*. Lacret. 1. *Ut nubendi tempore in ipso*

„ *Hestia concideret matris læsa parentis*, pro quo
„ *dici potest*, tunc ipsum, sive ad ipsum nu-

H h

„ ben-

* Intellige *tabernaculum*] Idem intellige, quoties occurrit
prætorium. Sed Vide infra *Tentorium*.

† Subaudi *tempore*? Quidni potius *modo*? sic certe ego cen-
seam.

„bendi tempus.] Sic dicimus; Non ignara futuri; Sero sapiunt Phryges; Optato advenis. Virgil. Impius ex quo Tyndes; idem; Ex illo fluere spes Danaum: idem; Collecta fatigat edendi ex longo rabies: idem i. Æneid. Tempore jam ex illo. Plaut. Mostel. Velut harno messis magna: & apud Nonium; Harno curavi. Cicero Catil. i. Quibus te brevi tempore confectum esse senties. Horat. Lætus in præsens animus: idem in arte; Et præsens in tempus omittat. „[Plin. paneg. Quot non in præsens „tantum, sed in æternum repressisti, subaudi tempus, „vel ævum.] Cicero pro Balbo; Ante hoc tempus. Quid, ante expectatum? idem i. Catil. Si minus in præsens tempus, at in posteritatem impendeat: idem Verr. Brevi postea mortuus est. „[Lucret. in perpetuum, subaudi tempus. Perpetuo, „subaudi tempore. Martial. Nil agis, & serum „est alium mihi querere regem, subaudi tempus.] Virgil. Per sudum rustilare vident: idem; Vise sub obscurum Lunæ. Cicero; Horologium mittam, & libros, si erit sudum, subaudi tempus: nam sudum vocabant quasi sine udo: potest & deesse cælum.

Tempora. Post illa, postea, antea, præterea, antehac, post hac, vel post hæc, subaudi tempora, vel negotia. Terent. Eunuch. Tute scis, post illa quam intimum habeam te. Cicero; post illa tempora quicunque temp. agitavere. Sic quapropter, id est, propter quæ.

Tempus. Erit, quum fecisse nolles, subaudi tempus. „[Jam „aderit, cum se quoque oderit.] Virgilius; Turno tempus erit magno quum optaverit emptum Intactum Pallanta. Cic. pro Milone; Erit, erit illud profectò tempus, & illucescet ille dies. Plaut. Aulul. Hanc domum multos annos est quum possideo, id est, * est tempus.

• Est Tempus &c.] Immo vero sensus est: Est jam tempus multum.

tempus, quum possideo multos annos hanc domum. Horat. *Præsens in tempus omitat.* Vide Lambinum.

„[*Hoc noctis, hoc ætatis, id ætatis; supple ad Tempus,*
 „vel *circa tempus, vel in tempus: item in præsens*
 „tempus, pro præsentis tempore. Similiter hoc
 „noctis tempus; hoc noctis tempore dicitur.
 „Plaut. *Afin. Ibi ad hoc diei tempus dormitasti:*
 „idem *Men. act. 5. sc. 2. Hic ero usque ad vespe-*
 „ram, saltem intronittar domum. Cicero; *Ad quam*
 „diem redibit. Cæsar; *Missio ad vesperam Senatu.* Li-
 „vius lib. 5. *Ad æstatem deintegro exsudandus erit*
 „labor, id est, circa tempus ætatis, venientis æsta-
 „te; Cic. 3. ad Quint. frat. epist. 5. *Noftrum hoc tem-*
 „pus ætatis forensi labore jactari, pro quo dicere po-
 „terat, nos hoc ætatis jactari. Plaut. *Trinum.*
 „Denique diei tempus non vides? Cicero 1. de leg.
 „A primo tempore ætatis juri studere te memini. Terent.
 „Hecyr. *Dum ætatis tempus tulit, perfumcta satis*
 „sum.]

*Domi, bellicque clarus, * supple tempore: nam*
domi, apud antiquos pro pace, aut quiete usur-
 H h 2 pa-

torum annorum, quum possideo hanc domum. Multos an-
 nos refertur ad *Est*, non ad *Tossideo*. Sic Pl. *Perfa. I. 3.*
 57. *jam sexmenses est, quum huc veni.*

† *Supple Tempore*] Nihil minus. Nec *domi* significat pa-
 cem aut quietem, sed patriam cujusque, h. e. suæ domi
 locum seu terram. Et propterea non tantum belli opponitur
 τῷ domi, sed & alia. Cic. *Famil. III. 10. Ex estimationem*
ejus oppugnare in provincia, cujus laudem domi defenderis.
 VIII. 1. *Quam gratum peregrinantibus sit, minime gratum quo-*
rum, qua domi gerantur, fieri certiores. Nepos *Milt. 4.*
Dami creati X. prætores h. e. non in pace, (erat enim gra-
vissimum bellum) sed in patria Urbe, opposita auxilio foris à
Lacedæmoniis petito. Intelligi autem in his arbitrer in
loco, vel, ut mox in τῷ Hami intelligit ipse Sanctius,
in terra, vel denique in rebus. Cic. de Off. II. 24. Qui-
buscumque rebus vel belli vel domi poterunt, augeant Remp.
impetio, agrù.

pabatur, ut sæpè apud Livium; nunc vero, quum dicimus *domi est*, deest in *edibus*, ut diximus. *Militiam belli*, dixit Columella in praefatione,

„ [Liv. 34. *Daret talenta centum in presenti, & quinquaginta talenta in singulos annos, per annos octo; subaudi tempore. Brevi senties; Optato advenis; sero sapiunt; subaudi tempore.*]

Tenens. *Jovem lapidem jurare*, in adagiis rectè explicat Erasmus; sed syntaxin pauci intelligunt: integrum est; *Lapidem silecem tenentem jurare per Jovem. Verba Festi sunt; Lapidem silecem tenebant juraturi per Jovem, hæc verba dicentes; si sciens fallo, tum me Diespiter, &c.* Sic Turnebus lib. 30. cap. 23.

Tentorium. *Erat in prætorio, subaudi tentorio, vel tabernaculo: nam prætorius vir dicitur, & navis prætoria. Vide Afcon. Pæd. 4. Veri.*

Tentoria. *Virg. Hic sævus tendebat Achilles. Ovid. Illic vel pelles. Æacides, Illic tendebat Ulysses, deest tentoria, vel pelles.*

Terra, *Reliquit patriam, subaudi terram, vel domum, Solin. cap. 22. Relicta domo patria. Plaut. Stich. Quia vos in patriam domum rediisse video. Virgil. Et patria decedens ponere terra. Sallust. Jugurth. Exsul patria domo, solus: idem; Extorris patria domo.*
„ [* *In vinea quoque, subauditur terra.*]

Terra, *audi terras. Alexander Tyrum continenti annexuit; vel rura. supple terra: nam sic dicimus, imber continens; labor continens; & ædificia continentia.* „ [Varro, citante Charisio; *In terra continenti.*] *Quum Virgil. dixit, Culta novalia, intellige arva, vel negotia.*

fa-

* *In vinea quoque*] Vide quæ notavi supra ad pag. 4334

Facet humi, pone humi, subaudi in terra humi: nam terra dividitur in humum, & aquam. D. Augustinus loquens de Varrone, lib. 7. de Civit. Dei, cap. 6. sic ait; Sed ut plures etiam introducat, adjungit mundum dividi in duas partes, cælum, & terram: & cælum bifariam, in æthera, & ærem; terram vero in aquam, & humum. Terra igitur latius patet, quàm humus; etiam si idem Varro dicat in libris de ling. Latin. Terra, ut putant, eadem & humus: nam hoc non ex sua, sed ex aliorum opinione dicit. Vide, Solum.

Swmpst prætextam, subaudi togam. Cicero 3. Verr. Neque te commovebat, quod ille cum toga prætexta, quàm quod sine bulla venerat. Livius lib. 4. dec. 4. Toga prætexta.

Antiquitus ad nomina virorum Rom. adhibebatur tribus; ut, C. Septimius Quirina. M. Oppius Terentina, supple. ex tribu. Horat. Hic multum in Fabia valet, ille Velina. Vide Afcon. Pæd. „[& Serv. in 3. Æneid.

„Tuba subauditur, in Buccina, si Capro Grammatico credimus, qui Buccinum ait esse canorem ex tuba buccina editum.]

Virgil. 1. Æneid. In brevia, & Syrteis urget, subaudi vada. Senec. in Hercul. Fur. Deprensus hæsit Syrtion brevibus vadis.

Ausonius; Fiftilibus fama est canasse Agathoclea regem. Juvenal. Sed nulla aconita bibuntur fiftilibus, subaudi vasis, vel testis. Martial. Sic Irrevidine violant Crystallina teste. Virgil. Virgea suggeritur costis undantis abeni, subaudi vasis. Valer. Maxim. lib. 4. cap. 3. Fiftilia se in ejus mensa vasa vidisse. Sic Corinthia vasa, ut Corinthia æra, sic etiam atramentarium dicimus, subaudientes vasculum.

Virgilius; Creberque procellis Africus, subaudi

Terra.

Toga;

Tribus;

Tuba.

Vada
Opp. Al-
tun.

Vas.

Ventura.

ventus. Cicero I. Natur. Volucres angues vento Africo invehas. Sic Favonius, Subsolanus, &c.

Verba. Terent. Quid multis moror? idem; quid multis? idem; Paucis te volo, subaudi verbis. Cic. sed hæc satis multa, vel plura potius. Terent. Di- Etum sapienti sat est. Cic. Tuo liberto pluribus verbis scriptas pridie dederam. Plaut. Curcul. Respon- dit mihi paucis verbis. Ovid. Ego sum qui iussa per auras Verba patris porto. Vide, Præire verba, apud Adrianum Cardinalem.

Vestes. Quum absolute dicimus, sericas, bombycinas, undulatas, intelligimus vestes: „[sicut Vesti- „menta, cum legimus Pexa, Trita, Mutato- „ria, Lugubria. Seneca; Quædam matres amissis „filiis imposta lugubria nunquam exuerunt.]

Via, vel Regio. Terent. Cur non recta introibas? idem; Hæc, illac circumcirca, subaudi via. Hæstenus, Quate- nus, Eatonus, scil. via. Virgilius Æneid 5. Hæc Trojana tenus fuerit fortuna secuta. Terentius Phormio; Eo recta via equidem illuc: idem Heaut. Immo ut recta via rem narret ordine. „[Plaut. Caf. „Ubi intro novam nuptam deduxi via recta, clavem „obduxi.] Cic. Recta via perge in exsilium. Vide, Finis, & Regio.

Via. Horat. Minus est gravis Appia tardis, subaudi via. Juvenal. Dum pervolat axe citato Flammiam, Cic. 2. Catil. Aurelia via profectus est.

Via. Plaut. Caf. Si tu jubes, imbitur tecum, * sup- ple via. Virgil. Decus hoc inibit te consule ô Pollio, supple viam: „[idem Georg. 3. Primus & ire „viam, & fluvios tentare minaces Audet.] Sic, ineunte vere, ineunte atate, subaudi viam. Ci- ce-

* *Supple via*] Immo isto certe loco, qui est Caf. III, 6. v. ult. non *Via*, sed *Domus*. Quomodo autem hæc locutio: *inire viam, domum*, &c. sit expedienda, satis superque ostendimus pag. 224. & seqq.

cero pro Muræ. *Inire viam : præsto aderat sapiens ille, qui inire viam doceret : redite viam : eodem duce redibant. Vide, Iter.*

„[*Alternis, subaudi vicibus. Virgil. Alternis Vicibus. dicetis : amant alterna Camæna. Seneca ; Alternæ inter cupiditatem, & pœnitentiam nostram vices sunt.*]

Ovidius 4. *Fast. Præmia de lacubus proxima Vinum, musta tuis, supple vina. Mustum, inquit Nonius, non solum vinum, verum novellum quicquid est, rectè dicitur. Nævius Gymnast. Utrum est melius, virginem an viduam uxorem ducere? virginem, si musta est. Cato cap. 114. Raft. In vinum mustum veratri atri manipulum conjicito. Plautus mustam juvencam dixit. In nomine quoque merum, deest vinum : „[nam & Mera aqua dicitur. Ovid. 15. Metamorph. Gaudetque meris abstemius undis : idem ; Haud aliter titubatur, quam si* mera vina bibisset.] Virgil. Hic duo rite mero libans carchestia Baccho. Deest & in illis, „[Calenum, Cæcubum, Albanum,] Falernum, Fundanum, Campanum, Massicum, Vejentanum. Petron. Arbit. Vino etiam Falerno invidamur. [Horat. Qui miscet fœce Falerna Vina : Massica si cælo supponas vina sereno : Plenus Albani cadus : Cæcuba dignior ; & lib. 1. Oda 31. Premant Calena calce, quibus dedit Fortuna vitem. Sic ibi lego : † nam vulgatum, Falce, est absurdissimum : quomodo enim falce premantur vina Calena ? Calce premere, est calcare, pressare : idem ;*

H h 4

Vina

* *Mera vina bibisset.* Sic Plant. Amph. I. 1. 274. *Vini meri hurnæ. Stichus I. 3. 116. Vinum submerum.*

† *Nam vulgatum Falce &c.* At tu videtis Torrentii notas ad istum Horatii locum, & sic deprehendes, rectè legi *Calenâ falce*, quâ Horatius non *vina*, sed *viti premunt* ait h. e. putari. Est enim istic *viti Calena* sexti casus.

„Vina Torquato consule pressa: Pressum Calibus ducere Li-
 „berum. Propert. Et nova pressantes inquinet uva
 „pedes. Tibul. Pressaque veloci candida musta pede.
 „Ovidius; Stabat & Ausumnus calcatis sordidus
 „uvis.]

Vir, vel uxor. Conjux meus, subaudi vir; Conjux mea, sup-
 plementum uxor: Conjux enim, (ut consors, & com-
 par) adjectivum est. *Juges*, inquit Festus,
 ejusdem jugi pares; unde & *conjuges*, & *sejuges*.
Injuges boves, vel bestiae, (Macrob. lib. 3. cap. 3.
 Satur.) quae nondum jugum passae sunt. Apulejus;
*Quinque conjuges copulae in ordinatae vicibus attrin-
 tur*: idem 7. Metam. Nec istud puauit, me cum meo
 famulo, meoque vectore illo equo factum conseruum,
 atque conjugem. *Fugales annos*, dixit Martialis
 libro 10. Virgil. in hortulo; *Faecunda vitis conja-
 ges ulmos gravat*.

Vir, vel uxor. Eadem est ratio in *maritus*, & *marita*, ut
 subaudiatur vir, vel uxor. *Maritus*, esse adjecti-
 vum multa probant testimonia: legimus enim
 per *maritas domos*; *thoros maritos*; *marita sacra*; *Ve-
 nerem maritam*; *legem maritam*. Catull. *Vitis ulmo
 conjuncta marito*; ubi ulmus masculinae positum
 est. Cato in Rust. *Arbores facito uti bene marita
 sint* Plinius lib. 17. cap. 11. *Maritas ulmos Au-
 tumno serere utilius*.

Viri, vel feminae. *Majores, minores, optimates, magnates, prima-
 res, aediles, subaudi viri, vel feminae*. Cicero
 Trebat. *Optimates matronae*. Catullus; *Primores
 Argivorum*. Plaut. Stich. *Ergo oratores populi,
 summates viri senni decumbent, ego infimatis infi-
 mus*. „ [Livius 6. in fine; *Ut duos viros aediles ex
 „ patribus Dictator populum rogaret*.] Vide, Ho-
 mines.

Vir, vel femina. *Pater tuus est bonus, supple vir; mater tua est
 optima, subaudi femina*. Cic. *Matrem tuam opti-
 mam feminam*. Ho-

Horat. Dii bene fecerunt, inopis me, quodque pu-^{Vir, vel}
silli Finxerunt animi; supple virum, vel hominem.^{homo.}
Sic in illis; Plato fuit magni ingenii, variaeque do-
ctrinae: Aristoteles fuit diversae factionis. Sueton.
Cassium diversae partis conspexit. Horat. Notus in
fratres animi paterni. Cic. Neque te monere audeo
praestanti prudentia virum, neque confirmare maximi
animi hominem.

Rudem accipere, supple virgam, id est, liber-^{Virga,}
tate donari; unde rude donatus. Virga autem
illa erat rudis, & impolita: * alio nomine,
vindicta, seu festuca dicebatur.

In Agere, & peragere, & Tractare, saepe deest
vitam, vel aetatem: quod notius est, quam ut
indicari conveniat. , [Horat. Vitamque sub dio,
„ & trepidis agat in rebus. Cic. Mibi videor eorum
„ consuetudinem usui, tractandoque cognovisse, † sub-
„ audi vitam, vel tempus: idem; Vita alicubi
„ honeste tractata: reliquum temporis spatium ab utro-
„ que dissimili ratione tractatum. Lucret. Vulgivaga
vitam tractabant more ferarum,

H h 5

„ In

* *A'is nomine Vindicta*] Auctor noster duo diversa con-
fundit Rudem, & Vindictam seu Festucam. Rudem accipie-
bant gladiatores, non, ut libertate donarentur, sed ut
solverentur necessitate decertandi in arena. Unde ve-
tus Scholiastes Horatii: Rudis est Virga, quae dabatur gla-
diatori in signum missionis artis gladiatoriae. Dimissi vero &
rude donati plerumque siebant lanistae in ludo gladiato-
rio. At Vindicta erat virga, qua Praetor servos in liber-
tatem mittendos percutiebat, atque hoc modo libera-
tem justam illis conferebat. Porro Rude donabantur illi
ipsi gladiatores, qui solvebantur exercitio artis gladi-
atoriae, ut ea virga deinceps in ludis instruerent, & coer-
cerent tyrones. Vindicta vero dabat libertatem servis, non
dabatur manumittendis. Cic. pro Rabir. Servos meum
superiorum benignitas Dominorum una vindicta liberat.

† *Subaudi Vitam vel Tempus*] Immo vero haec potius in-
telligi Ea, quorum scilicet consuetudinem se dicit cogno-
visse.

Unguentum. „ In *Nardinum*, *Telinum*, *Amaracinum*, &
 „ *similibus*, deest *unguentum*. Jul. Cæsar; Cor-
 „ *pus suavi Telino unguimur*, id est, unguento,
 „ *quod conficitur in Telo insula*. Lucret. De-
 „ *nique amarinum fugitat sus*, & *timet omne Un-*
 „ *guentum*. In *Olivo* similiter *unguen subaudi-*
 „ *mus*, Horat. *Unger olivo.*]

Urceus. *Aqualis*, & *aquale*, sicut *Aquarius*, a, um,
 quod ad aquam pertinet. Plaut. *Dato aqualem*
cum aqua, subaudi *urceum*. Varro; *aqualis ab aqua*.
 „ [Marius apud Agell. 10. cap. 24. *Aquarium*
 „ *urceum unicum domi fregit*. Plaut. Mil. act. 3.
 „ sc. 2. *Aqualem* in fœminino dicit, ubi subau-
 „ *ditur amphora*, vel *hama*.]

Urbs, vel oppidum. *Narbo*, ex terminatione masculinum est;
 ut, *Sulno*, & *Hippo*, vel *Hippon*. Sed *barbara*
Narbo, subaudi *urbs*: *magna Tarentum*, supple
urbs: *magnum Tarentum*, subaudi *oppidum*. Pli-
 nius; *Cydnus Tarsum liberam urbem procul à mari*
secans. Livius lib. 7. Maced. De *Solois urbe que*
in Cicilia est, egerunt: idem lib. 3. dec. 1. *An-*
tium propinquam, & *opportunam*, & *maritimam ur-*
bem, *coloniam deduci posse*. Plin. *Volsinii*, *oppidum*
Tuscorum opulentissimum. Justin. lib. 3. *Byzantium*
nobilem, & *maritimam urbem*. Pompon. Mela;
Non longè ab Ilio, urbe fama, excidio, &c.

In nominibus urbium, provinciarum, &
 insularum, fit genitivus, deest *urbs*, vel *op-*
pidum, *provincia*, *insula*, vel *locus*; ut, *Roma na-*
tus, *Aegypti nutritus*, *Sicilia sepultus*. Neque
 enim vera docent Grammatici, quum ex hac
 doctrina, nomina provinciarum, & insularum
 excludunt.

Urbs, &c. Varro lib. 1. cap. 7. Rust. Itaque, *Cretæ ad*
Cortyniam dicitur platanus esse. Cic. in Verr. *Si-*
ciliæ quum essem: idem Attic. *Quum Corcyæ epu-*
 la-

lati essemus. Virg. 3. Æneid. Aut Cretæ jussit con-
 fidere Apollo. Valerius Maxim. lib. 4. cap. 1.
 Duos egregie indoles filios suos à Gabinianis militi-
 bus Ægypti occisos cognovit. Sallustius Jugurth.
 Romæ, Numidiæque facinora ejus memorat. Sed jam
 quod desiderari contendimus ostendamus, Ci-
 cero pro Flacco; Nam honestior est civitas Per-
 gamena, quam Smyrnæ? idem Attic. lib. 5. In
 oppido Antiochiæ: idem 4. Philipp. Albe constite-
 runt, in urbe opportuna: idem pro Arch. Antio-
 chiæ, loco celebri: idem pro Rabir. Sed Neapoli,
 in celeberrimo oppido: idem 7. Verr. Cujus duo fa-
 na duabus in insulis posita, sociorum, Melitæ, & Sa-
 mi. Homer. 6. Odys. *ναυὰ ἄστυ ἰθάκης.* Virg.
 Quis Trojæ nesciat urbem? idem urbem Patavi, &
 urbem Butroti dixit: & 6. Æneid. Mediamque
 per Elidis urbem: sic enim legendum, non;
 Medisæque. Palladius; In oppido Cumarum. Sed si
 licet dicere, ut Scaliger annotavit, urbs Spar-
 tana, & oppidum Tarentinum, cur non licebit,
 urbs Spartæ, & oppidum Tarenti? Cur etiam non
 dicam; Natus est Toleti, celeberrima Hispaniæ Urbe?
 Virgil. 10. Æneid. Hic locus urbis erit. „[Ho-
 „rat. Non est aptus equis Ithacæ locus, pro,
 „non est Ithacæ equis apta, Vitruv. præfem.
 „lib. 1. Nobili Græcorum, & ampla civitate * Ephe-
 „si, lex dicitur constituta.]

Cicero; Omnino semiffibus magna copia est, sup-
 plementis. Sic dextantes, bestes, centesima.

Consulo, tibi prospicio tibi, + subaudi utile, vel
 com-

Usura,

Utile.

* Ephesi] Adde, quæ tradita sunt supra pag 120,
 † Subaudi utile] Immo vero nihil. Est enim hoc verbum
 ejusdem naturæ, cujus consultare, & proinde significat sim-
 pliciter deliberare de re aliqua querendo consilium. Cum
 itaque dicitur, Consulo tibi, significatur, me tua gratia
 & in tuam rem consulere, seu consilium querere, &
 in-

commodum. Cicero in passivo dixit; *Ego tibi ab illo consuli mallem.*

Vultum. *Nupsit regi,* supple *vultum,* vel *seipsam:* *Nubo* enim proprie *operire* significat; & *novæ nuptæ* *flammeum* ante oculos ferebant, ob pudorem. „[*Caper de Orthogr. Mulier nubit, quia*
„*pallio obnubit caput, genasque.*]

Uxor. *Lucan. lib. 2. Liceat scripsisse Catonis Marcia,*
subaudi uxor. Sic Tullia Ciceronis, subaudi filia.
Vide, Filius, vel Servus.

De Verborum Ellipsi.

Est, esse,
fore. **V**ERBUM EST, ita passim subauditur, ut supervacuum sit illud admonere. *Quid graculo cum fidibus?* supple *est.* *Virgil. Haud mora, festinant jussi,* subaudi *st,* vel *fuit:* idem; *Promisi ultorem,* supple *fore.* *Terent. Ne dicas tibi non prædictum,* supple *fuisse:* idem; *Factum volo,* subaudi *esse.* „[*In Quot annis,*
„*quot Calendis,* subauditur *sunt.* *Cic. Siculi*
„*quot annis tributa conferunt,* pro, *annis, quot*
„*sunt,* seu *quotquot sunt anni,* hoc est, *om-*
„*nibus annis.* *Horat. Si tricenis, quotquot eunt*
„*dies Plutona tauris places.*]

Est, vel
erit. *Væ* particulam, ineptè jungunt dativo Grammatistæ: nam subauditur verbum *est,* ut si dicas, *malum tibi.* *Plaut. Cal. Væ tibi. St. Imo istud tibi erit.* *In sacris, Proverb. cap. 14. Cui væ? cuius patri væ? cui fore væ?* & *Epist. 1. cap. 8. ad Corinth. Væ mihi est, si non evangelizavero.* *Job. cap. 10. Et si impius fuero, væ mihi est.* *Livius lib. 5. Auditaque intoleranda Romæ vox,*
Væ victis esse. In

inventum exsequi; cum *consulote,* me apud te consilium querere, *Ellipsi Græca,* & *Græcis* frequenti præpositionis *æros.*

In Apophesei Rhetorum * incertum verbum eleganter deest. Terent. *Egone illam? quæ illum? quæ me? quæ non?* ubi Donatus Ellipsin, & Apophesein agnoscit. Plautus Mostel. *Quod ego nunc faciam, si amicus Demipho, aut Philonides? Virg. Quos ego; sed motos, &c.*

Idem contingit in orationibus animi affecti. Decet, Virgilius; *Mene incepto desistere victam? supple æquum est, vel decet?* Horat. Epod. 6. *Inultus le, ut tu riseris Cotyttia?* idem lib. 2. Satyr. 5. *Urna tegam spurco Dædalus? subaudi decet, vel monesne.* Ita legit Lamb.

Infinitum dicunt accipi pro imperfecto præterito; ut, *populus ea mirari*, pro, *mirabatur*: sed deest *capit*, vel simile aliquid, ut rectè docet Quintilian. libro 9. cap. 3. & Donatus Hecyr. sc. 2. Et Servius 10. *Æneid. Ite prior Pallas.*

Ut, dicunt accipi pro *Quamvis*; sed falsò: *Esto, vel nam deest esto, vel fac.* Ovid. *Protinus ut redeas fac, vel facta videbor anus*, id est, *fac ita esse, ut statim devenias*, jam tamen facta videbor vetula. Hor. Satyr. 6. lib. 1. *Namque esto, populus Levino mallet honorem, Quam Decio mandarè novo.* Sed hic rursus deest *ut*, sicut in illo Ciceronis 2. de Finibus; *Esto, fecerit, si ita vis, Torquatus propter suas utilitates.* Plautus Amph. *Nunc tu divine fac ut huc adsis Sofia.* Quintilian. lib. 12. cap. 1. *Da nunc ut crimine manifesto prematur dux bonus.*

Ut,

* *Incertum verbum*] Non tantum in Apophesei, sed & frequentissime in Adagiis, Proverbiis, Interrogationibus, Increpationibus, tum jocosò & Familiari sermone, Exempla passim obvia, quæ de singulis congerere ut non necessarium, cum passim occurrant, sic operosum nimis.

Oro, vel precor, vel opto. Ut, dicunt isti, accipi pro *Utinam*. Terent. Adelph. Ut Syre te cum tua monstracione magnus perdat Juppiter; sed falluntur: nam deest oro, vel precor, * vel *quæso*. Terent. Andr. Deos *quæso*, ut sis superstes. Cic. 2. Catil. Deos immortales precari, venerari, atque implorare debetis, ut urbem defendant. Catullus in coma Berenices; Juppiter ut Chalybum omne genus pereat. Horat. 2. Serm. Juppiter, ut pereat positum rubigine ferrum. Livius lib. 1. Juppiter pater, si est fas hunc Numan Pompilium, cæt. ut tua signa nobis certa ac clara sint, subaudi precor, vel oramus. Plaut. Curcul. Meliorem quam ego sum, suppono tibi. CA. operam ut det. PA. Dabit. supple oro. Terentius Phorm. Id ut conficerem: confeci: adfero. Tibul. Dii meliora ferant, nec sint insannia tanti, id est, ora ut non sint. Virgil. 6. Æneid. Ipsa canas oro.
 ,, [Plautus Menech. Si ego hoc feci, omnium
 ,, miserorum exopto ut fiam miserimus. Cicero;
 ,, Male mihi sit, si unquam quicquam tamen inveni
 ,, tus scripsi: Ne vivam si: Sollicitat me, ita vivam,
 ,, valetudo tua: Ne sim salvus, si aliter scribo, ac
 ,, sentio: Moriar si; Moriar nisi te puto consuli malle,
 ,, quam inavari. Prop. Atque ita sim salvus, ma-
 ,, gno contendis Homero: quæ sunt elegantes jurandi
 ,, formulæ.]

Audio, O, particulam, dicunt regere tres casus, quum nullum possit regere; ut, ô curas hominum: ô Pamphile: ô vir fortis, atque amicus. Sed vocativus non indiget ulla particula, in reliquis est signum admirationis, & deest verbum aliquod: & vero, si enuncies hos accusativos interrogando, quomodo regentur ab illa

* Vel *quæso*] Vel Est, ut velim, Ter. Adel. IV. 1. 3. Utinam ita se defatigavit velim. Quod aliter suppleri nequit, quam Est ita, ut velim, utinam se &c.

illa particula, quæ ne intelligi quidem potest? ut si dicas; *Hæcine flagitia? hocine seculum?* Aut in respondendo; ut, *ô fortunatam, natam, me consule, Romam; Te consule fortunatam Cicero? imo infelicem, & miseram.* Ter. Heaut. *Quid ait? CL. Se miserum esse.* CHR. *Miserum? Deest igitur verbum Dico, audio, vel narro.* Terent. Phorm. *focularem audaciam: Deest, inquit Donatus, audio ex te, vel dicis; potest & intelligi narrat: Terent. Andr. Bonum ingenium narras adolescentis.*

Simile est, *Deum, atque hominum fidem: Imploro, ubi isti supplet, O vel Proh, quia sæpe ap- vel obseponitur. Sed deest imploro, „[vel obsecro, cro, vel nuncupo,] Cicero; Ille implorare Deum, atque hominum fidem. Terent. Proh Dii immortales, obsecro vestram fidem. Liv. lib. 3. Omnes Deum, hominumque implorabimus fidem, „[Pa- „cuv. Aegypti tibi fidem nuncupantes, conciebant populum.]*

Horat. *Quo mihi fortunam, si non conceditur Paro, uti? subaudi paravi: idem; Unde mihi lapidum? unde sagittas? supple inveniam, vel parabo. Cic. Attic. Martus vero signum, quod mihi pacis auctori, supple parasti, vel emisti. Quintil. Quod, per fidem, divitias cæco; subaudi censes, vel putas. Juvenal. Unde tibi frontem, libertatemve parentis? Non defunt imperiti, qui annotent, Unde, & Quod, regere accusativum, quasi sint novæ præpositiones, „[Po- „test etiam in istis subaudiri, opus putas, vel „opus est. Cic. Non quero unde hæc habueris, sed quod tibi tantum opus fuerit.]*

En, Ecce, accusativo, & nominativo jungunt Grammatici; ut, *En quatuor aras; Ecce vel vi-hominem, vel homo: ineptè utrumque: nam deo, in*

in accusativo deest *vide*, in nominativo, *venit*. Lucan. lib. 1. *Ecce videt capiti fibrarum in-
crescere molem*. Virg. l. 6. *Conspicit ecce alios de-
xtra, lavaque per herbam*. Plaut. Mercat. *Eccillum
video*. Mart. l. 2. *Ex me Casareum prospicis ecce
tholum*. Terent. Eunuch. *Sed eccum Parmeno-
nem incedere video*, idem; *Atque eccum Phidip-
pum optimè video*: idem; *Atque eccum video ip-
sum ogredi*: idem; *Sed eccam Thaidem ipsam vi-
deo*. Ovidius 2. Metam. *Aspice vultus ecce meos*:
ibid. *Tostos en aspice crines*: idem ad Liviam;
Quemque premat sine testernitur ecce torus: idem
15. Metam. *Aspice en*. Plaut. Menech. *Treis
eccos nummos habes*.

Adest, *En Priamus*, *Ecce homo*; supple *adest*, *vel
venit*. Ovid. *Ecce Lycaonia proles ignara parentis,
Arcas adest*: ibid. *Ecce venit rutilis humeros pro-
tectâ capillis Filia Centauri*: idem 3. Metam.
*Ecce viri faulrix superas delapsa per auras Pallas
adest*. Virgil. 6. Æneid. *Ecce gubernator sese Pa-
linurus agebat*: idem; *Ecce autem Inachiis sese re-
ferebat ab Argis Sava Fovis conjux*. Ter. Adolph.
Ecce autem hic adest senex noster. Virg. 10. Æneid.
Chorus ecce suarum Occurrit. [Plaut. Mercat.
„ prolog. *Ecce ad me advenit mulier*.]

Narro. Cicero Attic. lib. 12. *Male Hercule de Atha-
mante*: ibid. *Malè de Sejo*, supple *narras*: idem
Attic. lib. 16. *Malè mehercule narras de Nepotis
filio*. Terentius; *Bene narras*, *nam illi faveo
Virgini*.

Moneo. Imperitè addunt imperativis, *Ames, legas;
vel fac, amet, legat; ametis, legatis; ament, legant;
amaveris, legeris; amaveris, legerit; amave-
rint, legerint*; ut, *nil mihi rescribas*: nam deest,
moneo, vel fac ut, vel volo ut. Plaut. Mercat.
*Ito hinc ad villam, atque istos rastros villico prasto
ipfi*

ipſi facito coram ut tradas in manum; uxori facito ut nuncios, &c. „ [8c Cistell. act. I. sc. I. mun- 3, quid me vis? L. ut valeas, subaudi volo.] Ovid. Lac facitote bibat. Terent. Hecyr. Puer ut satiretur facito: idem, Adelph. Bono animo fac sis Sofrata, & istam, quod potes, fac consolare: ibidem; Quæſo facito hoc tecum cogites. Plancus Cicer. Fac valeas, meque mutuo diligas: idem Dolabellæ lib. 9. Fac ut diligentissime te ipsum, mi Dolabella, custodias. Plaut. Cistell. Facito ut facias stultitiam sepelibilem.

Plin. in præfat. Subsecivis temporibus ista curamus, ne quid vestris putetis cessatum horis, subaudi hoc dico, ne quid &c. Cic. Satiari delectatione non possiam, ut mea senectutis requiem, oblectationemque noscatis. Virgil. Nec sum adeo informis, nuper me in littore vidi. Terent. Andr. Quasi tibi non renunciatum sit. id. Hecyr. Quasi non in multo malis: ubi Donatus * supplet, ire.

I i

3, [In

Hoc dico;
vel ita
dico.

* Supplet Ire] Rescribe Ita dicit, pro isto Ire. Vide Donatum ad Hec. I. 2. 35. Ceterum nihil frequentius, quam per Ellipsin omitti verbum dicere, aliave propinque significationis. Liv. XLV. 34. Literis missis, Senatum prædam Epri civitatum exeratui dedisse, evocavit &c. Intellige, que dicerent, docerent. Sic Sall. Jug. 25. Literas ad Jugurtham mittunt: quam scissime ad provinciam accedat, se ad eum ab Senatu missos. Cato apud Festum in v. Oratores: Propterea quod complures venerant: Aetolos pacem velle. Sulp. Sev. l. 2. Hist. sac. Ahibito eos terrore interceptat; quis impensa consumeret? scilicet rogitans, dicent. Sic Sall. Jug. 44. Mandata dat, quo consilio servitia repedit? Cic. Tuscul. quest. II. 17. Autunt etiam vulnibus confecti ad Dominos, qui querant, quid velint? suscitatum is si? se jam velle decumvire. Sic enim distingo. Mirtum scilicet eos, qui ista querant, adantque se jam &c. Ita Sall. Catil. 47. Omnia aperit: sepauis ante diebus adscitum intellige, additque: Auct. ad Herenn. IV. 50. Neat se accedere; se, nec adificia etiam nunc andere; tamen si Tusculano quidem capite insurre, & in istam fundamentis edificia.

Attinet. „[In *Quantum ad*, *Quod ad*: subauditur verbum attinet. Ovid. *Quantum ad te Theſeu*, „*volacres Ariadna marinas Pavit in ignoto ſola relicta loco*. Liv. 8. *Ocium inde, quantum à Volſciis*, „*ſuit*. Varro I. Ruſt. 9. *Quod ad culturam*, „*fert, utrum terra ſit macra, an pinguis*. Hoc non „*intelligentes, duobus locis Varronem cor-* „*ruperunt, ex Quod ad, facientes Quoad,* „**quod eſt plane barbarum.]*

Ire. Cic. Mario; *Cum Libone tuo, vel potius noſtro, in Pompejanum ſtatim cogito: idem Attic. Inde ad Taurum cogitabam, ut cum Mophagone ſignis collatis, ſi poſſem, deeſt ire, & conſtigerem: idem Attic. Rhodum volo puerorum cauſa, inde quam primum Athenas.*

Reſpon- Cicero Attic. † *Quod epistolam meam ad Bru-*
deo. *tum poſcis, non habeo ejus exemplum. Quinſtilia-*
nus; Sed ſi confeſſionem culpæ meæ exigitis, ego ſui
pater durus, & patrimonii tenax cuſtos, ſubaudi
reſpondeo, vel confeſſeor. „[Varro libro 8. de „*ling. Latin. Quod rogant, ex qua parte oportet*
„ſi

ficare. Intellige in poſterioribus Inquis, vel Adlitque. Sall Jug. 109. Fabet, ac ſe nihil decreviſſe. ſcil. addit, dicit. Juſtin. XXXIV 3. 6. Senatum adit, obſid. inque ſe vivo fratre veniſſe &c. ſcil. dixit. Eodem modo Phædr. fab 29. Repreſſit iram, & ſaciliæ vincula eſt mihi, ſubaudi iterum dixit. Nam male ſollicitari à viro Docto Obſerv. II. 20. Et pater ex Salluſtii & Juſtini Verbis. Quin immo apud Liv. I. 35. omittitur diceret præmiſſo Quum: Is primus orationem dicitur habuiſſe ad conciliandos plebis animos, quom ſe non rem novam petere &c. Intellige diceret.

Quod eſt plane barbarum] Nempe ſi adhibeatur pro *quod* *Quoad*. Ceteroqui fatiſ Latium eſt.

† *Quod Epistolam meam &c.]* Ego potius hæc & ſimilia ſupplerem hoc modo: *Reſponſum ejus negotii, juxta quod negotium poſcis epistolam &c. eſt huiusmodi: Non habeo &c. Sic mox, Conſiſſi mea culpæ, ſi confeſſionem &c. exigitis, hæc eſt: Ego ſui &c. Pluribus, & ſæpius ſupra jam egimus de *quod*.*

„simile esse verbum, à voce, an à significatione; respondemus, à voce: ibidem; Rogant, cur malimus habere lectos ex ebore, ex testudine; ad quæ dico, nos dissimilitudines quoque sequi.]

Terentius; Quid is fecit? Quid ille fecerit? subaudi rogas: idem Eunuch. Non vides? videam obsecro? quem? idem; Quid ergo narras? quid ego narrem?

Rogo.

Virgil. Gallo, Ab te ne frigora ledant: Ab Timeo; tibi ne teneras glacies secet aspera plantas; supple vel cave, timeo, vel cave. Terentius Adelph. Ne nimium vel vide, modo bone tua iste nos rationes, Mitio, & tuus iste animus æquus subvortat Ubi Donat. Subvortat, legendum est, ut subaudiamus timeo, vel aliquid tale. Perius Satyr. I. Quare ne mihi Polydamas, & Troiades Labeonem prætulerint, subaudi metuo. Horat. I. Carm. Terruit gentes, grave ne rediret Sæculum Pyrrhæ, id est, ita terruit gentes, ut timerent, ne rediret. Ovidius I. Metam. Me miseram, ne prona cadas, indignave ladi Crura notent sentes, subaudi timeo, vel cave, vel vide. Terentius Heaut. At ut satis contemplata sis, mea nutrix, subaudi vide: idem; verum illa ne quid titubet, subaudi vide, vel cavendum erit idem Phormio. Vereor ne istæ fortitudo in nervum erumpat.

Mehercule, Mecastor, Medius fidius, supple amet, Amet; vel adjuret; quasi dicas, me Deus filius adjuret: me Hercules amet. Et mehercule, pro me Hercules dictum esse, autor est Cicero in Oratore. Festus in voce, Mecastor; Me Castor & me Hercules, jusjurandum erat, quasi diceretur; ita me Castor, ita me Hercules; ut subaudiatur juret. Vide eundem in voce, Medius fidius, & in voce, Ita. Vide etiam Petrum Crinit. lib. 21. cap. 6.

I i 2

Plin.

Facio, Plin. in epist. *Studes? an piscaris? an venaris?*
vel disco, an simul omnia? subaudi *facis*. Quintilian. * Nil
 aliud quam reuict Martialis; Nil aliud, bulbis
 quam satur esse potes. Sic in illis, Bene Ennius;
 Prudenter Scipio; subaudi dixit, vel fecit: item;
 Dii melius, Dii meliora. Tibull. Dii meliora ferant,
 nec sint insomnia vera. Terent. Bona verba quæso,
 subaudi dic.

Crederet. „[Lucret. Sed vix adducor, ut ante Non quie-
 „runt animo presentire, atque videre, pro, vix ad-
 „ducor, ut credam.]

Reliqua sunt faciliora: ut; *Quid multis?*
Quid multa? Scit fidibus, subaudi canere: scit La-
 tine, puta loqui. De his hactenus; hæc hactenus;
 „[subaudi egimus, diximus, dictum sit.]

De præpositionum Ellipsi.

Præpositionum Ellipsis duabus regulis
 continetur. Prima; Nullus non ablativus à
 præpositione pendet. Altera; Accusativus, qui
 nec sit infiniti suppositum, nec Activorum apposition,
 à præpositione pendet. „[Priscianus extremo lib.
 „18. Frequentissima est hæc figura apud auctores, in
 „qua Præpositio deficit.]

De-

* Nil aliud &c.] Frequentissime hæc occurrant, ut in-
 telligatur verbum *Facere*. Vel in uno Suetonio Caf. 10.
 Ut domo abditus, aliud nihil, quam per edicta obnunciaret.
 Calig. 4. Nihil autem amplius, quam Admimo in ded-
 tionem recepto. Claud 16. Alium nihil amplius quam ad-
 monuit. Claud, 10. Fluctnantes, nec quicquam adouc, quam
 frementes,